לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ג', י"ד באלול תשמ"ז, 8 בספטמבר 1987 / שנת מ"ח מס' 13441 / המחיר —.1 ש"ח כולל מע"מ

מצרים מגנה הפצצת הבסיסים בעין־חילווה

קאהיר. — דובר משרד החוץ המצרי גינה אתמול את התקפת חיל־האוויר הישראלי בשבת על בסיס המחבלים בעין אל־חילווה, ליד צידון, ואמר, כי התקפות כאלה מחבלות במאמצים להשכין שלום במזרח התיכון.
הדובר קרא לישראל „לבנות גשרים של אמון" עם שכנותיה (הערביות) ולהכשיר את הקרקע למו"מ על שלום באזור. (איי.פי.)

במחווה לקראת פיסגת רייגן – גורבאצ'וב ופגישת פרס – שוורנאדזה

בריה"מ התירה עליית 3 „סרובניקים" ותיקים: ביגון, בריילובסקי וליפשיץ

כן הורשו אתמול לעלות משפחת אלה ולב סוד מתנועת „אזרחים ישראליים בבריה"מ" ומסורב העלייה בן ה־79 סמיון ינטובסקי ● סבורים כי יש בכך אות מבשר טובות גם לגבי עליית אידה נודל, ולדימיר סלפק אריה ולובסקי ונוספים ● עם זאת מזהירים פעילי עלייה כי אין לראות בכך שינוי משמעותי במדיניות בריה"מ

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

חמש משפחות של מסורבי עלייה, שלוש מהן אסירי ציון לשעבר, קיבלו אתמול הודעה כי יותר להן לעלות לישראל. החמישה, מן הבולטים בפעילים היהודיים בבריה"מ, הם: יוסף ביגון, ד"ר ויקטור בריילובסקי, ד"ר ולדימיר ליפשיץ, משפחת אלה ולב סוד וכן אחד מוותיקי מסורבי העלייה סמיון ינטובסקי.
יוסף ביגון נידון שלוש פעמים לעונשי מאסר בשל הוראת השפה העברית בבריה"מ, ושוחרר ממאסרו רק לפני כשנה.
בריילובסקי נדון לשלוש שנות (המשך בעמוד 4)

יוסף ביגון

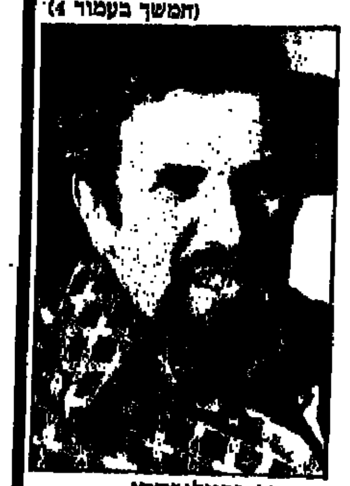
ויקטור בריילובסקי

פרס ושוורנאדזה ייפגשו החודש

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס יפגוש את שר החוץ הסובייטי אדוארד שוורנאדזה ב־22 בח.ז. למחרת בואו לארה"ב. הפגישה תתקיים חמישה ימים אחרי סיום סידרת הפגישות בין שוורנאדזה ושולץ (מה־15 עד ה־17 בח.ז. בוושינגטון). לקראת הפגישה עם שוורנאדזה יתודרך שר־החוץ על תוכן מיפגש שוורנאדזה־שולץ על־ידי שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג ועל־ידי שגריר ישראל בארה"ב משה ארד, שיקבל דיווח על השיחות ממחלקת המדינה.
פרס יפגוש עם מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ ב־29 בספטמבר.

בון – שר־הבטחון רבין ועמיתו הגרמני מנפרד וורנר סוקרים משמר כבוד (צילום: אי.פי.)

רבין בבון: אין לשכוח, אבל יש להביט קדימה

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי
הנילווה לשר־הבטחון במערב גרמניה

בון. — „כשם שאסור לשכוח ולסלוח, כך לא ניתן להתעלם ממקומה של גרמניה המערבית ביבשת אירופה. צריך לא לשכוח, אבל יש להביט קדימה" — כך אמר שר־הבטחון יצחק רבין, בהגיעו אתמול לגרמניה לביקור רישמי ראשון של אישיות ישראלית ממלכתית (המשך בעמוד 2)

מקים חומת ברלין חצה אותה למערב – הונקר מבקר בבון ● עמוד 2
פרס: הורסי המדינה מדברים ● עמוד 3
הערבים סוגרים הפער הטכנולוגי ● עמוד 4
נצחון לפרוניסטים על אלפונסין ● עמוד 5
עובדי רפא"ל נגד עובדי תע"א ● עמוד 17
פיצוץ במו"מ עם טייסי „אל־על" ● עמוד 19
האחיות הכריזו סכסוך עבודה ● עמוד 19

לגליון היום מצורף „הדף הירוק"

בשורה ממוסקווה

בשורה טובה הגיעה אתמול ממוסקווה: מתן היתרי־עלייה לחמישה מסורבי־עלייה, בכללם לוחמים ידועים כיוסף ביגון, ויקטור בריילובסקי וולדימיר ליפשיץ, אנשים ששילמו בישיבה בכלא, בנידוי על־ידי השלטונות הסובייטיים ובאובדן תעסוקה במקצועם על מאבקם העיקש למען זכותם לממש את מאווייהם הלאומיים ולעלות לישראל.
המאבק הלאומי של יהודי בריה"מ הצליח לפרוץ בקיעים בחומת הקרמלין, שהיתה אטומה לגמרי, במשך שנים, לקולותיהם של רבבות יהודים, המנסים לפלס לעצמם מסלול עלייה לישראל. שמו של יוסף ביגון נהפך לסמל של מאבק יהודי לאומי, אך גם לסמל המאבק למען זכויות האזרח.
שני גורמים חברו יחדיו להחלטת השלטונות הסובייטיים: אווירת „הגלאסנוסט", שמנהיג בריה"מ מנסה לחפוף אותה למוקד התמורות במשטר הסובייטי, והלחץ של דעת־הקהל הבינלאומית, הרואה בכיבוד זכויות האזרח, לרבות הזכות להגירה, מבחן לכנות הצהרות של השלטון הסובייטי על השינוי במדיניות בריה"מ.
אין כל ספק, כי מיכאל גורבאצ'וב ועוזריו הקרובים, המתכוננים לוועידת הפיסגה עם הנשיא רייגן, מבקשים לשפר את תדמית של המשטר, ובאמצעות המחווה האחרונה מנסים ליצור אווירה נוחה להצלחתה של הפיסגה.
בצד רגשות השימחה לשמע הבשורה ממוסקווה, אין להגזים בהערכת המחווה הזאת לגבי נכונותה של הממשלה הסובייטית לאפשר עלייה חופשית של כל היהודים הסובייטיים הרוצים בכך. מתן ההיתרים מתמצה עדיין בחוג של מסורבי העלייה בלבד (ולפי הערכה, מדובר ברבבת יהודים). אך ידוע, כי רבים המבקשים לעלות לישראל נמנעו מלהסתכן בהגשת בקשה כזאת, מתוך חשש שייכללו בקטגוריה של מסורבי העלייה וישלמו על הצעד הזה ברדיפות מצד השלטונות. אם רוצים שלטונות מוסקווה באמת ובתמים להוכיח, כי הם מכבדים את אמנת הלסינקי וכי ה„גלאסנוסט" חל גם על הנושא היהודי, עליהם לאפשר עלייה חופשית של כל היהודים, ואף להצהיר על כך באופן גלוי.
החשש, שגם אזרחים אחרים בבריה"מ ירצו להגר, אינו צריך להרתיע את גורבאצ'וב, אם הוא מתכוון לבצע את הרפורמות, שעליהן אינו פוסק מלהצהיר.
מכל מקום, אנו עומדים על הדרישה להכרה מלאה בזכותם של היהודים לעלייה, לא רק היתרי־יציאה כמחווה, אלא מחוות־עלייה לכל החפץ בכך.

„על המשמר"

מחלוקת בין האיגודים המקצועיים מעכבת סיום המו"מ על הסכם המסגרת

האיגודים האקדמאיים והדירוגים המקצועיים תובעים לשמור על ההפרשיות בינם לבין בעלי השכר האחיד ● מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה פרש מההתייעצויות ● הברפלד מכנס הצוות ההסתדרותי לגיבוש עמדה אחידה ● המו"מ יתחדש הערב בשש

מאת כתבנו לענייני עבודה

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד יכנס הבוקר את הצוות ההסתדרותי למו"מ במגמה לגבש נוסחה אחידה, שתהיה מקובלת על מרבית האיגודים המקצועיים לקראת חידוש המו"מ הערב בשעה שש.
הצוותים המורחבים של ההסתד־רות, האוצר והמעסיקים הציבוריים, התכנסו אתמול בשעה ארבע אחרי הצהרים, אך לא הגיעו לשיחות של ממש. כבר בדיונים אשר הסתיימו אתמול בלילה, בשתיים לפנות בוקר, התגלעו שתי מחלוקות עיקריות בין האיגודים בעלי השכר האחיד, לבין האיגודים האקדמאים ובעלי הדירוגים המקצועיים. הרא־שונים דורשים כי תוספת השכר, אשר בעלות הכוללת של ההסכם תגיע לחמישה אחוזים, תינתן בשקלים, ואילו האחרונים תובעים כי הדבר ייעשה באחוזים, כך שההפרשיות בת 11 האחוזים, אשר השיגו הדירוגים המקצועיים בהסכם הקודם יישמרו. בנוסף לכך מסרב מזכיר הסתדרות הפקידים, משה בית דגן, להסכים שבמסגרת ההסכם תהיה הפחתה הדרגתית של מיכסת שעות העבודה, בעוד נושא המעבר לחמישה ימי עבודה יישאר להסכם הבא.

נטש התייעצויות

גם סירוב האוצר להחיל את ההסכם על עובדי החברות הממשלתיות מעיב על המגעים בין הצדדים. עבור האיגודים האקדמאים נושא זה, לפי שעה הוא בבחינת (המשך בעמוד 4)

ערפאת בז'נווה: ועידה בי"ל על בסיס כל החלטות האו"ם — כולל 242 ו־338

נפגש עם 4 ח"כים ישראליים בחדרו במלון ● ח"כ צ'רלי ביטון: אני מביא לך ברכות בשם השכונות ועיירות הפיתוח ובשם היהודים המזרחיים והעניים, שם ביצענו מהפיכה בדעת הקהל ● ח"כ תופיק זייד אמר לו: אנו מאושרים לנשק אותך בז'נווה ונהיה מאושרים לנשק אותך גם בירושלים חיפה ונצרת ● ערפאת פרש מפה, הצביע על תוכנית אלון ואמר: תראו, זה מה שהם רוצים לתת לנו

מאת א. אלמרן, כתב „על המשמר" בז'נווה וכתבי סוכנויות הידיעות

ז'נווה. — מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, הפתיע את משתתפי ועידת הארגונים הלא־ממשל־תיים על זכויות העם הפלשתיני, שנפתחה בחסות האו"ם, בז'נווה, בהבריזו, כי ועידת שלום בינלאומית למזרח התיכון חיי־בת להתבסס על כל החלטות האו"ם המתייחסות לעניין הפלשתיני, כולל החלטות מו־עצת הבטחון 242 ו־338.
כאשר נתבקש להבהיר משפט זה, סרב ואמר: „תשאלו אותי שאלות בעת מסיבת העיתונאים". ערפאת מכנס היום מסיבת עיתונאים באו"ם.

ח"כים באו לערפאת

יותר דיבור כללי, השמצות רגילות של ישראל וארצות־הברית. בתום הנאום, חזר ערפאת למלון „אינטרקונטיננטאל", שבו הוא מתאכסן, וקיבל את חברי הכנסת הישראליים המשתתפים בוועידה. ארבעת חברי־הכנסת הישראליים — מתי פלד, צ'ארלי ביטון, מוחמד מיעארי ותופיק זייד, באו למלונו שלו.
הוא קיבל בחום רב את צ'ארלי ביטון, שאמר לערפאת: „אני מביא ברכות בשם השכונות ועיירות הפיתוח של היהודים המזרחיים והעניים, שם ביצענו מהפיכה בדעת הקהל". (המשך בעמוד 2)

בית אבות גאולה בע"מ
★ לפנסיונרים ולגיל הזהב
★ לעצמאים ותשושים
★ השגחה רפואית 24 שעות ביממה
★ עזרה ברחיצה ובאכילה
כשר – מקום יפה ומטופח
בת־ים – רח' בן־גוריון 51 טלפון: 03-861144
סניף גבעתיים – רחוב רמבם 29, טל' 03-313846

על המשמר

חוכמת זקנים / דמגוגיה

כשאתה שומע את אריק שרון משמיע מילותיו באריאל ללא זיע חושם, אתה נוכח בחלחלה שאכן יש לו, לבגין, יורש, וזאת על פי אימרתו של הסופר האמריקני הנרי לואיס מנקן: „הדמגוג משמיע רעיונות הידועים לו כשקרים, לאנשים אותם הוא חושב לשוטים".
דוביק רוזנטל

תמונת־מצב / פירות שמיטה

הענבים לא נרקבו

„בשמחה וטוב לבב", אמר הפתק שעל בניין הישיבה של הרב וייספיש בבאר שבע, „אנו מודיעים לכל תושבי עירנו באר־שבע שבגינה שלנו יש כמה עצי פרי... והרי הן הפקר לעניים ולעשירים... השער פתוח לכל מאן דבעי."
הפתק גם מפנה את החפצים בפירות אל גינתו הפרטית של הרב וייספיש.
בשנת השמיטה נוהג המימסד הדתי, בדרך כלל, להציג את פרצופו הפאנאטי והדורסני. פרשת החיטה שהוחרמה היא דוגמה חיה לפרצוף הזה. הפתק של הרב וייספיש היה כמשב רוח רענן. חבל על הפרי, אומר הרב (גם ראש מדור

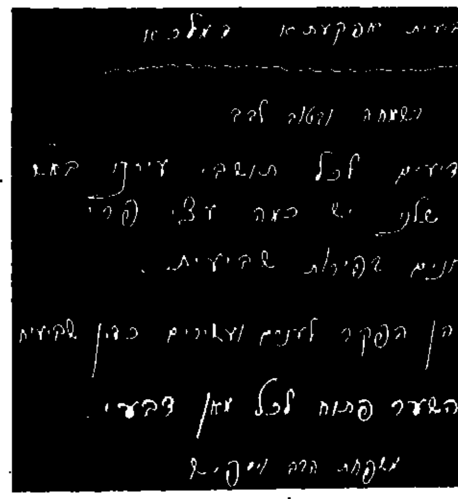

נישואין במועצה הדתית), כשהוא משוטט בגינתו ומסביר פנים כמו הענק בגנו. „השנה הייתה ברכה גדולה. אחרי שתליתי את המודעה באו הרבה אנשים עם סלים, נכנסו וקטפו. עכשיו נגמרו הענבים, אבל עוד מעט יהיו רימונים וקלמנטינות".
ההסבר ההלכתי של הרב וייספיש לסידור הזה, הוא הסבר אנושי ואוהב אדם להשביע. במקורות, אחרי הציווי על שנת שמיטה, באה התוספת: „והייתה שבת הארץ לכם לאכלה, לך ולעבדך ולאמתך ולשכירך ולתושביך הגרים...".
לדעת הרב וייספיש, המקורות מורים לו לחלק את הפרי לכל מאן דבעי, ולא להניח לו, ברוב איוולת, להרקב על העצים. אגב, הענבים של הרב היו נפלאים. קבלו את המלצתי החמה לרימונים שיבשילו בראש השנה.
שלי יחימוביץ'

מפת בכורות / אופרטה

„עטלף" שאפשר בלעדיו

הפקת האופרטה הידועה כל כך מאת יוהאן שטראוס, „העטלף", שהביאו ארצה האמרגנים טלית וז'ק יעקוב, מעוררת ציפיות של זכרונות ונוסטאלגיה, לוינה המלאה מוסיקה וואלסים. אבל למעשה זהו העתק דל ומאכזב של יצירה, המושמעת על־ידי זמרים אותם לא רעים ותזמורת (מקומית) ברמה של תזמורת בית־קפה אֲמָנִית, בתפאורה עלובה של בדים מקומטים מצויירים, שניכר בה, שממלכתו של הקיר"ה עוד מעט מתמוטטת...
הבימוי האייקיים סטאטי עד כדי מאובנות; ההגברה הקולית מקלקלת את הקולות הנאים של כמה מהזמרים, בייחוד הזמרת בתפקיד המשרתת המתחפשת לרוזנת והעורך־דין פאלקה, המארגן את כל התעלול לידידו אייזנשטיין, כמין עונש. אבל עונש אמיתי היה לחוות בלהקת הרקדנים, שהשר יודע מאיזה נפטלין הוציא אותה.
לשם מה לייבא סחורה קלוקלת כזו, ולקלקל את שמה הטוב של האופרטה הוותיקה? כשאתה מאזין — יותר לזכרונות שבלבך מאשר למה שמושמע ב„היכל התרבות" — למוסיקה מקסימה זו, אתה תוהה, אם בימינו היו זמרי מחזמר מסוגלים בכלל לבצע שירים ואנסאמבלים מורכבים שכאלה.
הקהל, ברובו מבוגר ולבוש חליפות־חתונה ובר־מצווה, בא להתענג. מכרו לו לחמניות מאמש במקום טורט־סאכר אמיתי, והמסכנים עוד מחאו כפיים.
גיורא מנור

אזמל/חלומות אריק

שותקים ולא קמים

„על מה אתה חולם בלילה אחרי שפיכת הדם?" — שואל אותי, עיתונאי מן השורה, אריק איינשטיין הנערץ עלי מילדות. ואני, אין לי יותר אורות מה לחלום בלילות, אריק. מלבד על דמם השפוך של זמרים. והרי נקמתו של זמר (גדול או קטן) עדיין לא ברא השטן.
אני כדרך כלל ישן טוב בלילה, אריק, אפילו נרדם. מלבד אולי בלילות בהם אני מתכנן את שפיכת הדם הבאה, את המשחקים בנשמה, אבל נעזוב את זה. הרי זה טריוויאלי. מעשה של יום־יום. חשוב יותר — איך אתה, הזמר הנערץ, מסתדר בלילות? על מה אתה חולם אחר שפיכת דמי/דמה/רמה — כל אלה שרכת עליהם בדרכך לנקמה הפרטית הקטנה שלך? ישנת אתמול?
אין ספק, כמו אצל עיתונאים מסוימים, דרך השמצה המכלילה הינה ערובה הטובה ביותר להצלחה. כבר עתה מושמע „עיתונאי קטן" מספר פעמים ביום והקצב עוד יגבר. מצער הפזמונים גם הוא לא יגרע מחלקו. אולם המלך כ„עתונאי" „קטן" אינו ירום (ואולי הכוונה לאחד ירון?) אלא אתה, אריק. כולנו ילדים שרואים לך את הטוסיק, כדברי השיר, והשומעים שותקים ולא קמים.
אפי לנדאו

בשטח / „חרות" באריאל

עושים כבוד למישה

מישה ארנס היה כוכב עליון באריאל. כולם עשו לו כבוד גדול, וראש הממשלה, בקריאה נרגשת המזכירה מודעות בעיתונים של הורים המבקשים מבנים לחזור הביתה, אמר: מישה, למה אתה מעניש אותנו?. מה אשמתנו שאתה נוטש אותנו במערכה הזו? מישה, טעית בהתפטרות. אני קורא לכל חבר שיגיד למישה, בכל האהבה, בכל הכבוד, בכל ההערכה — מישה, חזור בך, חזור!
את הקריאה הזאת קטעו רק מחיאות הכפים הסוערות של חברי מרכז „חרות" שעשו את כל הדרך עד אריאל. הללו אף התרוממו על רגליהם ולא נתנו לראש הממשלה להמשיך בדבריו תוך שהם מוחאים כפיים. שמיר אינו חדל והוא קורא: מישה, חזור אל ההגה, ההגה זקוק לך מישה, הבאת בימים אלה דוגמה של לחימה אמיצה וחכמה. למה תקלקל כל זאת בצעד ההתפטרות? לתנועת „חרות" יש כלל. אם שבע תיפול — שבע תקום, ובכוחנו הגענו ב־77' לשלטון. מישה, אתה חייב לשמור על הכלל הזה. נפלנו רק פעם אחת, חזור בך!
גם דוד לוי פנה אל משה ארנס. הוא נעזר בעניין זה בפתגם ערבי האומר, שכאשר המערכה היא על הבית, אין מתווכחים על חלוקת החדרים. העיקר, אומר לוי, זה להציל את הבית וההגנה על הבית חובה עלינו להיות ביחד.
ארנס, נרגש מן הפניות אליו וקבלת הפנים החמה שזכה לה, אינו חוזר בו, לפחות לפי שעה.
דודית גמן

הסתדרות הפועלים החקלאים
קרן בטוח ופנסיה לפועלים חקלאים ובלתי מקצועיים בישראל
אגודה שתופית בע"מ
ההנהלה המרכזית

הזמנה לאסיפה כללית יוצאת מן הכלל

הננו מתכבדים להזמין את חברי האגודה לאסיפה כללית יוצאת מן הכלל שתתקיים ביום רביעי, ז' בתשרי תשמ"ח 30.9.87 בשעה 10.00 באולם הישיבות של הקרן בקומה 6 בשד' שאול המלך 8 תל־אביב.

סדר היום:
1. בחירת יו"ר ומזכיר האסיפה.
2. אישור שינויים בתקנות האגודה.

מאחר שלהצעת תיקון התקנות ניתן אישור מוקדם מרשם האגודות השיתופיות ביום 4.8.87 ההחלטות באסיפה יכולות להתקבל בכל מספר של משתתפים.

בברכה
ההנהלה המרכזית

שטיפת־מוח/וילה־וולבו

השכן ימות מקנאה

מסע הפרסום החדש של מפעל הפיס — „גם וילה וגם וולבו במכה אחת" — נראה ממבט ראשון אגרסיבי מדי, המוני.
ציון שני המושאים הנכספים — וילה, וולבו — המסמלים, אולי יותר מכל דבר אחר, את חמדנותם של משתכני גינגרי ומכורי רמבו, יש בהם כדי להפוך. את המסע הזה, שמטרתו לרענן את ענף ההימורים ולמשוך קהל מהמרים חדש, למסע רווח מבחינה ערכית ומוצלח מבחינה מכירתית.
ולמה הכוונה? המבקרים הרבים, וביניהם החתום מטה, יכולים לעקם את אפם האנין ולדחות בבוז גלוי את מסע הפרסום הזה, המסמל בעיניהם, כאמור, את תרבות המתעשרים החדשים שוילה־וולבו הם סמלי סטטוס עבורם. אך הם בהחלט לא יכולים לשלוט בהצלחתו, וזו, אם לשפוט לפי הצלחות העבר (הגרלת הטוטו־אוטו לדוגמה), מובטחת.
במלים אחרות, את הישראלי המצוי, הנובוריש, שמכונית שוורית ווילה הם לרוב מטרתו העיקרית בחיים, לא מעניין אם המבקר החסור בוחל בהכלאה המפורשת וילה־וולבו, כל זמן שהשכנים מתפוצצים מקנאה. מבחינתו, וזוהי גדולתו של מסע הפרסום הבוטה הזה, הפך הרב־פרס לדבר מוחשי יותר. עכשיו לפחות הוא יכול לגעת בו, לדמיין אותו, לראות את עצמו בו, לראות את עיני השכנים למראהו, ואת לחשושי החברים לעבודה.
אין מה לדבר, צריך פיס בחיים ויגידו המבקרים מה שיגידו. הכלבים נובחים והשיירה עוברת.
דון כחלילי

אח"מ / כריסטינה אונאסיס

הקולה תמיד טרייה

בתור בתו ויורשתו של אחד האנשים העשירים בעולם, היא יכולה להרשות לעצמה להתנהג כמו ברברית, מצד אחד, וכמו רוטשילד גריב מצד שני.
כריסטינה אונסיס מרויחה מדי שנה עשרה מיליון דולר אחרי ניכוי כל ההוצאות והמסים, מה רעז לא רע. אבל הכסף, חברים וחברות, לא קונה אוטומטית גם נימוסים משופרים, בטח לא נימוסי־שולחן אלמנטריים, כך, מכל מקום, טוען אחד איב טרבייה, שהיה המלצר הראשי

כריסטינה אונאסיס והקולה

שלה בצוות עובדיה ומשרתיה.
היא, אומר המלצר הפטפטן, אוהבת לאכול באצבעות ובמקום לנגב את הידיים נוטפות השומן במפית, מעדיפה לעשות את זה בחולצה שלה. וכל חולצה, כמובן, עולה הרבה כסף ולא נקנתה בחנות יד־שנייה, היא חוזרת, שבולעת אוכל בכמויות וגם כאשר היא מחליטה לעשות דיאטה, חוזרת בה תוך יום־יומיים ומשלימה מה שהחסירה בזלילת ממתקים.
היא הטיסה מארצות־הברית בקבוקי דיאט־קולה שלא היו בנמצא בפאריס, שם היא מתגוררת. כל משלוח, במטוס הפרטי, כלל מאה בקבוקים בלבד. הגברת לא רוצה להסתכן בקולה לא טרייה... אבל היא גם נדיבה מאוד כלפי עובדיה, מודה האיש, ומביא כהוכחה את הוראתה, לחלק את השמפניה היקרה שלה לכל מי שרק ירצה ויהיה זה אורח מכובד או אחרון משרתיה.
אבא שלה, ארי אונסיס, הוריש לה, בין היתר, גם אי פרטי בים האגאי אבל שכח ללמד אותה משהו על חסכנות. אשה שיש לה לא פחות מ־124 זוגות נעליים, היא דוגמה טובה דווקא לפזרנות איומה. היא לא הייתה חסכנית גם בבעלים וכיום, בגיל 36, היא נשואה לבעלה הרביעי, טיירי ראסל, בתמונות שלה רואים שהיא זקוקה בדחיפות לדיאט־קאסה.
עופר ניר

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

הונקר, שהקים חומת ברלין, חצה אותה לביקור היסטורי במערב

הביקור מזכה את הונקר בהישג חשוב: הכרה מערבית בעצמאות ארצו □ קוהל יבקש לבטל ההוראה „לירות כדי להרוג" במנסים לברוח אל המערב

בון. — מנהיג גרמניה המזרחית, אריך הונקר, הגיע אתמול לביקור של חמישה ימים בגרמניה המערבית. ומשקיפים מדיניים רואים בכך צעד לקראת נורמליזציה ביחסים בין שתי המדינות.

הקאנצלר הלמוט קוהל קידם בברכה את פני הונקר, בן 75, המנהיג הראשון של גרמניה המזרחית שהגיע אי-פעם לביקור רשמי בגרמניה המערבית.

תזמורת צבאית ניגנה את הימנוני שתי הגרמניות ודגלי שתי המדינות, שהם כמעט זהים, התנוססו לאורך דרכו של הונקר, מנמל-התעופה לבית הקאנצלר בבון.

משקיפים בבון ציינו, כי הביקור מציין הישג חשוב ביותר להונקר, במאבקו לזכות את ארצו בהכרה בינלאומית. יש בכך גם משום סימן לשיפור היחסים בין המערב למזרח בכלל.

פקידים בממשלת בון אמרו לקראת הביקור, כי אין ספק שהקאנצלר קוהל ידרוש מהונקר לשפר את מצב זכויות האדם בארצו. בין היתר, יבקש מהונקר לבטל את ההוראה של „לירות כדי להרוג", שניתנה לשומרי-הגבול בין שתי המדינות לגבי כל אלה המנסים להימלט מן השלטון הקומוניסטי למערב.

אולם הונקר, שחסם את הגבול כמעט לחלוטין והוא זה שהקים את חומת ברלין הנודעת לשמצה, לפני 26 שנים, כבר הבהיר, שבעייה זו לא תעמוד על סדר-היום.

אזרחי גרמניה המזרחית יעקבו אחר הביקור בעניין רב. רבים מהם מקווים שיבוטלו ההגבלות על נסיעות למערב. גורמים כלכליים בגרמניה המזרחית מצפים להגדלת הסחר בין שתי המדינות.

בהודעה שהשמיע בהגיעו לבון, אמר הונקר, כי בעיניו מצטייר ביקורו כתרומה לשלום העולם מצד שתי הגרמניות. „תהיה זו מטרתי העיקרית במהלך שיחותי, לקיים דיונים בדרך שבה יכולות שתי המדינות הגרמניות לקדם את ההתחייבות שקיבלו על עצמן, שלעולם לא תיפתח שוב מלחמה מאדמת גרמניה".

מעבר לגדר של בית הקאנצלר, התאספו צעירי המפלגה הנוצרית-הדמוקרטית, שבהנהגת קוהל, והניפו כרזה, שבה נאמר: „גרמניה — המולדת המאוחדת". מלים אלה הוצאו מן ההמנון הגרמני הישן, שהוא עתה ההמנון הלאומי של גרמניה המערבית. (עד"ה, ע"צ)

גרמניה יוצאת מגידרה

מאת אבי בניהו, שליחנו בבון

גרמניה המערבית כמעט יוצאת מגידרה בעקבות הביקור הראשון של מנהיג מזרח גרמניה בבירת גרמניה המערבית.

ביקורו של אריך הונקר מוגדר כאן „אירוע היסטורי" אולם בבון אין שוכחים לציין, כי משקלו של הביקור רב יותר מזווית ראייה של גרמניה המזרחית ושל מנהיגה. משקיפים בבון אומרים כי מבחינתו השיג הונקר בביקורו הרשמי בגרמניה המערבית הוקרה ולגיטימציה בינלאומית כאשר הוכיח כי קיימות למעשה 2 גרמניות. כ-2000 עיתונאים מרחבי העולם מכסים בבון את ביקורו של המנהיג הקומוניסטי שנחת אתמול בפרנקפורט במטוס מיוחד של חיל האוויר המזרח גרמני.

המשקיפים בבון שעימם שוחחתי אמש מעריכים, כי במוקד השיחות העיקריות שיעלו בפגישות שינהל הונקר עם הקאנצלר קוהל, יימצא עניין הגבלת מירוץ החימוש ועניני בטחון בוערים אחרים.

המשקיפים הדגישו, כי ביקור הונקר במערב גרמניה מתאפשר לאחר הסכמת בריה"מ ולאור מדיניותו החדשה של גורבצ'וב.

מנהיג גרמניה המזרחית, אריך הונקר (משמאל) לוחץ את ידו של הקאנצלר הלמוט שמידט, בהגיעו אתמול לביקור ממלכתי בגרמניה המערבית. (צילום: איי.פי)

המשכים

ערפאת בז'נווה
(סוף מעמוד ראשון)

„מאושרים לנשק אותך"

תופיק זייר אמר: „אנו מאושרים לנשק אותך בז'נווה. נהיה מאושרים לנשק אותך גם בירושלים, בחיפה ובנצרת".

ערפאת פרש מפה, הצביע על „תוכנית אלון" ואמר: „הנה, תראו מה שרוצים הישראלים לתת לנו. זה מינהל עצמי מוניציפאלי. הקבינט בישראל מפולג על הוועידה. גם פרס אינו רוצה שלום. הוא רוצה בהכרה בגבולות בלי מדינה פלשתינית. על כן אינו רוצה השתתפות אש"ף בוועידה, אלא משלחת ירדנית פלשתינית".

קץ לכיבוש

בנאומו בוועידת האו"ם אמר ערפאת: „ברצוני להביע ברכה לכוחות השלום הישראליים, שניצבו באומץ-לב מול החלטות פאשיסטיות והתנגדו למלחמה בלבנון, והמתייצבים עתה לצד מימוש הזכויות הלאומיות של העם הפלשתיני".

נציג פלשתיני הפסיק את נאומו כדי למחות על קריאתו לקיום שיחות שלום על יסוד החלטות מועצת הבטחון 242 ו-338, אך ערפאת דחה ביקורת זו ואמר: „אנו מקבלים באורח פורמלי את כל היוזמות הבינלאומיות, שנועדו להשכין שלום צודק ובר קיימא במזה"ת".

מנהיג אש"ף הטעים, כי הוועידה הבינלאומית חייבת „לשים קץ לכיבוש הישראלי בפלשתין, בלבנון, בסוריה ובשטחים הערביים הכבושים האחרים".

לדבריו, המכשול הבסיסי היחיד, החוסם את הדרך בפני השגת שלום צודק ובר-קיימא בפלשתין ובמזה"ת, הוא המכשול הישראלי-האמריקני".

חלק משלום העולם

עוד אמר, כי השלום בפלשתין מהווה חלק בלתי-נפרד משלום-העולם, ואי-הגשמת השלום באזור זה „מהווה סכנה לשלומו ובטחונו של העולם כולו".

בהתייחסו לפלישה הישראלית ללבנון ב-1982, אמר ערפאת, כי „האבידות של אש"ף הסתכמו ב-72 אלף קדושים ופצועים לבנוניים ופלשתיניים", אך הוסיף, כי הארגון לשחרור פלשתין החזיק מעמד בכל הדרגים.

בתום נאומו, שהושמע בחסות ריכוז עצום של כוחות בטחון, זכה ערפאת בתשואות רמות מצד המשתתפים בוועידה, הנערכת בארמון האו"ם בז'נווה.

הח"כים קוראים למו"מ

חברי-הכנסת מוחמד מיערי ומתי פלד (הרשימה המתקדמת לשלום) קיימו מסיבת עתונאים בז'נווה וכה קראו לממשלת ישראל לפתוח מיד במו"מ עם אש"ף.

שני חברי-הכנסת אמרו, כי נאומו של ערפאת, שבו הצהיר במפורש על נכונותו של אש"ף לקיים מו"מ עם ישראל במסגרת ועידת שלום בינלאומית, והודיע גם על נכונותו לקבל במסגרת זו את החלטות 242 ו-338, נתן הוכחה מוחצת לכך, כי הזמן בשל לשלום בין מדינת ישראל לבין העם הפלשתיני והנהגתו, וכי הגורם העיקרי העומד כמיכשול לשלום הוא עתה התעקשותה של ממשלת ישראל להמשיך לשלוט בשטחים, שנכבשו בשנת 1967.

הפגנת תמיכה

כ-100 אנשי שמאל, שהפגינו אמש מול משרד הבטחון בקריה בתל-אביב, הביעו הזדהות ותמיכה בחברי-הכנסת שנפגשו עם ערפאת בז'נווה.

שיחות גם בקאהיר

מקאהיר נמסר, כי שר החוץ המצרי, עבד אל-מגיד, שוחח אתמול עם משלחת פלשתינית בהנהגת הארכיבישוף לשעבר של ירושלים, אלי חורי, חבר בוועד הפועל של אש"ף. חורי, כיום הארכיבישוף של רבת-עמון, מסר לעתונאים, כי ביקש ממצרים להתערב כדי לסייע בהגנה על מחנות הפליטים בדרום-לבנון ובחידוש דו-שיח בין ירדן לאש"ף. חורי אמר, כי אש"ף מעוניין בחידוש התיאום הירדני-הפלשתיני, כדי לסלול את הדרך לכינוס ועידת שלום בינלאומית למזרח התיכון ולהקמת מדינה פלשתינית במסגרת קונפדרציה עם ירדן.

הוא אמר, כי בשיחותיו עם מגיד, הועלתה שאלת הייצוג הפלשתיני בוועידה בינלאומית כזו.

המשלחת הפלשתינית שוחחה גם עם היועץ המדיני של הנשיא מובארק, אוסאמה אל-באז. במשלחת גם ראש לשכתו של ערפאת, רמזי חורי. (עד"ה, ע"צ, עשי"ת)

הרמטכ"ל העיר לאלוף בר-כוכבא על דבריו ב„על המשמר"

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

הרמטכ"ל, דן שומרון, צלצל אתמול לביתו של האלוף משה בר-כוכבא והעיר לו על דבריו שפורסמו אתמול ב„על המשמר". כזכור, הביע אתמול האלוף בר-כוכבא הסתייגות נמרצת מן ההפצצה בלבנון ואמר „פגיעה בנשים וילדים היא לא לכבודנו... אסור שדרך הלחימה שלנו להרוס גשרים של אפשרות לדו-קיום בעתיד. אם נמשיך להפציץ כך — נהרוס כל סיכוי לשלום".

רב-אלוף דן שומרון צלצל לאלוף משה בר-כוכבא הביתה ולא זימן אותו אליו, כיוון שהאלוף שוכב בביתו לאחר ניתוח.

מועדון כלכלי של השומרון

המועדון הכלכלי-תעשייתי של השומרון נחנך היום באריאל, במפגש של תעשיינים-יצואנים מכל רחבי השומרון עם מנהלי אגפים ומחלקות במכון היצוא. נושא המפגש: תחומי פעילות מכון היצוא ודרכי סיוע ליצואנים.

את הקמת המועדון הכלכלי יזם רון נחמן, ראש המועצה המקומית אריאל. (עשי"ת)

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל-אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 4-43360-3
המען למכתבים: שירות שק-דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן-יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102-121. טל' 3-233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' סנגור 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

אתי רונאל

מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת:

לא נסתום הפה ל„עיתונאי קטן"

האם נכון, שכמה עיתונאים פנו אליך בבקשה לאסור את השמעת שירו של אריק איינשטיין „עיתונאי קטן" בקול ישראל?

נכון, אלא שמחת כבודם לא הייתי רוצה לומר מי הם.

כלומר, אינך מתכוון להענות לבקשתם?

וודאי שלא. חופש הביטוי אינו שייך רק לעיתונאים. ומי שסבור שהשיר מכוון אליו מוטב לו שיפשפש תחילה במעשיו. עצם הרעיון לסתום לאיינשטיין את הפה, כשהוא מועלה ע"י עיתונאים, מעיד על כך שמשהו דפוק במערכת. ואין זה מקרה שהסקר של אוניברסיטת ת"א ממקם את העתונות בתחתית סולם האמון של הציבור.

ואינך חושב, שבאווירת השיסוי הקיימת ביחס לעתונות עלול שיר מעין זה להגביר את העויינות ולתת לה צידוק?

השיר הזה מתייחס רק לאותם עיתונאים שחודרים לחדרי המיטות של הזולת ונדחקים אל תוך פרטיותו. אלא שרוב העיתונאים אינם כאלה, והצעה למנוע את השמעתו של השיר עלולה לשמש כחרב פיפיות: בכל יום יכול מישהו לקפוץ ולטעון ששיר כלשהו פוגע באיזה שהוא ציבור ולדרוש את פסילתו. מה גם שאיינשטיין מדבר בשם עצמו ולא בשמם של כלל האמנים. ולכן, ימשיך „קול ישראל" וישדר את השיר.

ירון לונדון, עיתונאי:

תשאלי את איינשטיין

„העיתונאי הקטן" אליו כוון שירו של אריק איינשטיין הוא אתה?

אני יודע? תשאלי את אריק איינשטיין. כתבתי בשעתו מאמר על שירתו ב„כותרת ראשית" אבל, זה לא היה מאמר אישי במיוחד ובודאי לא רכילותי.

ומה באשר להיבט העקרוני של העניין?

אני לא חייב לחוות את דעתי על כל דבר; גם ככה אני מחווה את דעתי ביותר מידי עניינים.

רבין בבון: אין לשכוח

(סוף מעמוד ראשון)

בצבא הגרמני. רבין הגיע לבון לביקור עבודה בן 4 ימים. ביקורו כאן קוצר ביומיים בשל אירועי השעה בישראל — סגירת פרוייקט ה„לביא".

שר-הבטחון — מלווה ברעייתו, ביועציו, באלוף יוסי פלד ושגריר ישראל בבון ונספח צה"ל בגרמניה — נתקבל בגשם שוטף במשמר כבוד, בנגינת ההימנונים ובטקס צבאי ברחבת משרד הבטחון הגרמני.

יחסים טכנולוגיים

לאחר שסקר משמר כבוד פנה רבין לשיחה בד' עיניים עם עמיתו, שר-ההגנה הגרמני, מנפרד ונר. השניים דנו במשך כשעתיים ביחסים בתחום הבטחון בין ישראל לגרמניה ובהתקרבות והידוק שיתוף הפעולה בעיקר בתחום התעשיות והטכנולוגיה. השר ונר חזר בפני רבין על מדיניותה של מערב גרמניה הגורסת אי מכירת נשק לאזורי עימות ובכלל זה מדינות המזה"ת.

בפגישה עם כתבים ישראלים, המתלווים לביקור אמר אתמול רבין: „באתי לטפל בעניינים שוטפים. יש קשרים הדוקים בין צה"ל לצבא הגרמני, בלימודי קצינים, החלפת מידע, לוחמה בטרור ונושאים נוספים. מבחינת ישראל שיתוף הפעולה הוא תכליתי, פורה ומסייע לנו מאוד".

הסכמה בעניין ה„לביא"

בעניין ה„לביא" אמר שר-הבטחון כי סיפר ביוזמתו לשר ההגנה הגרמני על מערכת השיקולים שהינחתה את ממשלת ישראל להפסיק את ה„לביא". לדבריו, סיפר לו ונר שגם למדינות נאט"ו יש בעייה עם פיתוח מטוס הקרב העתידי וכיום אין ביכולתה של מדינה אחת בודדת לפתח פרוייקט כזה.

אמש סעד שר-הבטחון ארוחת ערב על שולחנו של שר ההגנה הגרמני. רבין ופמלייתו מתגוררים במהלך הביקור בבית האירוח הרישמי של בון, שהעמיד לרשותו שר החוץ פרידריך גנשר.

היום הטקס בדכאו

היום אמור להתקיים באתר מחנה הריכוז בדכאו טקס זיכרון והתייחדות עם קורבנות השואה, בו ישא שר-הבטחון דברים ויניח זר ביחד עם האלוף יוסי פלד. הגרמנים הכינו את ביקורו של רבין בקפידה רבה ומייחסים לו חשיבות רבה.

במות
צבי ויינברג ז"ל
ממייסדי ופעילי המשמר וההעפלה
וממייסדי מפ"ם תל-חנן–נשר
כואבות ואבלות משפחות
אדר, כרמון, כרמלי ורגב וחברי קיבוץ מגן
ההלוויה היום, יום ג', י"ד אלול 8.9.87
בשעה 16.00, בקיבוץ מגן

אנו משתתפים בצערה של חברתנו
שרה אדר ומשפחתה
במות האב
צבי ויינברג
בית חרושת ...

פרס: הנואמים באריאל שדיברו נגדי הרסו המדינה ואנו הצלנו

כ-1200 עובדי התעשייה האווירית הפגינו נגד פרס וקראו „כן ולא... כן ולא" □ פרס: יום יבוא ויהללו את ההחלטה שהיום מפגינים נגדה □ הצלנו את התעשייה האווירית

מאת ניצה רימון
כתבת „על המשמר"

„הנואמים שדיברו נגדי אתמול באריאל ואמרו שאני הורס את המדינה צריכים להכות על חטאיהם, כל השרים שהיו באריאל נושאים באחריות קולקטיבית. אנחנו הצלנו את המשק והם אלה שעשו את האינפלציה שגרמה להרס המדינה.

„האם יש רק תעשיה אווירית? ומה עם חקלאות? הרי היא נהרסה וכל עולמם של החקלאים בקיבוצים ובמושבים שעובדים יום יום בשמש הלוהטת חרב עליהם, בגלל הריבית האינפלציונית.

ועוד: „לתעשיה האווירית יש מה להציג ולא רק מטוס הלביא. שלא יפחידו אותנו אמר פרס".

פיטפוטי הליכוד

מול שמעון פרס הפגינו כ-1,200 עובדי התעשיה האווירית שקראו במקהלה „כן ולא כן ולא" שמעון פרס חיוור מזעם הגיב בכעס משולח כמפגיני התעשיה האווירית „כן או לא, מה אני לא יודע מה להחליט? לא, מול הפיטפוטים שלהם (בהתכוונו לשרי הליכוד).

ידעתי שישמיצו

ידעתי שיתנפלו עלי וישמיצו אותי, אמר פרס אבל אינני בורח מאחריות. ההחלטה לא לייצר אותו מבטיחה עתיד גדול לתעשיה האווירית. אינני שייך לנבהלים ויום יבוא וכל מי שמפגין היום יהלל את ההחלטה מחר.

יו"ר ועד עובדי התעשיה האווירית ניסים כהן, אמר בהפגנה שפרס כהרגלו משנה את דעתו והפעם עשה משגה רציני. אנחנו נרדוף אותו לכל מקום עד שיגיע למסקנה אמיתית. אני חושד שהרוב בממשלה היה בעד הלביא ומשיקולים אינטרסנטים הצביעו נגדו.

למפגיני התעשיה האווירית הותר להפגין רק עד השעה 5.30 אחר הצהרים, אולם העובדים סירבו להתפנות ורק לאחר שהמשטרה הזרימה לאיזור פלוגות של משמר הגבול וכוחות משטרה מתוגברים, הסכימו עובדי התעשיה האווירית להתפנות.

גילו את אמריקה ואת ישראל

מאת דליה שחורי,
הכתבת המדינית של „על המשמר"

במסגרת חגיגות 500 שנה לגילוי אמריקה בידי קולומבוס, שייערכו בספרד ב-1992, תציין ספרד גם מלאות 500 שנה לגירוש ספרד ותבליט את התרומה היהודית לתרבות ספרד. זאת אמר אתמול לואיס יאנס, מזכיר המדינה של ספרד לשיתוף פעולה בין-לאומי, ונשיא הוועדה הלאומית לחגיגות אירועי 1992, בפגישה שקיים עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס.

פרס אמר, כי אירוע כגון זה עשוי להעניק מימד חדש וחשוב ליחסים הנרקמים בין ספרד וישראל. לואיס יאנס ציין, כי בספרד יש התעניינות גוברת בישראל ובעברה, והדבר בא לידי ביטוי בכלי התקשורת. על רקע זה, אמר, הוא רואה חשיבות רבה בהדגשת ההיבט היהודי בחגיגות 1992.

בתצלום: יאנס מגיש לפרס את הספר „ספרד, ספרד" הדן בנושא יהדות ספרד (תצלום: יעל השכל).

אלפרד שמידט, בן-הערובה הגרמני, שוחרר בביירות

בון. — אלפרד שמידט, אחד משני בני-הערובה המערב-גרמניים, שנחטפו בינואר במערב-ביירות, שוחרר אתמול בעיר זו על-ידי חוטפיו.

שמידט, בן 47, שוחרר בשעה 10 בבוקר בביירות, הועבר לשגרירות גרמניה המערבית בעיר, הוטס לדמשק ושם נמסר לידי השגרירות הגרמנית בבירת סוריה.

גורל בן הערובה האחר, רודולף קורדס, אינו ידוע, אך החוטפים הבטיחו, שהוא ישוחרר בתוך כמה ימים.

לפי מיטב הידיעות, נחטפו שני הגרמנים בידי טרוריסטים מארגון חיזבאללה.

שחרורו של המהנדס הגרמני אלפרד שמידט הוא תוצאה של דיפלומטיה ממושכת וחשאית. משקיפים מדיניים אמרו, כי התנהל מו"מ רגיש במשך חודשים, בהשתתפות החוטפים השיעיים, איראן, סוריה וממשלת בון. (עד"ה, ע"צ)

הנשיא: הירידה מהארץ — עריקה ונסיגה

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

נשיא המדינה חיים הרצוג הגדיר את הירידה מהארץ עריקה ונסיגה. יחד עם זאת סבור הנשיא כי יש לשדר אל ציבור היורדים לאו-דווקא מסר שלילי של גינוי, אלא מסר חיובי של קריאה לנטילת אחריות. „המאבק בירידה הינו משימה לאומית שאין למעלה ממנה ואני רואה עצמי שותף למערכה ומגוייס לה".

דברי הנשיא נאמרו במפגש ראשון של אגודת המתנדבים למלחמה בירידה בראשותו של סגן שר החקלאות אברהם כץ עוז. מנכ"ל האגודה אלוף משנה (מיל) אלי גבע, אמר, כי רבים מהמשתחררים משירותם בצה"ל רוצים לטייל ולעבוד בחו"ל. לדעתו אלה השנים הטובות לגלות יוזמות כלכליות וכשהצעירים מצליחים שם — קשה להם להינתק ולשוב הביתה. גבע קרא ליצור בארץ אוירה של עידוד יוזמות.

ציפי טיכלר (מחולון) אמרה לנשיא, כי היא מוצאת שיש קשר בין הירידה ובין השואה. „לא למדנו לקחים. עלינו לשלוח תלמידים למחנות ההשמדה כדי שיראו כמו עיניהם מה שאירע. משם חוזרים יהודים אחרים, גאים".

מרצים הגישו לנשיא טיוטת החוקה שהכינו; „הגיע הזמן לעשות סדר"

טפסים ראשונים של הצעת חוקה למדינה בכריכה כחולה הוגשו אתמול לעיונו של נשיא המדינה. את ההצעה הביאו למישכן שלושה מרצים למשפטים מהאוניברסיטה בתל-אביב, א. רייכמן, רוזמן צבי וב. ברכה. שלושת המרצים סיפרו לנשיא הרצוג כי מאז שפרסמו ברבים את הטיוטה הראשונה לחוקה, זכו להדים חיוביים מכל הקשת הפוליטית. „בציבור מתגבשת ההכרה שצריך לעשות סדר במדינה ויש להתחיל זאת ראשית כל בקביעת חוקה" — אמר פרופ' אוריאל רייכמן.

המקורות לכתיבת הצעת החוקה היו לדברי המרצים: חוקי יסוד, משפט משווה ורעיונות מהמקורות היהודיים. המרצים סיפרו כי בדקו חוקות של מדינות שונות, אמנות בינלאומיות והתאימו לצרכי הארץ.

יעקובי לא מודאג; להכרזות על תנופה בשטחים אין כיסוי

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

„הכרזות האחרונות של שרי הליכוד על-חידוש תנופת ההתיישבות ביהודה ושומרון הן בניגוד גמור לבסיס עליו עומדת ממשלת האחדות הלאומית" אמר אתמול שר הכלכלה והתקשורת גד יעקובי, במהלך סיור שערך בהתיישבות החדשה בשטח השיפוט של המועצה האזורית יזרעאל.

מה שחמור יותר בהכרזות אלו, הוסיף השר יעקובי, שהן מסמר נוסף בארון המתים של השלום. עוד אבן נגף בדרך להתקרבות והסדרים מדיניים, וצעד נוסף להיות ישראל מדינה לא דמוקראטית ודו-לאומית.

השר הוסיף כי הוא מתנחם בידיעה, כי הכרזות אלו לא היה להן ואין להן כיסוי של ממש. הוא ציין כי ישראל ניצבת בפיתחה של שנת בחירות שבוודאי לא תוסיף דבר לכלכלת המדינה, מסיבה זאת אמר יעקובי „הצעתי לממשלה לקצר את תקופת הבחירות ל-21 יום במקום 45 ול-14 יום בלבד את התעמולה בתקשורת האלקטרונית, זאת כדי בכר עם שורה של צעדים נוספים שיקטינו את הנזק לכלכלת המדינה".

כן אמר השר כי הוא מודאג מהחמרת המאזן המסחרי, מהירידה ברזרבות היצוא, והקיפאון המשק.

בלעדי לבנק המזרחי
צמד תשואה
3 מדדים על חשבון הבנק-
רווח מיידי למצטרפים
הצטרף היום ל"צמד תשואה" ותהנה ממדד יסודי של חודש יוני 87 ומתשואה גבוהה בהמשך.
לבחירתך מסלולי חסכון ל-2 עד 5 שנים בהשקעה חד פעמית המעניקה לך הצמדה בתוספת ריבית שנתית צמודה. בנוסף לכך תוכל להנות מהלוואות מחלות בריבית של פריים + 0.5% לשם הפקדה ב"צמד תשואה".
אם ברשותך מניות הסדר או כל חסכון אחר שמועד פדיונו קרב.
"צמד תשואה" היא ההשקעה הטובה ביותר עבורך.
הצטרף גם אתה אל הנהנים מהתשואות של בנק המזרחי!
* המבצע לתקופת זמן מוגבלת. הבנק רשאי להפסיקו בכל עת.

בנק המזרחי
דחף

המשכים

בריה"מ התירה

(סוף מעמוד ראשון)

מאסר לאחר שהורשע ב„השמצת המשטר הסובייטי", ועל אשמה דומה נשפט גם ד"ר לדימיר ליפשיץ מלנינגרד; משפחת אלה ולב סוד הם ממנהיגי התנועה „אורחים ישראלים בברית המועצות". סמיון ינטובסקי בן 79, הוא אחד מוותיקי מסורבי העליה ובאחרונה התפרסם בכך שהכין תערוכה על חיי היהודים מאוסף שצבר במשך שנים.

צירוף נסיבות

מהמרכז למידע על יהדות בריה"מ בירושלים נמסר כי ניראה שהרקע להיתרי היציאה החדשים הוא צירוף של נסיבות: המיפגש הצפוי בין שר החוץ הישראלי שמעון פרס לשר החוץ הסובייטי אדוארד שווארדנאדזה בסוף החודש במשרדי האו"ם בניו־יורק; ביקורו המתוכנן של מנהיג בריה"מ גורבאצ'וב בארה"ב, והחגיגות שנת ה־70 למהפכת אוקטובר הרוסית. לדעת דובר המרכז למידע בירושלים ד"ר יורי שטרן, מצביע הדבר על מחווה מאורגנת.

ביגון, ברייילובסקי, ליפשיץ

יוסף ביגון בן 55, הוא מתמטיקאי (דוקטור למדעים טכניים), אשתו אינה, מדריכת אמנות ובנו בוריס בן 23, סטודנט לשעבר. יוסף ביגון היה 16 שנה בסירוב, נשפט שלוש פעמים ונידון לשנות מאסר ארוכות, בסך הכל 17 שנה. 10 שנים מהן שהה במחנות כפיה ועבודה. הוא שוחרר בפברואר 1987 במסגרת עיון מחודש בתיקים של אסירים פליליים. יוסף ביגון הוא אחד מהמורים הנודעים לעברית בבריה"מ. שמו ידוע אף בשל מאבקו למתן חוקיות להוראת השפה העברית והגשמת הזכויות התרבותיות היהודיות בבריה"מ.

ויקטור ברייילובסקי בן 52 ומשפחתו הגישו לראשונה בקשה לעלייה לישראל באוקטובר 1972. הוא קיווה כי תינתן לו, לאשתו אירנה ולבנו לאוניד אשרת יציאה, אך התברר. ויקטור ואירנה, שניהם מדענים ידועים. ויקטור עבד במכון לאלקטרוניקה עד 1972, השנה בה פנה לראשונה לבקשת היתר יציאה ואז פוטר מהמכון. גם אירנה, שעבדה במרכז למחשבים של אוניברסיטת מוסקבה פוטרה אף היא ב־1972. הברייילובסקים פירסמו מאמרים מדעיים רבים, אך מאז ביקשו היתר יציאה לא ניתן לשניהם לעסוק במקצועם. ב־13 לנובמבר 1980 נאסר ויקטור ברייילובסקי במוסקבה והוחזק בכלא בוטירקי הידוע לשימצה. הוא הואשם ב„השמצה אנטי סובייטית" הוא הובא למשפט ב־17 ביוני 1981, הוטלו עליו 5 שנות הגלייה בתוך בריה"מ, עד 1984, שנה בה הוא שוחרר.

ולדימיר ליפשיץ בן 46, מתמטיקאי ופיזיקאי פתח ב־3 בנובמבר 83', בשביתת רעב בדרישה לקבל היתר יציאה. בינואר 84' קיבלה המשפחה אזרחות ישראלית, תוך ויתור על אזרחותה הסובייטית. בסוף ינואר, נאסר ולדימיר ליפשיץ באשמת „השמצת המדינה הסובייטית ושיטתה החברתית". האשמות נגזרו והתבססו על מכתבים שכתב לוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית, בבקשה לוותר על האזרחות הסובייטית וכן על מכתב לרה"מ ישראל ובמכתבים לידידים במערב. הוא הורשע ונכלא ל־3 שנים במחנה כפייה. במרס 87', שנה לאחר מאסרו, החליטו השלטונות על שחרורו של ליפשיץ לאחר עיון מחודש בתיקו הפלילי.

יחד עמו קיבלו היתרי יציאה בנם בוריס, בן ה־20 וביתם מריה בת ה־12.

לא סימן לבאות

כתבנו מציין כי אין לראות בהיתרי היציאה לאסירי ציון סימן לבאות באשר לעלייה המונית מבריה"מ. לכל היותר יש בכך סימן חיובי לגבי עלייתם של הוותיקים מקרב אסירי ציון לשעבר ומסורבי העלייה המחכים, מעל — ל־15 שנה, ביניהם אידה נודל, ולדימיר סלפאק, אריה וולובסקי ואחרים.

מחלוקת

(סוף מעמוד ראשון)

יהרג וכל יעבור. מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה ראובן בן־עמי היה אתמול הראשון אשר נטש את ההתייעצויות משום שאין בידו כל ערובה שתביעת הסתדרותו לעידכון התוספות היחודיות, ובעיקר תוספת האיזון, אשר נשחקו במרוצת השנים האחרונות, תבוא על סיפוקה.

הסכם ביום רביעי

סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי אפרים זילוני אמר אמש כי אם האיגודים יצליחו לגבש נוסחה אשר תקטין את ההתנגדות של חלקם, יהיה ניתן להגיע, תוך זמן קצר, להסכם. סגן יו"ר האגף מאיר גת העריך אמש כי אור ליום רביעי הקרוב יהיה ניתן לחתום על הסכם מסגרת ושכר בשירות הציבורי. עוד אמר גת כי ייתכן שמספר איגודים יימנעו לפי שעה מלצרף את חתימתם, אך יעשו זאת מאוחר יותר.

תביעות ואזהרות

מזכ"ל הסתדרות המהנדסים יצחק רז, אמר אמש כי דרישת האיגודים לחלוקה שקלית הינה רגרסיבית במהותה והסתדרויות האקדמאיות לא יסכימו לצרף את חתימתם להסכם כזה. רז שב והזהיר כי הסתדרות המהנדסים וכן הסתדרות המח"ר (אקדמאים במדעי החברה והרוח) ישקלו את צעדיהם אם ההסכם לא יכלול גם את עובדי החברות הממשלתיות.

מזכ"ל איגוד העובדים הסוציאליים שרה וילברשטיין, אמרה אמש כי במסגרת ההסכם החדש יש לתקן את העיוותים של העובדים הסוציאליים, הנמצאים בתחתית סולם השכר

קיבוץ יד־מרדכי

מביע את תמיכתו בחופש התרבות במדינת־ישראל. כביטוי של עמדה זו הקיבוץ מברך ומחזק ידו של סניף מפ"ם בירושלים וכל הכוחות השפויים הנאבקים למען חופש זה.

המשיכו בדרככם

השומר הצעיר ✦ הקיבוץ הארצי ✦ הווע"פ

ישיבת הוועד הפועל

שנועדה ל־13.9.87

נדחתה

ותתקיים ביום ראשון 20.9.87 בשעה 08.30 בגבעת־חביבה

סדר היום וחומר לקראת הישיבה יישלח לקיבוצים

מזכירות הקיבוץ הארצי

אהרן יריב: הפער האיכותי בין צה"ל לצבאות ערב הולך ומצטמצם

ראש המרכז למחקרים אסטרטגיים קורא לקדם את תהליך השלום כדי למנוע ניצול המצב לתוקפנות ערבית

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

„מתממן תהליך של צמצום הפער האיכותי בין צה"ל לבין צבאות ערב", אמר אתמול האלוף במילואים, אהרן יריב, העומד בראש המרכז למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת תל־אביב, עם פרסום המאזן הצבאי במזה"ת לשנת 1986, שהוציא המרכז.

„חלון ההזדמנות האסטרטגית"

„עם זאת", הוסיף האלוף יריב „נצפית בעתיד הקרוב חולשה במשאביהן הכספיים, ובמשאבי כוח האדם המיומן של מדינות ערב, וצפוי המשך מצב הפילוג ביניהן".

לדעתו, על ישראל לנצל היום את מה שהוא מכנה „חלון ההזדמנות האסטרטגית" לקידום תהליך השלום.

נשק כימי בסוריה

השנה פורסם לראשונה מאזן הנשק הבלתי קונוונציונלי, ממנו עולה כי ברשות מדינות ערב מצויים אמצעי לחימה כימיים ואמצעי שיגור טילים. סוריה אף מתקדמת בפיתוח ראשי קרב כימיים לטילים שברשותה.

כן עולה מהדו"ח, כי פקיסטן וישראל מצויות במצב מתקדם של פוטנציאל גרעיני, וכי עיראק יכולה להיחשב במצב המתקדם ביותר בין מדינות ערב, להשגת יכולת גרעינית צבאית. למרות נסיונותיה של לוב להשיג לעצמה יכולת גרעינית צבאית, היא רחוקה עדיין מרחק רב ממימושה.

חסות גרעינית מהרוסים

מבחינת כושר מדעי וטכנולוגי בתחום הגרעין, לרבות בכוח־אדם וידע, מצרים מתקדמת ביותר בין מדינות ערב. עם זאת, אין ברשותה מתקנים להשגת יכולת גרעינית צבאית.

לדברי ראש המכון, למרות היתרון הישראלי, מעריכות המדינות הערביות כי בחמרי הלחימה הכימית יש משום מענה סביר, והן מעריכות, וביחוד סוריה, כי יקבלו בעת הצורך חסות גרעינית סובייטית.

גידול ברבע במספר האוגדות

מספר האוגדות במצרים סוריה וירדן גדל מ־1973 עד 1986 ב־25 אחוז, מ־20 ל־25 אוגדות, וחל שינוי במספר הדיוויזיות המשוריינות שלהן, מ־4,500 טנקים ב־1973 ל־7,300, ב־1986.

צבא מצרים שמר על גודלו למרות השלום. סוריה הוסיפה 20 מסוקים, שתי צוללות, 4 סטילים ו־7 כלי־שיט נוספים ב־1986, ונערכה לקליטתם של מטוסי „מיג 29". לירדן נוספו 27 מסוקים.

סוריה — חצי מיליון בסדיר

צבאה של סוריה הוא הגדול ביותר, ובסדיר יש בו כ־500 אלף חיילים.

צה"ל גדל משש אוגדות ב־1973 ל־12 כיום, 2,000 טנקים ביום כיפור ל־4,000 טנקים היום. מ־300 מטוסי לחימה ב־1973 הגענו ל־630 מטוסים כיום, אך לדברי האלוף יריב צה"ל קרוב לקצה גבול יכולתו במשאבי־כוח־אדם, והוא נמצא על גבול המשאבים הכלכליים. נתונים אלה יכולים, להערכת ראש המכון, לחזק את יכולתן ושאיפותיהן המלחמתיות של מדינות ערב.

הדבר דורש, לדעתו, פעולה במישור המדיני לקידום תהליך השלום, ומאמץ מתמיד ועקשני של צה"ל בנושא האיכות בכל תחומי הפעילות. הוא רואה בחיוב את החלטת הממשלה לביטול ה„לביא", מה שיאפשר לצה"ל לקבל את מיטב מערכות הנשק שניתן, מהמשאבים העומדים לרשותו.

סיור עיתונאים ראשון ביחידת הניסויים של חיל החימוש

קומנדקר חדש בשם „אביר" עם הילוכים אוטומטיים והגה כוח, ייכנס לשירות בצה"ל

„כל קיצוץ בתקציב משפיע בצורה ישירה על תקציבי הפיתוח והייצור הביטחוני" אמר אתמול קצין חימוש ראשי, תת אלוף משה קירר, ביום סיור שערך חיל החימוש לעיתונאים ביחידת ניסויים של החיל במרכז הארץ, לרגל יום חיל החימוש, ביום רביעי הקרוב.

תת־אלוף קירר ציין, שחיל החימוש אחראי לכל הפיתוחים החדשים הנערכים עבור חילות היבשה בצה"ל, כשחלק מהם הוא מפנה לתעשיות האזרחיות. במסגרת זו מעסיק החיל, לצרכי פיתוח וייצור, אלפי מהנדסים, הנדסאים, פיזיקאים, אנשי מחשב ועוד, ממש „בית הספר הטכני של המדינה".

זו הפעם הראשונה שבה נערך סיור מודרך לעיתונאים ביחידת הניסויים של החיל. ביחידה זו נערכים ניסויים בנשק, תחמושות שונות ובדיקות כלי רכב חדשים, המיועדים להיכנס למערך הצבאי. כמו כן עורכת היחידה ניסויי רכב למען גורמים מחוץ לצבא, כמו ניסויים לאוטובוס הקומותיים, לפי הזמנת משרד התחבורה ועוד. בסיור, הוצגו ניסויי עבירות בקומנדקר חדש מתוצרת תעשיות הרכב בנצרת, המיועד להיכנס בקרוב למערך החילות הסדירים בצבא. כינויו הוא — „אביר" והחידושים העיקריים בו הם מערכת הילוכים אוטומטית, שלאור הניסויים האחרונים, הוכיחה שיפור משמעותי בעבירותו של הרכב, והגה כוח. (עתים)

תמונת האמן מאחור

אורי עמית ראש עיריית רמת גן נפגש אתמול עם האמן בני אפרת לקראת פתיחת תערוכת היחיד שלו „לא חיה את מי לשאול, קיץ 2035", שתיפתח במוזיאון לאמנות ישראלית ברמת גן ב־15.9.87. בני אפרת הנראה בכל הצילומים מאחור, מסרב (כחלק מהפילוסופיה האמנותית שלו), להציג את דיוקנו שלו לראווה. ברקע: היצירה „עדכונים" (צילום: כפיר מאיר)

יהודי רכש את „הילטון" במיליארד ד'

סיריל סטיין (צילום: איי.פי)

מאת רפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — רשת מלונות „הילטון" האמריקנית עברה בסוף השבוע לידיים אנגליות, לידי חברת „לדברוק" שבבעלותה בתי־מלון בבריטניה ורשת סוכנויות הימורים. „לדברוק" רכשה את כל מלונות „הילטון" בעולם, להוציא את אלה שבארצות־הברית, תמורת יותר ממיליון וחצי לירות שטרלינג.

יושב ראש מועצת המנהלים של „לדברוק", היהודי סיריל סטיין, הוא סגן נשיא המגבית המאוחדת לישראל, יושב־ראש חבר־הנאמנים של „כרמל קולג'", המוסד היהודי הידוע להשכלה גבוהה, ותומך בישיבות לובאוויץ'. סטיין ידוע כתורם נכבד למטרות קהילתיות שבהן מעורבת יהדות בריטניה, כולל פעילות ענפה למען יהודי ברית־המועצות.

מחברת „לדברוק" נמסר, כי בכוונתה לצרף את בתי־המלון שלה, ברמה של ארבעה כוכבים, לרשת מלונות „הילטון", אך גם אלה העומדים ברמה של שלושה כוכבים, כלכר יזכו בעתיד מהמוניטין של הרכישה החדשה, ויקראו „הילטון אין". בעיסקה נכללו 91 בתי־מלון ב־43 מדינות, כולל שניים בישראל.

● ראש העיר גבעתיים יהודה ידין וסגנו משה שכטר שבו מביקור גומלין בעיר בנוגטגר שבאיטליה, שם נדונו אפשרויות של קשרים בין 2 הערים.

שילנסקי יכנס את הכנסת בפגרה לדיון בהפסקת פרויקט ה„לביא"

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

הכנסת תדון בשבוע הבא, לבקשתם של עשרים ח"כים, בהמשך פרויקט הלביא.

אתמול הגיש דב שילנסקי (ליכוד־חרות) יו"ר ועדת הפנים, ליו"ר הכנסת, שלמה הלל, בקשה לכינוס פגרה מיוחד של הבית. הבקשה חתומה על ידי עשרים ח"כים. יו"ר הכנסת הודיע לשילנסקי כי הדיון יתקיים ביום שני הקרוב.

שילנסקי ציין אתמול, כי ועדת כנסת משותפת לחברי ועדות החוץ והביטחון וועדת הכספים, תמכה ברוב גדול בהמשך פרויקט הלביא. בוועדה היו חברים כמחצית מחברי הכנסת. לדעת שילנסקי, אסור לכנסת, כגוף הריבון במדינה, לעבור לסדר היום על החלטת הממשלה להפסיק את הפרויקט בניגוד לדעתה של הרשות המחוקקת.

קודם לכן, גם כן לפי בקשתם של עשרים ח"כים, סוכם כי הכנסת תדון ביום שני באירועי השבת בירושלים, ובהקמת ועדת חקירה למלחמת לבנון.

● מאגר מים תת־קרקעי, הנמצא מתחת למסגד אל ג'זאר בעכו, ששימש את אוכלוסיית העיר בתקופת ג'זאר פאשה, יהפך לאתר תיירות.

● משרד־החינוך והתרבות סגר השנה 32 בתי־ספר קטנים עם מספר תלמידים מועט וחסך בכך כ־12 מיליון שקל. בתי־הספר שנסגרו מוזגו עם בתי ספר אחרים הסמוכים אליהם גיאוגרפית.

מועדון כלכלי של השומרון

המועדון הכלכלי־תעשייתי של השומרון נחנך היום באריאל, במפגש של תעשיינים־יצואנים מכל רחבי השומרון עם מנהלי אגפים ומחלקות במכון היצוא. נושא המפגש: תחומי פעילות מכון היצוא ודרכי סיוע ליצואנים.

את הקמת המועדון הכלכלי יזם רון נחמן, ראש המועצה המקומית אריאל. (עשית)

אנטוניו קאפיירו, הפרוניסט שנבחר אתמול למושל מחוז בואנוס איירס מודה לקהל מבריכיו תומכיו מהמפלגה הפרוניסטית שניצחה בבחירות הכלליות בארגנטינה. קאפיירו מניף את ידיו בתנועה האופיינית, שבה נהג הנשיא פרון לברך את חסידיו. (צילומים: איי.פי)

הפרוניסטים ניצחו בבחירות בארגנטינה; אלפונסין איבד בסיס כוחו בפרלמנט

מאת שלמה סלוצקי, שליחנו בארגנטינה, וכתבי סוכנויות הידיעות

בואנוס־איירס. — הפרוניסטים בארגנטינה הנחילו אתמול תבוסה כללית לרדיקלים, שאיבדו את הרוב שהיה להם בקונגרס ואת רוב המשרות של מושלי המחוזות.

כמה שעות אחרי סגירת הקלפיות ברחבי ארגנטינה, הכירו הרדיקלים בפומבי בתבוסתם.

המפלגה הפרוניסטית הצליחה לגרוף את קולות המחאה של מיליוני ארגנטינים, שהשמיטו את הרוב הרדיקלי שהיה בקונגרס וכבשו 19 מבין 21 המשרות של מושלי המחוזות, ככללם את משרת המושל של מחוז בואנוס־איירס.

עתה ברור, כי הפרוניסטים עשויים בהחלט להוות אלטרנטיבה עתידה לממשלתו של אלפונסין הרדיקל.

בהודעה רישמית, שבה הודה בתבוסת מפלגתו הרדיקלית בבחירות, הכריז אמש שר הפנים של ארגנטינה, כי מעתה ואילך יתחלקו הפרוניסטים עם הרדיקלים בנטל הכבד של הנהגת המדינה, בתקופת מעבר קשה זו מדיקטטורה לדמוקרטיה.

הפרוניסטים, הנתמכים על־ידי האיגודים המקצועיים רבי־ההשפעה בארגנטינה, קיבלו 41.5 אחוז מן הקולות, לעומת 37.2 אחוז לרדיקלים. עד־כה נספרו 82.5 אחוז מן הקולות, והוכרז על הפסקה כדי לתת מנוחה לסופרי הקולות.

בבחירות התמודדו המועמדים על מחצית המושבים בבית הנבחרים, המונה 254 מושבים.

מפלגת הימין־המרכז, אוניון דל סנטרו דמוקרטיקו, קיבלה 5.7 אחוזים ו„מפלגת ההתנגדות" קיבלה שני אחוזים.

בבחירות למושל מחוז בואנוס איירס, עמדת־מפתח בשלטון בארגנטינה, גבר המועמד הפרוניסטי אנטוניו קפיירו על יריבו הרדיקלי חואן קאסלה ב־46.5 לעומת 39.4 אחוז.

צרפתים הפילו בצ'אד מפציץ לובי בעזרת... הוקים אמריקניים

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת וסוכנויות הידיעות

פאריס. — הצרפתים הפילו אתמול מפציץ לובי מדגם „טופולב 22" בשמי נ'מנה, לפני שהטיל פצצות על בירת צ'אד. סוללות טילים צרפתיות הפילו אחד משני המפציצים בטילי הוק אמריקניים.

קדאפי שלח את המפציצים להתקפת נקמה על הרס הבסיס האווירי מתן אל סארה על־ידי כוחות צ'אד. המטוס הופל לא הרחק מן הבירה. טופולב שני התחמק ממיראז'ים צרפתיים שדלקו אחריו.

שלושת אנשי הצוות של המטוס שהופל נהרגו, אמרו המקורות.

משרד ההגנה הצרפתי סירב להגיב על ידיעות מצ'אד, שלפיהן הוזנקו מטוסי יירוט צרפתיים, מדגם „מיראז' אף־1", כדי ליירט את המפציצים הלוביים.

רדיו טריפולי שידר אתמול קריאה לתושבי אנג'מנה לפנות את העיר ללא דיחוי. בשידור נתבעו מטוסים אזרחיים להימנע מלטוס לאנג'מנה, כדי לא להפריע למטוסים הצבאיים הלוביים.

החל משעה 2 אחה"צ שידרו הלובים הודעה, שבה הם קוראים לשגרירויות לפנות את אנשיהן מבירת צ'אד.

בינתיים אישרה לוב, כי אחד ממטוסיה נפגע „במהלך התקפה אווירית מוצלחת על שדה־התעופה של אנג'מנה ובסיס צבאי באבש, 700 ק"מ מזרחית לבירת צ'אד. עוד נאמר בהודעה, כי את פני המטוסים הלוביים „קידמו מטוסי סילון צרפתיים וטילים אמריקניים".

שר ההגנה הצרפתי, אנדרה ז'ירו, הבהיר אתמול, כי קיימת סכנה של עימות בין לוב לצרפת רק „בעקבות פעולה לובית, ובעיקר הפצצות בתוך שטח צ'אד".

„טופולב 22" — מפציץ כבד סובייטי מן הדגם שהופל אתמול (צלום: אי.פי.)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 7.9.87

מטבע	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6683	1.6892	1.6801
דולר אמריקני	1	1.55	1.62	1.5821	1.6019	1.5930
מרק גרמני	1	0.87	0.91	0.8813	0.8923	0.8880
לירה שטרלינג	1	2.57	2.70	2.6194	2.6521	2.6387
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2640	0.2672	0.2655
ין יפני	100	1.10	1.15	1.1150	1.1289	1.1242
גילדן הולנדי	1	0.77	0.81	0.7840	0.7938	0.7887
פרנק שווייצרי	1	1.05	1.10	1.0645	1.0778	1.0716
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2498	0.2529	0.2516
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2403	0.2433	0.2416
כתר דני	1	0.22	0.24	0.2290	0.2318	0.2302
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3630	0.3676	0.3656
דולר קנדי	1	1.18	1.24	1.2061	1.2212	1.2146
דולר אוסטרלי	1	1.11	1.19	1.1473	1.1616	1.1552
ראנד דר' אפריקני	1	0.47	0.79	0.7794	0.7892	0.7848
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4238	0.4291	0.4273
שילינג אוסטרי	10	1.23	1.29	1.2531	1.2688	1.2617
לירה איטלקית	1,000	1.20	1.27	1.2197	1.2349	1.2265

מועצה אזורית עמק הירדן

מודיעה בזאת לציבור על שינויים במספרי הטלפון

השינוי יתבצע ביום רביעי 9.9.87

להלן חלק מרשימת המספרים החדשים – קידומת 06

- מרכזיה 757811
- ראש המועצה 757600־1
- סגן ראש המועצה 757602
- מזכיר המועצה 757603
- הנהלת חשבונות 757604
- מחלקת חינוך 757608
- מחלקת תחבורה 757620־1
- האולפן למוסיקה 757628
- מחלקת הספורט 757630
- המחלקה הטכנית 757636־7
- רכז בטחון 757640
- המיכללה האזורית 757650־1־2

את מספרי הטלפון הישירים של שאר המחלקות ניתן לקבל ממרכזיה

תודתנו נתונה לחברת בזק סניף טבריה ולחברת טלרד על שיתוף הפעולה

בברכת שנה טובה

אנשים ואירועים

ב„פראוודה" מתאוננים על „חלאה של סופרים המעוותים ההיסטוריה"

מוסקווה. — קוראי בטאון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית „פראוודה" התאוננו אתמול, כי סופרים סובייטים, התומכים ברפורמות, מעוותים את מסע הקרמלין לפתיחות ומגזימים בתיאור שגיאות שנעשו במהלך ההיסטוריה.

הבטאון פירסם מכתבים, שבהם נאמר, כי אי־אלה סופרים מעמידים בספק ערכים פטריוטיים ואינם מודעים לאחריות המוטלת עליהם להעניק לצעירים תחושת גאווה בעבר.

„חלאה של סופרים מחוצפים צצה על־פני גל הפתיחות" — כתבה ל. בלובה, מאוראלסק, דרומית להררי אוראל. „הם מבינים, כי הפתיחות נותנת להם אפשרות לקום יצירות טפלות, בינוניות ולהשמיץ את קודש־הקודשים של חיינו — את הסוציאליזם".

כתבים אלה מצביעים על הדאגה שהתעוררה בקרב חוגים מסוימים בבריה"מ, לאור הדיונים הגלויים המתנהלים מעל דפי העיתונים וכתבי־העת והמתארים תקופות אפלות בעבר, ובמיוחד את מעשי הדיכוי של הרודן סטאלין.

י. סאבלייב, כלכלן ממוסקווה, כותב, כי יש לברך על כך שהתושבים אינם צריכים ללמוד את ההיסטוריה אך ורק מספרים, כגון יצירתו של אלכסנדר סולז'ניצין „יום בחיי איוון דניסוביץ'" — דיווח על החיים במחנה־עבודה סובייטי, שפורסם במוסקווה ב־1962.

כלכלן זה מציע לקוראים בבריה"מ להעדיף את „עשרת הימים שזעזעו את העולם", ספר על מהפכת אוקטובר (1917), שנכתב על־ידי עיתונאי אמריקני, ג'ון ריד, שגילה אהדה לבולשוויקים. (עיד)

החל מיום חמישי הקרוב ימכרו בבתי המסחר של קואופ, שק"ם, סופרסל והמשביר לצרכן 500 אלף שקיות פלסטיק דקורטיביות של קרן לב"י, מחיר כל שקית 1 ש"ח והן מיועדות למימון הקמת 10 כיתות מחשב עם תוכנות לומדה והדרכה מתקדמות, ב־10 בסיסי השכלה של צה"ל – מסר לכתב „על המשמר" סרן אנריקה יוסופוב האחראי ליחסי הציבור של לב"י. השקיות מעוטרות בכרטיס ברכה ל„שנה טובה" משנת תש"ח בתצלום: השקית המעוטרת.
כתב: חיים מרגלית (תצלום: דובר צה"ל)

בורמה ביטלה 80 אחוז משטרי הכסף שבידי הציבור

ראנגון. — שלטונות בורמה הורו על סגירת כל בתי־הספר והאוניברסיטאות, לאחר הפגנות סטודנטים במחאה על החלטת הממשלה לבטל לחלוטין 80 אחוז של כל שטרות הכסף והמטבעות העוברות לסוחר שבידי הציבור.

רדיו בורמה, שלא הזכיר מהומות כלשהן, מסר ביום א' כי בתי־הספר היסודיים ייסגרו עד להודעה חדשה, החל מהיום.

נוסעים שהגיעו מבורמה מסרו לכתב, כי האווירה בבירה מתוחה ביותר, ודיפלומטים בתאילנד מסרו, כי צפויות מהומות בגלל הבעיות הכלכליות הקשות בבורמה.

אחד הנציגים הדיפלומטיים בבאנגקוק מסר, כי הממשלה הדהימה את הציבור כאשר ביטלה ארבע חמישיות מכל שטרות הכסף שהיו במחזור.

בשבת, לאחר שנודע על החלטת הממשלה, יצאו לרחובות מאות סטודנטים מאוניברסיטת ראנגון ומן המכון לטכנולוגיה בעיר זה, ורגמו אוטובוסים ומכוניות סביב הקמפוסים, מאחר שהנהגים סירבו לקבל את השטרות המבוטלים. (ראה עמוד אחורי) (עיד)

הננו שמחים להודיע

שאינג' ברוך ברוך

העובד במחלקה הטכנית של קיבוצי השומר הצעיר

חי וקיים

על היום

8.9.87

מאת ירון אמיתי

תורכיה הצביעה בעד החזרת מנהיגים ותיקים לזירה־הפוליטית. הבחירות המוקדמות היו אמורות לקבוע אם שיקום המדינה ימשך או שהיא תיצלול חזרה לתוהו־ובוהו של טרור פוליטי. תורכיה מנסה את הדרך הדמוקראטית תוך פזילה לאירופה. 25 מיליון בוחרים תורכיים התבקשו שילשום להחליט בשאלה: האם יורשו לחזור לחיים־הפוליטיים 100 פעילי מפלגות ותיקים, אשר על פי החוקה־החדשה מ־1982 היו אמורים להישאר בבית לפחות 10 שנים, עד שנת 1992. לאחר מערכת־תעמולה רותחה, בעד ונגד, נפלה במישאל־העם החלטה ברוב זעום ביותר, של 51 אחוז: האיסור יוסר. השועלים הוותיקים יורשו לחזור לזירה.

הכחולים גברו על הכתומים

ברוב זעום החליט הציבור התורכי במישאל־עם צבעוני כי המנהיגים הפוליטיים מתקופת טרום ההפיכה הצבאית יורשו לחזור לפעילות. בחירות כלליות בנובמבר ■ הצבע הכחול של תומכי דמיראל מול הצבע הכתום של תומכי אוזאל על רקע השוק המשותף

רוב הוא רוב ובמדינה דמוקראטית, במיוחד כזו השואפת להתקבל לשוק־האירופי־המשותף, מכבדים רוב גם אם הוא זעום. ראש ממשלת תורכיה, טורגוט אוזאל, קרא מיד לבחירות כלליות בחודש נובמבר הקרוב. מישאל העם היה בעצם מיותר למדי, לדעת משפטנים תורכיים: הפרלמנט באנקרה החליט כבר בחודש מאי וברוב גדול, על ביטול האיסור והחזרת המנודים לפעילות. מיפלגת "המולדת" של אוזאל העדיפה להעביר את ההחלטה לעם. לכאורה היה אוזאל בעד המישאל באופן עקרוני. למעשה הוא קיווה שתוצאותיו יהפכו את החלטת־הפרלמנט וישאירו בעינו את המצב.

אוזאל מתנגד לחזרת הוותיקים בגלל חששו מתוצאות הבחירות הקרובות: ללא יריבים של ממש, סביר להניח שהיה נבחר שוב לראשות הממשלה. מאז היבחרו לתפקיד ב־1983 שוקמה כלכלת תורכיה — היצוא קפץ מ־2 ל־7.5 מיליארד דולר, הצמיחה הכלכלית הגיעה לשיעור של 8 אחוזים בשנה ותורכיה חדלה להלך אימים על קרן־המטבע הבינלאומית והבנקים המלווים. אבל עם זאת מחיר ההשגים הוא אינפלציה של 26 אחוז, ריבית־בנקאית גבוהה ושחיקה גוברת במשכורות המעמדות הנמוכים. עקב כך ירדה הפופולאריות של אוזאל לשפל ולתמונה חזר מנהיג מוכר וחביב על ההמונים, סולימאן דמיראל.

בשנות ה־70 סבלה תורכיה מחוסר יציבות חריף. ממשלות קמו ונפלו וראשות הממשלה עברה לסרוגין מדמיראל השמרני ליריבו המושבע מהמיפלגה הסוציאליסטית, בולנט אג'וויט. היריבות האישית בין השניים גלשה לטרור פוליטי, משמאל ומימין כאחד. לקראת סוף העשור הגיע ל־20 מנין ההרוגים היומי. כאשר חולל הצבא הפיכה ב־1980, נשמו הכל לרווחה למעט חוגי אינטלקטואלים באירופה, שהתנגדו להשגת הסדר על־כנו בחסות הצבא.

לאחר ההפיכה השליט הצבא סדר ובטרם החזיר את השלטון לידיים אזרחיות דאג להבטיח שקט לעשור שנים על־ידי חקיקת חוק שאסר על דמיראל, אג'וויט ואחרים לעסוק בפוליטיקה במשך עשר שנים.

בשנים האחרונות ירדה קרנו של אג'וויט, ודמיראל השמרני, לעומת זאת, זוכה לתמיכה רחבה עוד יותר מאשר בעבר. הוא טוען בעקשנות שלא הוא היה אחראי לתוהו־ובוהו שהוביל להתערבות הצבא. הוא תוקף את מדיניותה הכלכלית של הממשלה, למרות שרישמית אסור לו להתבטא בפומבי ומבטיח לחסל את העוני המתמשך. דמיראל ואג'וויט טוענים כאחד שתורכיה אינה יכולה להיחשב דמוקרטיה — וודאי לא לעיניים אירופיות — כל עוד נאסר על שניהם לקחת חלק בחיים הציבוריים.

כדי להתגבר על בעיית האנלפאביתיות — כמחצית התורכים אינם יודעים קרוא וכתוב — היתה ההצבעה במישאל־העם בפתקים כחולים (בעד הסרת האיסור) וכתומים (בעד המשכו). תומכי אוזאל איפוא את הצבע הכתום בעוד אנשי דמיראל את הכחול. מי משניהם פופולרי יותר יתגלה בבחירות הקרובות. אם לשפוט על פי הצבע הכחול ששלט לדברי משקיפים בתורכיה בשבוע שעבר, סיכוייו של דמיראל אינם רעים כלל.

על הפרץ

סתיו פוליטי בלונדון (2)

חימום בדרך לפרלמנט

לאט לאט מתעוררת המערכת הפוליטית הבריטית מתרדמת הקיץ שלה. לא קופצים מיד מחופשה אל דוכן הנואמים. את המעבר מרכך פסטיבל הכינוסים המסורתי בערי־קיט

מאת דפנה ורדי, לונדון

תחילת ספטמבר מסמלת בבריטניה, כמו במרבית מדינות אירופה, את החזרה לשיגרה. שכן, במשך חודשי הקיץ, חלק גדול מהממסד מתפקד בצורה מינימלית בלבד, וחלק גדול מהעובדים נמצא בחופשה.

המערכת הפוליטית אינה שונה בעניין זה: שני בתי הפרלמנט נמצאים בחופשה, ואף פעילותה של הממשלה מוגבלת לתגובה על אירועים חיצוניים, כמעט בלי כל פעילות יוזמה על־ידי הממשלה. ההבדל הוא, שחזרתה של מערכת זו לשיגרה, מלווה בהרבה יותר "רעש" מגופים אחרים. השלב המותח את חזרתה של המערכת הפוליטית לפעולה, מתחיל עוד בטרם פתיחת בתי־הפרלמנט, כשישה שבועות קודם־לכן, בראשית ספטמבר, מתחילה סדרת כינוסי המפלגות.

כמו מערכת משומנת היטב, הסדר הוא קבוע. ראשונים הסוציאל־דמוקרטים, שהם גם המפלגה הצעירה ביותר. אחריהם הליבראלים, ורק אז שתי המפלגות הגדולות, כאשר מפלגת העבודה היא הראשונה, ואחריה סוגרת את המעגל המפלגה השמרנית. גם מיקום הכינוסים די צפוי. רובם מתקיימים בערי קיט, על חוף הים. אולי כדי לא לגרום הלם לחברי הפרלמנט במעבר חד מדי מחופשת הקיץ הישר אל העיר הסואנת, נותנים להם צ'אנס לשלב את השניים, ולחזור אל השיגרה בהדרגה. חמש או שש ערי קיט כאלה, מהוות את המוקדים הקבועים, כאשר מדי שנה מתחלפות המפלגות המתאכסנות בעיר מסוימת.

למען האמת, יש היגיון בכך שכל המפלגות חוזרות לאותם אתרים, שכן כדי לקיים כינוס כזה, גם של המפלגה הקטנה ביותר, דרושים מספר תנאים מינימליים אותם לא ניתן למצוא בכל עיר קיט. הראשון שבהם הוא אולם כינוסים שיהיה גדול דיו כדי להכיל את כל הנציגים הרשמיים, החברים־הרשמיים, הצופים, האורחים ממדינות זרות, ואמצעי־התקשורת. נוסף על אולם הדיונים המרכזי, המשרדים, וחדרי הישיבות שסביבו, יש לוודא שבאותה עיר או עיירה יש די בתי־מלון כדי לאכסן את כל אלה הבאים במיוחד לרגל הוועידה. מכאן, שכאשר נמצא מקום העונה על כל הדרישות, אין מוותרים עליו כל־כך מהר, וכל מפלגה בתורה חוזרת אליו.

אמצעי התקשורת מהווים גורם לא מבוטל שיש להתחשב בצרכיו. כמעט כל עתון בריטי שולח נציג או מספר נציגים לכיסוי האירוע, לו מקדישים מרבית העיתונים שטח נכבד בכל אחד מימי הכינוס, ובדרך־כלל ממשיכים יומיים־שלושה לאחריו. כל ארבע רשתות הטלוויזיה נותנות כיסוי נרחב לדיונים והאווירה סביבם, וכמעט כל תוכנית טלוויזיה העוסקת בנושאים אקטואליים שולחת נציגים משלה — משום־מה אפילו ה"בי.בי.סי." המעבירה חלק גדול מהדיונים בשידור ישיר, שולחת צוותים נפרדים לכל אחת מתוכניות החדשות האחרות. האולפנים וציוד הטלוויזיה המועברים למקום הכינוסים לא היו מביישים כל תחנת טלוויזיה בגודל בינוני. לכל אלה, יש להוסיף את העיתונאים הזרים, אשר חלקם מייצגים את עיתוניהם בבריטניה בדרך־כלל ואחרים מגיעים במיוחד למשך תקופה זו.

קציני העיתונות של המפלגות השונות דואגים לספק את צרכיהם של נציגי התקשורת הכוללים קווי טלפון מיוחדים, קווי מחשב, טלוויזיה במעגל סגור באולם הדיונים, ועובדים אשר תפקידם לוודא אספקת מידע עדכני, עותקי נאומים (בדרך כלל קצת לפני שהם מושמעים), ותיאום ראיונות, אשר אנשי המפלגות שמחים להעניק.

הנושאים העולים לדיון בכינוסים אלה, מקיפים קשת רחבה של נושאים, החל במצבה של המפלגה, ושינויים מתוכננים, עבור כל הנושאים העומדים על סדר יומה לקראת פתיחת שני בתי הפרלמנט, וכלה בנושאי המדיניות חוץ. לא פחות חשובים מהדיונים עצמם הם המפגשים המתקיימים מחוץ למסגרת הכינוס, בעיקר בשעות הפסקת הצהריים ובשעות הערב, לאחר סיום יום הדיונים הרשמי. מרבית הקבוצות המנסות לקדם את עניינן בפרלמנט, בין אם זו התאגדות לבעלי חיים, הגבלת מירוץ החימוש או שיפור מצבם הכלכלי של הפנסיונרים, דואגות לארגן מפגש כזה, ולהזמין אליו לפחות אישיות מפלגתית אחת בולטת, אשר תמשוך קהל.

כל האירועים המתנהלים מחוץ לאולם הדיונים מושכים תשומת־לב רבה, ולא אחת גדולה חשיבותם מזו של הדיונים הרשמיים. האווירה פחות פורמלית, יש לדוברים אפשרות להסביר את עמדתם ביתר־פרוט, מגבלת הזמן פחותה, וניתן להזמין דוברים שאינם מבין אנשי המפלגה, אך יכולים להציג עמדה בנושא ספציפי שהוא תחום התמחותם.

האורחים המוזמנים למפגשים שמחוץ לאולם הוועידה, מעוררים לא אחת מחלוקת עוד בטרם נשאו את דברם. אחד הנושאים העולים מדי שנה במפגשים אלה הוא המצב באירלנד. בשנה שעברה, התעוררה מחלוקת חריפה, זמן רב לפני כינוס מפלגת העבודה, כאשר נודע כי אחד האורחים במפגש שנושאו צפון־אירלנד, היה מאנשי המחתרת האירית "אי.אר.איי," אשר הורשע במספר פיגועים בבריטניה, וריצה תקופות מאסר ממושכות. רבים מחו על הזמנתו, וטענו שניתן לראות בהזמנה עצמה לגיטימציה למעשיו או לפעולות המחתרת. התגובות הביקורתיות אף גברו כשהסתבר שמספר חברי פרלמנט מתכננים להשתתף איתו באותו מפגש. הביקורת הרתיעה את מרביתם, ובסופו של דבר, רק אחד מחברי הפרלמנט השתתף במפגש, ולמרות שהביע אותן דעות בהן הוא דוגל בדיוני הפרלמנט בנושא — עצם השתתפותו לא עוררה שביעות־רצון.

נושא המזרח־התיכון גם הוא מן הבולטים בכל הכינוסים. ליד כל אחת מן המפלגות יש קבוצה של ידידי ישראל, הדואגים לקיים לפחות מפגש אחד אליו מוזמנים כל באי הוועידה, והאורח הוא בדרך־כלל מישראל. במקביל, קבוצות פרו־פלשתיניות מקיימות מפגשים דומים.

מבט חטוף על הנושאים להם מוקדשים

(המשך בעמוד 10)

דרך שמיר בשומרון

שמיר תקף את צמרת צה"ל על התערבותה "החריגה והבלתי נסבלת" בענין הלביא. בסערת הויכוח על אודות סדר הקדימויות הלאומי שכחנו כי המדינה היא "פרויקט לאומי" לא פחות מהלביא. להחזיר את אמת־המידה

מאת אריה פלגי

ראש־הממשלה עשה דבר בלתי־נסבל. אפשר הוא לא־מודע לחומרת הכרזתו או שאינו מסוגל להסיק המסקנות המתבקשות ממנה, או שאמר דבר בלתי־נבון. כל "חלופה" מחלופות אלו תעיד על לפחות חיסרון אחד מדאיג אצל ראש השלטון בישראל.

מה זאת אומרת שהצבא התערב בעניין הלביא התערבות בלתי נסבלת? (דיברי יצחק שמיר, כלשונם: "היתה השתתפות של גורם, שאף פעם לא משתתף בוויכוחים ואני מתכוון לצה"ל. היתה חריגה בלתי־נסבלת"). יש לזכור שההתערבות היתה לא בעניין שולי, אלא בפרויקט, שזכה לכינוי "פרויקט לאומי". ההתערבות נראתה לראש־הממשלה כל־כך חמורה שבמקום ליישר הדורים בחדרי־חדרים, הוא בחר לערוך חשבון עם הגורם החורג קבל־עם־ועדה ולנוכח מרכז־חרות ראוותני, באריאל, אשר בשומרון.

התערבות כזאת, אם מתרחשת, פירושה סטייה משמעותית מן הנורמות המקובלות ביחסי מימשל־צבא, סיכון פוטנציאלי של המישטר הדמוקרטי, וזריעת זרעים של מרדנות במוסדות־האזרחיים, קריאת תיגר על הנוהלים הקיימים, שהם יסוד־מוסד של חיי המדינה ואורחה. לכן התנהגות כזאת היא תקדים שראוי לקטוע אותה בעודה באיבה, באופן החלטי ובדרך מעשית וסימלית כאחת. אם, דן שומרון, עשה מעשה כל־כך חמור עליו לתת את הדין. לא צריך לסבול לא את העושה ולא את המעשה, אין דבר יקר יותר מאשר קיום מישטר דמוקרטי ואין סכנה גדולה יותר מהתנשאות הצבא עליו.

ראש־הממשלה לא נקט צעדים הולמים, במקום זאת, וכנוסח "כן ולא" הוא זורע מבוכה. אם המעשה נסבל מדוע אמר עליו הוא בלתי־נסבל? אם הוא בלתי־נסבל מדוע הוא סובל אותו מי הסמיך אותו לסלוח? מן השמים האצילו עליו סמכויות, ערב הימים הנוראים? הכדרך אבא רחום שנהל מדברים שאמר הוא ממהר להביע אימון מלא הערכה לצה"ל? הרי אם היתה כאן פגיעה, היא חמורה. הפגיעה אינה אישית בשמיר אלא בכל המדינה והיא ראויה לתגובה הולמת.

המסקנה ההגיונית היחידה היא, ששמיר אינו צודק והוא גם יודע שאינו צודק. הוא מבין שהצבא הביע דעה בעניין מיקצועי אשר בתחום אחריותו וראשיו מעולם לא איימו או רמזו, שאם דעתם לא תתקבל, לא יצייתו להחלטה. שמיר מאופק־הדיבור בדרך־כלל עד כדי שירמון, לא יכול היה לחפות על כישלונו ועל תיסכולו אלא בהתפרצות, שניסה מיד לסגת ממנה. הוא השאיר את צה"ל החף־מפשע נזוף, על תקן של חשוד שזוכה מחמת־הספק או בשל רחמי השופט. הוא עירער ללא צורך אימון־הציבור במוסד החיוני לקיומנו.

את מקומו הנכון של הלביא בסדר העדיפויות הלאומי הגדיר באופן השנון ביותר, אם כי במרומז, הרמטכ"ל דן שומרון. הוא עשה זאת בראיון טלוויזיוני בו העיר (מובאה לאמילולית): "כדאי לא לשכוח, שגם צה"ל הוא פרויקט לאומי".

הוא, החייל, ביקש לצייד אותנו האזרחים, בכלי חשוב ביותר לקיום תקין של חברה אנושית: אמת־המידה הנכונה.

אפשר היה להוסיף, שיש לנו עוד כמה פרויקטים לאומיים, כמו החקלאות, ההתיישבות או להבדיל: המילחמות שעברו עלינו. הגדול מכולם, הוא הפרויקט הלאומי אשר נקרא מדינת־ישראל. אפשר היה לשמור רק לה את הכינוי היומרני הזה ולראות את כל היתר במיסגרתה, כתוכניות בסדר חשיבות מתבקש ומוגדר מעת לעת. על כל פנים לא־די במיפרים גדולים או בסנטימנטים עמוקים כדי להפוך תכנית מן התוכניות ל"פרויקט לאומי". לא־די בכיתוב מלוהב למיבצע כלשהו — יעלה מיליארדים או ימריא לעשות אלפי רגל — כדי לעמוד רום, להצדיע ולבצעו בכל־תנאי.

מהו אם כן פרויקט לאומי? במה הוא מתייחד? אני מסתבך בהגדרה, שפרויקט לאומי היא תוכנית שרוב העם מוכן להקריב קורבן למענה. קורבן לצורך זה, פירושו נכונות להקריב חיים או (בעוונותינו הרבים) רמת־חיים, כלומר, הכנסות פרטיות למען הכלל. כל זאת מתוך רצון וכהתנדבות כאשר המסגרת החוקית רק סוככת עליהם כדי להתגונן מפני המעטים המשתמטים.

כדאי לזכור, שהלביא לא זכה לתמיכה כזאת. פועלי התעשייה האווירית במקום לנסות לגייס אותה, איימו בגריעת קולות מן המפלגות שלא היו אתם. אפילו על נכונותם להקריב קורבנות מצידם הם שמענו מעט.

ראש דסק לעניני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

גם יפות וגם עפות

"עקבתי יום יום. ראיתי הכל הכל, דרך תחנה מבריה"מ ששידרה את האליפות נון־סטופ" — דברי התלהבות של אורי אפק, מנכ"ל הוועד האולימפי הישראלי, המוכן לשבח ולספר בשבחי האליפות כאילו הוא עצמו היה שם, כמו היה אחד האצנים, הקופצים, ההודפים. "השידור הזה הופך את המשתתפים לקרובים לך ממש. שהרי רואים בקלוז־אפ כל שריר בפנים, את המתיחות, את השליטה העצמית של האלופים. נפלאו גדולה", הוא מתלהב, ומוסיף, "ולא רק זאת — מוכרחים לשבח את האירגון היוצא מן הכלל שהיה שם והכיסוי התקשורתי היוצא מן הכלל".

והמסקנות? — אני שואל, — והישראלים שהיו שם — אני מוסיף ונאנח;

נתחיל ממסקנות כלליות, אומר אפק. ראינו כולנו את ההבדל בין מזרח ומערב. ספורטאי מזרח אירופה הופיעו מוכנים להתחרויות. אפשר היה לחוש כי הם יודעים בפני מי הם עומדים ולפני מי הם עתידים ליתן דין־וחשבון, כמו שכתוב אצלנו בתפילות ראש־השנה. אצל המערבים פחות הכנות, הרבה הרבה כשרונות, אך כאמור, הם לא לוקחים כל כך ללב. בעיקר האמריקנים.

הנשים, אומר אפק, הספורטאיות, היו הפעם יותר יפות מבעבר. היו יפות, כמו אלופת העולם בקפיצה, הבולגריה סטפקה קוסטצינובה, והרצות האמריקניות במירוץ השליחים 100 מ'. הן לא רק יפות, תענוג להסתכל על התנועה, הנקיון וההישגים, שהולכים ומתקרבים להישגי הגברים בריצות, קפיצות ואפילו במקצועות הכבדים כמו כידון, דיסקוס וכדור־ברזל.

אשר לגברים — לא היו הרבה שיאי עולם, אך רבים התקרבו אליהם מאד, כך שבאולימפיאדה שתתקיים בעוד שנה בסיאול צפויים שיאים חדשים.

ועוד. מחוץ למעצמות הגדולות של הספורט, בריה"מ, גרמניה־המזרחית, ארה"ב, היו ספורטאים ממדינות קטנות יחסית: ג'מייקה, קובה, נורווגיה, סומאלי, קניה.

דבר נוסף שבלט, ובמיוחד בין הנשים — ההתנהגות הספורטיבית, האחווה, הטפיחות על השכם, לחיצות היד, השמחה. אפשר היה לראות שממש מפרגנים איש לרעהו.

במקצועות הטבעיים, מציין אפק, בלטו שחומי העור. במקצועות הטכניים — קפיצה לגובה, קפיצה במוט, זריקות והטלות — הם לא היו. אך אל דאגה, הם יגיעו גם לזה.

אצלנו — נאנח אפק — הכל כמו קפא על מקומו מאז שקמה המדינה. פני האתלטיקה הם פני הספורט. כך זה. אין כמעט פעילות מקומית. מועדונים שוממים. שממה ספורטיבית בבתי הספר, זה בא לביטוי בתקציבים. אפשר לראות זאת באירועים ספורטיביים, בהם לא תמצא את ראשי המדינה. אם זה יימשך כך, עוד מעט ונראה רק כדורגל. אולי גם כדורסל, וגם זה נמוך נמוך. יש כמה מיתקנים יפים, אך הם לא מועילים. הספורט שלנו, ובמיוחד האתלטיקה, זקוקים לניעור רציני.

חיים מרגלית

מסתערים על המשוכות בדרך לאולימפיאדה! (צילום: אי.פי)

לעזאזל ההישג, תחי המדליה

השיא הוא רק שני בחשיבותו. העיקר היא המדאליה, ולעמוד על המדרגה המסומנת 1 — אמר ד"ר עמוס גרודז'ינובסקי, ראש המחלקה למדעי החיים במכון וינגייט

מאת חיים מרגלית

המטרה בכל אליפות — להיות ראשון, וראשון בכל מחיר — קובע ד"ר עמוס גרודז'ינובסקי, ראש המחלקה למדעי החיים במיכללת וינגייט ולשעבר השיאן הישראלי בריצות 200 מ', 400 מ' קפיצה למרחק ושותף למירוץ 4×100.

כשד"ר. גרודז'ינובסקי אומר ראשון, הוא מדגיש כי העיקר — מדאליית הזהב. השגת השיא, ויהיה זה שיא עולמי או שיא משחקים, שנייה במעלה. השאיפה היא לעמוד על המדרגה המסומנת 1. עובדה פסיכולוגית זאת, היינו השאיפה להצטיין ולהיות מוכר כמצטיין, לא צריכה להשכיח מלינו כי אליפות העולם השנייה באתלטיקה, שהסתיימה אתמול ברומא, היתה ברמה גבוהה שטרם נראתה כמותה בעולם. השיא של בן ג'ונסון, 9.83 במאת מטר, פלא אדיר. וגם השני, 9.93 של קארל לואיס, שווה לשיא העולמי.

ההחלטה בוועדה המקצועית בווינגייט, על שליחות שני האתלטים מישראל לאליפות העולמית ברומא, היתה טעות, הוא מעיר. אליפות עולם איננה בית־ספר, איננה תרגיל. זו התמודדות "לחיים ולמוות", כמו שרגילים לומר.

וברומא?

ברומא, הוא משיב, נהג כרומאי. תוציא מעצמך כל מה שאתה יכול, תראה לכל העולם מי אתה. וההוכחה, מאבקים צמודים שבעבר לא ראו כמותם. פעם היו רואים צפיפות גדולה ב־100 מ', 200 מ'. בריצות הבינוניות כבר נוצרו פערים בין הראשונים לאחרונים. הפעם, 400 מ' זה חצפוף, 800 מ' — צמוד, 1500, אותו דבר ואפילו 3000 מ'. רק ב־10,000 ראו דירוג; גם הוא יעבור עם הזמן. שיאים עולמיים מעטים נשברו ("כן", הוא חוזר ואומר, "על ה־100 מ' של בן ג'ונסון ידברו וידברו, יכתבו ספרים ויפרסמו מחקרים"). אך אם השיאים לא נשברו, רבים מאד התקרבו אליהם.

מה הסיבה?

ד"ר גרודז'ינובסקי: אימון נכון יותר. שיתוף פעולה בין פיסיולוגים, פסיכולוגים, רופאים ומומחים אחרים וזה קורה בעיקר באירופה, בארה"ב טרם הגיעו לכך. כאשר האמריקנים ילמדו זאת, הם יחזרו למקום שתפסו פעם, יהיו נותני הטון והטעם באתלטיקה. הפעם הם לא הוכיחו עצמם, הם כבדאקיסטים. הישראלים למדו מהם. ההבדל, "הקטן" להם יש כשרונות יוצאים מן הכלל שעושים שיאים על אף חוסר אימון רציני.

אך כאמור, באירופה מתייחסים לאתלטיקה ברצינות ובמיוחד בגרמניה המזרחית. אף כי אין לשכוח את הרצינות בבריה"מ, הונגריה, רומניה, בולגריה. בארצות אלה משקיעים בספורטאים ורואים באליפויות העולמיות ובאו־לימפיאדה מטרה עליונה, בניגוד לאמריקה, בה התחרות בין מועדונים או בין הקולג'ים מקבלת את תשומת הלב והחשיבות הרבה ביותר.

מזרח־גרמניה בייחוד יכולה לשמש כמופת. את הספורטאים שם מכינים ומכינים, שיהיו בשלים לרגע הנכון במצב התחרות. והדוגמה הקלאסית: תומאס שנלבה, ששיפר את שיאו האירופי בזמן של 44.33 שניות. שנלבה, כמו סילקה גלאדיש, אלופת 100 מ' ו־200 מ' נשים, וסבינה בוש, 400 מ' משוכות נשים, הם ההוכחה לתורה המזרח־גרמנית שעיקרה, כאמור, להיות נכון לתחרויות בינלאומיות חשובות. ועוד. אצלם הכל מתוכנן עד השורה התחתונה. במרוצי רבע גמר, חצי גמר, הם מתאמצים במידה שתאפשר להם להגיע לגמר. בגמר הם מבשילים ומצליחים.

ושוב לאמריקנים, שהדהימו. מעט זהב, ואת המעט הזה הביאו רק השיאנים בעלי הנסיון הבינלאומי שביניהם. אדווין מוזס, גרג פוסטר, קארל לואיס וג'קי ג'וינר־קרסי. הישגי הנשים — ברומא הן בלטו — ממש מתקרבים לאלה של הגברים.

— האם יש קשר בין שיאי הנשים לסמים, למשל?

מוגזם, לדעתי, הבדיקות באירופה קפדניות מאד ולכן האשמות קארל לואיס חסרות יסוד.

יש בעיות נשיות, אם אפשר לכנות נשים את השיאניות, הדומות יותר לגברים, הן שריריות, מבנת הגוף שלהן מזכיר מבנה גברי. ויש נשים כאלה בכל מקום. באותן ארצות שיש תשומת לב ספורטיבית משתדלים לעניין את הנשים האלה בספורט והן מגיעות להישגים גבוהים. אסור לשכוח שהן מגיעות להישגיהן תודות להשקעה, היינו, אימונים מסודרים ואורח־חיים מתאים. ואולי, אולי יש אמצעים סינתטיים שקשה לגלותם בבדיקות השיגרתיות, שעורים, ממריצים, נותנים כוח, דחף, תנועה מהירה שמביאה לשיאים.

לעומת הישגי הנשים, מציין ד"ר גרודז'ינובסקי את הירידה היחסית בשיאים שהושגו במקצועות הכבדים. וכוונתו לכדור ברזל, פטיש, דיסקוס וכידון, הכוונה יותר לירידה במקום, כלומר, לא היתה פריצת דרך. אולי, כהשערה, דווקא במקצועות הכבדים זקוקים השיאנים לתוספת של "ממריצים", שלקיחתם אסורה, ואשר ל־100 מטר המפורסמים של בן ג'ונסון — המאמן פרנציס הודיע, כי לא התייעץ עם אנשי מדע (רופאים, פסיכולוגים ואחרים). "אולי אם יתייעץ", אומר ד"ר גרודז'ינובסקי "ג'ונסון יוכל להוריד עוד אלפית ואפילו עשירית. צריך לזכור כי ג'ונסון הוא פנומן, ממנו אין בינתיים מסקנות".

סם ההצלחות והשיאים

מאת רונית מורגנשטרן

האצן האמריקני קארל לואיס טען קבל עם ועדה, שחלק גדול מהספורטאים שהשתתפו באליפות העולם האחרונה שנערכה ברומא השתמשו בסמים וזו הסיבה לתוצאות המדהימות שהושגו, בין היתר, גם ספורטאים לא כל כך ידועים. האמנם? מה הם הסמים שמשתמשים בהם ספורטאים כדי לשפר את הישגיהם? עד כמה רווח השימוש בהם? אם השימוש בסמים אסור, כיצד קורה שלא מגלים את המשתמשים? האם נגרם נזק למשתמש בסמים הללו ואם כן, מדוע הם מוכנים להסתכן?

ד"ר מארק רוסנובסקי, רופא נבחרת הכדורגל הישראלית, מבחין בין שני סוגי סמים שגדל השימוש בהם בקרב ספורטאים בעולם, בעיקר בגוש המזרחי: הורמונים, או סטריאואידים אנבוליים, כפי שהם נקראים בשפה המקצועית, וחומרים ממריצים הנקראים בשם הכולל אמפיטמינים.

המערכת מתמוטטת

את האמפיטמינים, הסמים הממריצים, נוטלים לפני התחרות. הם פועלים על מערכת העצבים ומעניקים למשתמש בהם, לדברי ד"ר רוסנובסקי, מהירות תגובה גדולה יותר, יותר כוח, יותר כושר וגם תחושה פסיכולוגית טובה ואמונה שאתה יכול לעשות את התוצאה של חייך, "אבל הכל מלאכותי" הוא אומר. "התוצאות לא נובעות מאימונים סדירים, וזה לא הוגן. פתאום שומעים על אלמונים ששיפרו שיאים בינלאומיים, שלשיאנים לוקח שנים טובות של אימונים כדי להשיגם".

— האם עושים בדיקות לגלות שימוש בחומרים ממריצים?

הנוהל אומר שהזוכים במקום הראשון, השני והשלישי צריכים לעבור בדיקות סמים.

— אז איך בכל זאת קורה, כפי שטוען קארל לואיס, שספורטאים באליפות עולם משתמשים בסמים מבלי להיתפס?

היום מדברים על קיומם של חומרים חדשים, שמשתמשים בהם בעיקר בגוש המזרחי ואי אפשר לגלות אותם לא בדם ולא בשתן. כבר היו דברים מעולם עד שערכו רשימה של עשרות חומרים שאסור להשתמש בהם. היה כל פעם חומר אחר, שעוד לא נכלל ברשימה, ואת העובדה הזאת ניצלו.

— השימוש בחומרים הממריצים הוא שימוש מקומי, כלומר לפני כל תחרות. יש לו איזה שהוא נזק מצטבר?

בוודאי. הרי החומרים האלה פועלים על מערכת העצבים, בסופו של דבר המערכת הזו מתמוטטת.

מגיעים לשיא הכושר

הסוג השני של סמי העזר לספורטאים הוא הסטריאואידים האנבוליים. מדובר בהורמונים, הנלקחים באופן סדיר. הם משפרים את פעולות חילוף החומרים בגוף ומגדילים את נפח השרירים. אין צבירת שומן מיותר ונפח הגוף גדל בשרירים נטו. את השימוש בהורמונים הללו לאסור רק לפני כמה שנים. כדברי ד"ר רוסנובסקי, כדי להתגבר על בדיקות הסטריאואידים נוהגים המשתמשים בהם להפסיק את נטילתם כשבועיים לפני התחרות.

— האם אין ירידה בכושר כתוצאה מהפסקת השימוש?

יש קצת ירידת כושר, אם כי במקצועות הכוח, כמו הדיפת כדור ברזל, הרמת משקולות, הטלת כידון, להפסקה של שבועיים אין השפעה בכלל.

— השימוש בהורמונים גורם נזק מלבד הנזק האתי, המתבטא אצל ספורטאיות בצמיחת שפם וזקן ושריר־יתר?

שימוש ממושך בסטריאואידים יכול לגרום לנזק בריאותי כבד, הגוף מתרגל לזה, הבלוטות הטבעיות שלו מפסיקות בעצם לגדול ואז הן מידלדלות. לכן קורה פעמים רבות, שלאחר הפסקת הפעילות הופכים אותם ספורטאים לאנשים חולים ועייפים.

— מדוע, לדעתך, מוכנים ספורטאים כאלה לסכן את בריאותם עד כדי כך?

השימוש בסמים האלה גורם לתחושה טובה, כמו כל שימוש בסמים. איתם הם מגיעים לשיא הכושר שלהם, וזה בעצם מה שכל ספורטאי רוצה בשלב הזה, של השיא והרצון להגיע לשיא. וגם, בגלל יצר התחרותיות השבוע בספורטאים, הם לא חושבים על מה שיקרה להם לאחר שיפסיקו את הפעילות הספורטיבית.

ד"ר מארק רוסנובסקי יודע לספר גם על בדיקות לזיהוי מין שעושים לספורטאים, לאחר שב־68 קרה שבתחרויות נשים השתתפו קוקסינלים, כלומר גברים שנראו כנשים והגיעו לתוצאות של גברים. היום רואים על מסלולי הנשים ספורטאיות שנראות כגברים בעצם ועושות תוצאות אסטרונומיות — או סטריאואידים.

מאת יצחק שור

אל תקרא לו אפור

פרופ' צבי לם מציע להמיר את המונח „חינוך אפור" ב„מעורבות הורים". „זו תופעה חיובית המעמיקה את הדמוקרטיה מלמטה".

פרופ' צבי לם מבית־הספר לחינוך של האוניברסיטה העברית איננו מסוגל להבין מדוע מעוררות „עמותות הורים" התנגדות כה גדולה במשרד החינוך, בהסתדרות המורים ובוועד ההורים המרכזי. את המושג „חינוך אפור" המציאו אלה המתנגדים למעורבות הורים. אף כי נדמה להם שאין סתירה בין „חינוך אפור" ל„מעורבות הורים". לם מציע לבנות את התופעה, החיובית בעיקרה, „העשרת החינוך באמצעות יוזמות הורים".

שנים רבות מדי סמכו ההורים על בית־הספר, וגילו אדישות לילדיהם. אבל הילדים אינם שייכים למדינה או לאחת מזרועות השלטון שלה. הם שייכים להוריהם. הקמת העמותות מעשירה את בית־הספר בתכנים, ומקרבת את לב ההורים והילדים אל בית־הספר, ומה עוד נותר לבקש?

תפקידו של משרד החינוך בתהליך החיובי המתרחש עתה הוא כפול: הוא צריך לעודד קבוצות הורים להקים עמותות בכל בית־ספר. מכיוון שישנם איזורי מצוקה מן הדין, כי הציבור יסייע למשרד למאבק בעד הגדלת התקציב והעמדתו קודם כל לרשות החלשים.

עמותות ההורים מוסיפות חוגים להעשרה או מרחיבות ומעמיקות מקצועות שכבר נלמדים בבית־הספר. עדיף שהדבר ייעשה במקובץ, במיסגרת של עמותות הורים בית־ספרית ולא במיסגרת השוק החופשי, שהוא יקר יותר וסלקטיבי. תוכניות הלימודים של מערכת החינוך הן כיום מיושנות ולא רלבנטיות במידה ניכרת. התוספת שמוסיפים ההורים יוצרת לפחות פינה אחת בבית־הספר, שבה לומדים הילדים משום שהם רוצים, ולא משום שמשרד החינוך החליט שבשבילם שזה חשוב. כאשר ילד איננו רוצה ללמוד, ממילא אין הוא לומד, אפילו הוא מצליח בבחינות. לכל היותר הוא משנן היום, ושוכח מחר.

יותר מכל גורם אחר צריכה הסתדרות המורים להיות מעוניינת בהקמתן של עמותות ההורים. אם העמותות משלמות למורים שכר גבוה מן המקובל, עשוי הדבר למתוח את השכר כלפי מעלה. תפקיד הסתדרות המורים הוא לארגן את המורים העובדים בעמותות, הן כדי למנוע ניצולם והן כדי לשלוט בשוק. ביום מן הימים יאמר שר החינוך לציבור ולאוצר: אם אנחנו מעוניינים במורים הטובים בתחומים מבוקשים כמו אלקטרוניקה ומחשבים — עלינו לשלם שכר הולם את תנאי השוק.

רוב בתי־הספר מנוצלים כיום במשך רבע מן היממה. פתיחת בתי־ספר בשעות אחר הצהרים והערב תוציא את הילדים מן הרחוב ותהפוך את המוסדות לקהילתיים. הורים וילדיהם ישתתפו בחוגים לדרמה, מחול, מחשבים, אנגלית ומתמטיקה. מנכ"ל משרד החינוך רשאי לא להקצות שעות להוראת אנגלית בכיתה א'. אבל חובתו להכיר בזכותם של ההורים להקצות משאבים לכל פעולה לימודית, אמנותית וחברתית, בין אם היא כלולה בתוכנית המשרד, ובין אם לאו. המאבק על הגדלת התקציב יימשך שנים. האם בשל כך צריכים הורים לוותר על זכותם וחובתם לחנך וללמד את ילדיהם, לפני שיגיעו לצבא? אינני מציע לאיש להמתין לאישורו של מישהו מן הממסד להעשרה וללימוד כל תחום וכל מקצוע שייראה להורים. האלטרנטיבה גרועה: חינוך פרטי לבעלי היכולת מחוץ לבתי־הספר.

אפשר וצריך להפוך את יוזמות ההורים למנוף לשיפור מערכת החינוך. „מנקודת מבטה של תנועת העבודה התארגנות הורים, כמו גם התארגנות מצרכנים בכל תחום, מעמיקה את הדמוקרטיה מלמטה, ויוצרת תאים של קואופרציה, מסיים פרופ' צבי לם.

מנקודת מבט פדאגוגית

מורה צעיר חולה איידס הורשה ע"י מנהל בית־ספר על־יסודי בי"ם. להחלטה אין גבוי רפואי. משרד החינוך מנמק: יש למנוע התקשרות התלמידים לצעיר, שמותו בלתי נמנע

מורה חולה איידס לא יעבוד בבית־ספרי, אף כי רופאו לא אמר זאת — פסק מנהל בית־ספר על־יסודי בירושלים, לאחר שאישר את שירותו הפדגוגית של אותו מורה. בהתערבות השר נבון קיבל המורה משרה של מותב תוכניות לימודים, משום שעבודה זאת איננה כרוכה במגע עם תלמידים.

מספר המנהל: „הצעיר שגילו נמוך מ־30, נתן בסוף שנת הלימודים תשמ"ז שיעורי מבחן בכיתות. הודעתי לו שמבחינתי זה בסדר, אבל עלי לקבל את אישור הבעלים של בית־הספר, שהם מחלקת החינוך של העירייה, וכן את אישור המפקח על בית־הספר. בחופשת הקיץ הגיעו אלי ידיעות, שהצעיר הוא הומוסקסואליסט, שחלה באיידס והוא אושפז בבית־חולים. קראתי לו, וביקשתי שיביא תעודה רפואית. המשיבה לשאלה אם הוא נמצא בטיפול, ואם הוא בריא. כאישור הרופא נאמר, כי הצעיר אכן נמצא בטיפול. לא נאמר שהוא בריא, ואף לא נאסר עליו ללמד בכיתה. חששתי לקבלו, בין היתר, בשל התגובות האפשריות של ההורים והתלמידים. מה הייתי עושה, אילו על הלוח היתה מופיעה כתובת: „איננו רוצים ללמוד אצל חולה איידס" הממונה על החינוך העל־יסודי בעירייה, משה חשין, אישר את החלטתי — סיים המנהל.

במשרד החינוך נודע לי, כי הם בדקו את הפרשה מכל הכיוונים. ידוע להם, כי המחלה מועברת רק באמצעות יחסי מין או דרך כלי דם. האיידס איננו מדבק כאשר יושבים באותו חדר, לוחצים יד, או אפילו אוכלים מאותם כלים. לאי־העסקתו של הצעיר האומלל והמוכשר מאוד ישנה סיבה פדגוגית: משרד החינוך חושש, שמא התלמידים יתקשרו נפשית למורה, ויושפעו קשות מהתבוננותם בתהליך המחלה ובמותו הבלתי נמנע.

שמות כל המעורבים בנושא שמורים במערכת.

ללא חדר משלך

השבתת הלימודים במיגזר הערבי ב־1.9.87 באה להסב את תשומת לב הציבור הרחב לחיעדר השוויון בהיקף וברמת השירותים בין המיגזר היהודי לבין הערבי. המחסור הבולט והקשה ביותר במיגזר הערבי הוא בחדרי כיתות.

במסיבת עיתונאים שקיים מזכ"ל הסתדרות המורים, יצחק ולבר, הוא נקב במחסור של 900 כיתות. יו"ר ועדת המעקב אחר התפתחות החינוך הערבי בישראל, ד"ר מאגד אל־זואני, ציין שחסרות 1400 כיתות. מהם הנתונים המדוייקים?

משיב לשאלות ד"ר גדעון בן־דרור, סמנכ"ל משרד החינוך, והאחראי לבינוי ולפיתוח: ועדה משותפת של המשרד ושל ראשי הרשויות המקומיות הערביות, בהשתתפות יו"ר אירגון מועצות אלה, איברהים נימר חוסיין, הגבירה את הצרכים בחמש השנים הבאות. בסך הכל תידרש בשנים אלה בנייתן של 1222 כיתות, מהן 500 לקליטת הגידול הטבעי ו־722 לשם החלפת מבנים פסולים ולא תקניים. בדעת שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, להביא את תוכנית החומש לידיעת הממשלה ולבקש את אישור התקציבי. מכיוון שמחיר הקמתו של חדר כיתה אחד הוא 100,000 שקלים, הרי שביצוע תוכנית החומש במיגזר הערבי תעלה 122 מיליון שקלים, שהם כ־24 מיליון מדי שנה.

אבל כל תקציב משרד החינוך לבינוי ופיתוח עומד השנה על 26 (עשרים ושש) מיליון שקלים. לכך יש להוסיף את תקציב מפעל הפיס בסך 16 מיליון, ובסך הכל 64 מיליון שקלים בשנת הכספים הנוכחית.

בירושלים לבדה חסרות כיום 126 כיתות במיגזר הערבי, ועוד 159 במיגזר היהודי. אם לא יתחילו משרד החינוך והעירייה לבנות מיד 30 חדרי כיתות בשכונות החדשות, יעבד המתח בין חילוניים לחרדים, משום שעל כל חדר כיתה ייאבקו כמה גורמים ציבוריים.

במיגזר היהודי המצב טוב יותר מאשר במיגזר הערבי. אך רמת השירות ירדה בשנים האחרונות במידה ניכרת: במסעדות פרוזדורים הפכו לחדרים, מסעדות הוקמו מחיצות, מקלטים חסרי אוויר הפכו לביתם של התלמידים. בנייתה של כיתה תקנית כוללת 125 מ"ר, מהם מוקצים לחדר הכיתה 50 מ"ר, היתר מוקצה לחדרי ספח, פרוזדורים למקלט. כאשר בונים חדר כיתה בלבד, נוגסים ברמת השירות. כך, למשל, חסרות מאות מעבדות, אולמות התעמלות וחדרי מורים.

לפי חישוביו של ד"ר גדעון בן־דרור דרושים במיגזר היהודי מדי שנה 1200 חדרי כיתות, המיועדות לקליטת הגידול הטבעי, הגידול בשיעורי הלמידה, וההגירה הפנימית, אבל הממשלה אישרה ב־1985 בניית 555 כיתות, ב־1986 — 718 כיתות ובשנת 1987 — 600 בערך. אלה הם פערים מצטברים. לשנת הכספים הבאה יתבע משרד החינוך מן הממשלה כי תאשר בניית 1380 כיתות.

בעייה נוספת, שתעלה בראשית שנת הלימודים הבאה, תהיה ביצועו של חוק חינוך חובה לגילאי 3־4, שאושר בכנסת בשנת 1980 וביצועו חזר ונדחה, ל־1988. מכיוון שבמיגזר הערבי לומדים בגני קדם־חובה, רק 20 אחוזים מן התלמידים, תידרש בניית 1300 כיתות גן ובמיגזר זה, במיגזר היהודי תידרש בניית 300 כיתות גן „בלבד".

תלמידי בית־ספר ערבי

תגובות

גם מדחום מתקלקל

אין מארקסיזם מעור אחד, כשם שאין אנרכיזם אחיד. מדחום המנסה לאבחן את השקפות העולם של התנועות הקיבוציות בפסקנות, משהו פגום בו

מאת יעקב הורביץ

גיורא מנור גילה את מקור אי־הנחת בו שרויים חברי הקיבוצים, והוא — הנטייה המוטעית למארקסיזם שעה שבדיעבד שואבת, לדעתו, השקפת העולם של כל התנועות הקיבוציות בארץ ממקורות האנארכיזם של באקונין וחבריו. את הנחתו זאת הוא מגיש לנו כמדחום, שעל מהימנותו בתור כלי דיאגנוסטי לא יחלוק אף בר־דעת („משל המדחום הרע", „על המשמר", 4.9.87). אולם חייב גיורא מנור להעלות על הדעת שלפעמים, מצוי גם מדחום פגום. לעניות דעתי, פגום הוא המדחום שמשמש לנו כותב הרשימה הנכבד.

גיורא מנור קובע בפסקנות: מארקסיזם — חייב, אנארכיזם — זכאי. מסופקני, אם לא ידוע לו שאין מארקסיזם מעור אחד ואף לא אנארכיזם אחיד. משל דומה הדבר כאילו נאמר: יהדות אחת ומסורת אחת. והרי ידוע, כי פנים רבות ליהדות ואף למסורתה. לא יעלה על הדעת לשפוט את היהדות לפי תפישת „הרבי מסאטמאר או הלובאוויטש'ר.

כאשר החלו בתנועת „השומר הצעיר" לטוות את הגיגי המארקסיזם, לא קפצו על תפישתם של לנין וסטאלין. תורגמו לעברית ספריהם ומאמריהם של מאקס אדלר, אוטו באואר ובעלי הדעות הקרובות אליהם מאסכולת האוסטרו־מארקסיזם. גם כתבי באקונין לא ראו אור בהוצאת תנועתנו. בעברית ראו אור כתבי קרופוטקין ובאמצעות ספרים ומאמרים של בובר, לנדאואר, לבקוביץ' ואומזם של טבנקין ויערי, חדרו לדעת הציבור שלנו לא רעיונותיו הקיצוניים של באקונין, כי אם המתונים וההומאניסטיים יותר, של קרופוטקין והקרובים לו לרעיון.

יתר על כן, עיקר תורתו של מארקס, המתודה המחשבתית שלו, (המדחום), שפיתחה את הדיאלקטיקה בתחום החברה האנושית, ו שקיבלה את ביטויה המפואר והמשכנע ב„קאפיטאל", היתה מקובלת על כל האנארכיסטים. באקונין עצמו החל לתרגם את „הקאפיטאל" לרוסית והגיע בעבודתו עד למחצית היצירה. ידוע בוודאי לגיורא מנור, כי בתפישה הקיבוצית של השומר־הצעיר, של חבר הקבוצות, היה מקום מרכזי ל... העדה. את הספר החשוב ביותר ... „עדה וחברה" (גרמנית, 1887), של הסוציולוג הגרמני פרדינאנד טניס. ... לספרו הוא כותב, כי אכתונה השאובה ... בכתבי קארל מארקס. יחסי העדה ... אורגניים — רכוש משותף, בעלות ... על הקרקע, צורך לשיתוף פעולה ... כלכלה, חברה ודת. בחברה פועל ... לטובת עצמו. המעבר מעדה לחברה ... מהתפתחות השוק הקפיטאליסטי. ... סוציאליסטית, יש סיכוי ליצירת עדה ... שתהיה יותר טובה מאשר ... הקפיטאליסטית.

והנה קוריוז שבוודאי יעניין את ... מנור: בשנת 1921 פירסם פרדינאנד ... חיבור על חיי מארקס ותורתו, ... לידידו פראנץ שטאודינגר ליום הולדתו ה־70. אותו שטאודינגר היה העורך של ... הפילוסופי־סוציולוגי בכתב העת ... שהוציא קארל קאוטסקי, „הזמן החדש" („נויאה צייט"). שם העט של העורך היה ... גונטר. במדור התפרסמו מאמרים ... ברנשטיין, פליכאנוב, לנין, ויקטור אדלר, קונראר שמידט, אנטוני לאבריולה ... שטאודינגר עצמו היה חסיד נלהב ... הנאוקאנטאניזם ובכך קרם למאקס אדלר ... שושבין למארקסיזם, כאשר באה עימו ... תנועת השומר הצעיר. אותו אדלר ... 1922 מחקר חשוב בשם „תפישת המדינה ... המארקסיזם", בו הוא מוכיח כי ... המרכזית של החברה האנושית — ... עתיד המדינה — אין כל הבדל בין ... מארקס והאנארכיזם, מאחר שמארקס ... במפורש כי עתידה המדינה לגווע ... שיבוטלו המעמדות, ועם זה גם ... המעמדות. בכך, טוען מארקס, ... התקופה הקדם־היסטוריה של האנושות ... ההיסטוריה האמיתית שלה.

מפלצות עליך, ישראל

המיתקן לפיזור הפגנות מתוצרת בית־אלפא מעורר את זעמו של חיים הנגבי מהרשימה המתקדמת — ומה על ה„עוזים" ויתר הכלים שאינם סוכריות?

מאת ששה קורין

ב„כותרת ראשית" מ־26.8.1987 פורסמה כתבה מאת חיים הנגבי, מזכיר הרשימה „המפגרת" בכנסת, תחת הכותרת „זרנוק מהשומר הצעיר". וכותב האיש: „קיבוץ בית־אלפא, מיהלומי הכתר של הקיבוץ הארצי השומר־הצעיר, הוליד בעת האחרונה מפלצת רב־שימושית לפיזור הפגנות לציונות, לסוציאליזם ולאחוות עמים (ההדגשה שלי)". לא פחות ולא יותר. הוא אינו מתקומם נגד התעשייה הצבאית והאווירית, המייצרים ושולחים לחו"ל, לכל מיני משטרים ותחת כל ממשלות ישראל, סוכריות ממולאות ברכש. וזהי כנראה שיגרה המתקבלת על הדעת לגביו. רק המכונית לפיזור הפגנות היא בעיניו הנשק הקטלני, מפניו הוא מזהיר ובעקבותיו רואה שחורות לעתיד: „נכון לשנות אלפיים, תשחק ישראל, באמצעות בית־אלפא, בתפקיד מוביל בעור חוז"ן 1 (חמת זרנוקים נייד, סידרה מס' 1) מפיל חיתתו על חלכאים ונדכאים פה ושם. כבר עוברים חלוצים שלמרגלות הגלבוע על פיתוח סידרה חדשה. יש טל ויש מטר..."

נשאלת השאלה, המפלצת לפיזור הפגנות, מקלות מיוצרים עבור המשטרה, ה„עוזים" למיניהם — אינם יכולים להיות מנוצלים נגד השומר־הצעיר, מפ"ם או בית־אלפא, שאינם דווקא חביבי השלטונות המתחלפים? הנגבי ודאי סבור, שהלביא, שהוחלט להפסיק את ייצורו, היה ודאי מפזר פרחים במשכנות העוני בכל המשטרים הקיימים בעולם?

לאחר השמצות בלתי מרוסנות על מאיר יערי, מפ"ם והשומר הצעיר, מגיע חיים הנגבי ל„פואנטה": לא תיאור המפלצת שבאוטו היא מטרתו האמיתית שלה היא עבודת רק פרוזדור או אמצעי להשמצה רבתי נגד הציונות, הסוציאליזם ואחוות העמים...

איך לא רעדו מצפונם וידם של נחום ברנע, עורך „כותרת ראשית", ושל חנה זמר החולשת על כל שלוחות עתון פועלי ישראל, „דבר", כאשר איפשרו להדפיס את השיטנה עיקרית של הנגבי והרי הוא עובר עלינו בעיניים ובשלוה סטואית. גנצלו את וזועת „מפלצת בית־אלפא" כותב: „אבות אכלו בוסר: בשם הסוציאליזם מילטו (השומר הצעיר — ס.ק.) נפשם מהמהפכה, בשם הציונות הפקירו (כן כתוב — הפקירו — ס.ק.) את היהודים למר גורלם, וכשהעולם עלה בלהבות עשו לביתם בארץ זרועה. עשו אורות של מתקני עולם.

„ושיני בנים תיקהנה: טבולים בשנאה כשליכם גם בעם הארץ, כבר אינם מתיימרים לתקן את העולם. יד אחת עושה במלאכה ושנייה מחזקת בשריוניה. אין כליה של צער לנוכח נסיסתם"

נחום ברנע, אינך מסוגל להבין את מלוא הרעל הזאת, אותה הכנסת לשבועון שלך? (ושמא, אי־שם בפינה נסתרת, יש שמחה לאיד לכל השמצה מכוונת נגד השומר הצעיר?) ובכן, הקשב: חברי השומר הצעיר מילטו נפשם מהמהפכה בשם הסוציאליזם, ובשם הציונות הפקירו את המתי היהודים בגולה למר גורלם, וכשהעולם עלה בלהבות עשו לביתם בארץ זרועה...

והרי אלה דברים גועניים לא פחות משנאה של כהנא? גם את פנינותיו תאסוף ב„כותרת ראשית"? במלים אחרות, הנגבי אומר: תלכנה לעזאזל כל העליות החלוציות. צריכים היינו להישאר בגולה, להיות מושמדים על־ידי הצורר הנאצי, ורק לא לעלות לא־י ולא לנסות לבנות את המדינה. המכוונות הידיות של הנגבי רק אל השומר־הצעיר? הרי באותה מידה הן נוגעות לבן־גוריון, כצנלסון, טבנקין, התק"ם, ההסתדרות וכל היפה והשורשי שנוצר כאן בשם אידו דמוקרטיה וחופש הבעה. יש צריכים לפרסם טאטואים של איש זה לעצמו, סביבתו, עמו ומדינתו. אולי להתווכח אם צריך לסחור עם ארץ גזענית. איתה המדינה מקיימת קשרי מסחר מסועפים. אם צריך לשלוח נשק לאיזון ולקונטרות ולכל רוחות העולם — אולם כך לשלוח את המדינה, את עמנו ואת עברנו (אגב, בכוונה שנייה, שמא עדיף שימוש נגד המפגינים צורקות במכונית וסילוני מים משמיצים בעוזים יורקי כדורים (ואש)?

„ירגע הנגבי — הקללות רק מעידות על המקלל. נוקן רב מנוקי הרכב הפגנות...

ועוד עליו לדעת: מעשי החלוצים של השומר־הצעיר ושל בית־אלפא, הם בשרשרת השומרית — לא בקלות. וכבר הוא עדיין איתנים ומשמשים מזכורת לעבר ומשענת להווה הפרובלמאטי. ואף אם לרשימה „המפגרת" נבחנות כלשון הווידע שנאה והתכחשות לעמך, „ייעלם חיש מהר כנגבי, השומרת ללא חמלה משמיצים ומלוכלכים גזעניים.

שכונת מצוקה יוקרתית

שכונת עמידר בבת־ים זקוקה בדחיפות לרחמי שמים ולחמלת פרנסי העיר. בגלל כמה בתים מפוארים, הנקאים כנזם זהב באף חזיר, סווגה לצרכי מיסוי כשכונת יוקרה. אבל העזובה והטינופת שולטים בה כמו בעידן המעברות

שכונת עמידר בבת־ים: עזובה ולכלוך מאז ימי המעברות

(צילומים: אשר שילוני)

מאת אשר שילוני

שכונת עמידר בבת־ים „עלתה בדרגה" לפני מיספר שנים: היא מצאה את עצמה בחברה טובה ומכובדת של שכונות יוקרה, או כפי שמכנים זאת בשפה המקצועית־מוניציפאלית: איזור א', בו משלמים את מיסי הארנונה הגבוהים ביותר. די לך בהצצה חטופה ברחובות שכונת „יוקרתית" זו, בסיור קצר בסמטאותיה הצרות, במיגרשיה וחצרותיה, כדי שתיווכח שהיוקרה ממנה והלאה.

כמה בתים יפים שנבנו בה לאחרונה, ואשר בגינם קפץ מעלה־מעלה סיווג השכונה לצרכי מיסוי, הם בחזקת „נזם זהב באף חזיר". השכונה נשארה בתחתית סולם־העדיפויות העירונית — אף כי בשלוש השנים האחרונות, זמן כהונתו של אהוד קנמון כראש העיר, חל בה שינוי לטובה, המתבטא בעיקר בפיתוח מערכת חינוך ענפה. אבל מעט מאוד רצון טוב ומעט מדי משאבים השקיעו בה כל פרנסי העיר בעבר, מימין ומשמאל, וגם ראש העיר הנוכחי עושה מעט מאוד למען איכות החיים בה, והיא נשארה בעזובתה ובטינופה, כאילו נמצאת עדיין בעידן המעברות.

מרחב עשייה לבחירות

ואכן, ימיה כימיהן של המעברות הזכורות לשמצה. לעתים, יש ונדמה לך כי זוהי מעברת מלט ובטון, שהחליפה את מעברת הפחונים והבדונים. רבים ממפוני המעברות מצאו כאן דיור הולם את כיסם הדל וכך גם עולים רבים, וכך צורפו יחדיו אילוצי הביקוש לדיור מהיר וזול עם חוסר מעוף־בגרוש והקימו שכונה, כמעט מאולתרת, מבלי להתעסק הרבה באיך־לתכנן־מה; מבלי לקחת בחשבון את רמת הילודה הגבוהה במשפחות הבאות מארצות ערב; מבלי להקדיש מחשבה לצרכי האוכלוסיה בגנים ציבוריים, במוסדות חינוך, בפיתוח תשתית סביבתית אנושית. וכך נשארו בין הבתים מגרשונים־כוית, לא חנה ולא הנה שעיקר תפקידם מאז ועד היום לאגור אשפה, לכלוך וזוהמה. בשל מצב בלתי נסבל זה, כאשר אך רווח מעט למי מבין התושבים הוא לקח את צרורו ועבר לגור כאיזור טוב יותר. לדירות שהתפנו נכנסו אנשים דלי־אמצעים, שחיפשו דירות זולות אך סמוכות לתל־אביב. ביניהם היו גם סיעוסים שליליים ובעייתיים — אשר עתידים להוסיף צבע עכור לתמונה הכללית.

תחלופת האוכלוסיה: מחדלים תיכנוניים חמורים ביותר; אזלת־ידה של העירייה בכל הקדנציות ואחרון אחרון חשוב: אדישות התושבים, מנטאליות של אי־אכפתיות וחוסר מסורת של סדר ונקיון, כל אלה חברו יחדיו לעשות משכונת עמידר בת־חורגת לעירייה, שנזכרים בה — אם בכלל — סמוך לבחירות. או אז — כמנהג הנקוט בידינו מאז קיימות בחירות בארצנו הקדושה — רואים פתאום בשכונה משאית אשפה מטרטרת לעתים קרובות יותר; פתאום סוללים ומכסים באספלט רבע סימטה, פה ושם יתווסף פנס תאורה — „הטבות" שיחולו למחרת הבחירות. צריך להשאיר גם לראש העיר הבא בתור מרחב עשייה, לקראת הבחירות „שלו"...

הבתים נמוכים מהכביש

את המחדלים התיכנוניים אין לייחס אך ורק לבהילות למצוא דיור לאלפי עולים. העונש הראוי ביותר למי שתכנן שכונה זו הוא שיחייבו אותו להתגורר בה וליהנות משרותיה. פני הקרקע שעליה בנויים הבתים נמוכים בהרבה מהכביש שלידם. חזית הבית נמצאת מאחור והעורף דווקא פונה לכביש, בו הולכים לחנות המכולת, לתחנת האוטובוס, הולכים לעבודה ובאים ממנה. בין כל קבוצת בתים או בין בית אחד למשנהו הותירו שבילי־הפקר בלתי סלולים, במקום לחלק את עודף השטח הבלתי־מנוצל בין דיירי הבתים. ועוד הוסיפו רוע־לב על טפשות ולא כיסו אותם שבילי־הפקר באספלט, וכך הפכו אותם לשבילי עשבים שוטים, למצבורי אשפה, לכלוך וזוהמה איש אינו דואג לנקותם פעם ביובל. התושבים עצמם אדישים מטבעם; בחלקה נובעת האדישות מיאוש: „חבל על הדיבורים דבר לא ישתנה"... ואם עיתונאים יסיירו בשכונה, הם יתקבלו בקריאות ממרפסות הבתים „שוב באים ושוב יסתלקו, כמו תמיד".

כיצד זה שלמהנדס העירייה לא איכפת כלל, שדווקא ליד גני ילדים ברחוב הגליל עקורה המדרכה? ומתי יסללו אותה, כאשר יקרה אסון, ילד יירד לכביש וידרס. או כאשר העירייה תצטרך לשלם אלפי שקלים פיצויים לזקן שייכשל וימעד במרצפות העקורות — אז כבר יימצא תקציב...

לראש העיר הסוציאליסטי של בת־ים לא איכפת, שבאיזור הרחובות וייצמן־פלמ"ח נמצא מגרש ענק וזוהמת דורות עליו. מגרש מתפתל בין בתים ולא רק אוסף אל קרבו את אשפת השכונה וגרוטאותיה אלא מהווה בלילה, ללא פנסי תאורה, מקום־כינוס אידיאלי למעשני סמים ולמחלקי שלל הגניבות. איך זה שבכל השכונה כולה, בה מתגוררים אלפי בני־אדם, בחלקם הגדול מעוטי־יכולת הנזקקים לתחבורה ציבורית, יש רק שתי תחנות אוטובוס מסודרות, בעלות גגון וספסל. ביתר התחנות משתרך בשעות־השיא תור ארוך ליד עמוד התחנה, מבלי שקשיש או אשה יוכלו לשבת על ספסל ולהיות מוגנים משמש בקיץ או גשם בחורף (אגב, שתי התחנות המסודרות הן של „אגד", ואילו חברת „דן" לא מצאה תקציב להקים אפילו תחנה אחת לרפואה).

אומר לנו, בכאב ובציניות, בעל קיוסק ברחוב וייצמן „אנו משלמים א' ומקבלים זין". ומשה מהאחבתי, יו"ר הוועד, מוסיף: „כבר לפני שנה אספנו חתימות לעצומה, בה אנו דורשים להעביר שכונה זו לשטח שיפוטה של תל־אביב, בה קיימים 17 איזורי מיסוי שונים. בינתיים חליתי והעניין השתתק".

למה מצאה תל־אביב דרך לשקם את שכונת התקווה, ואילו בת־ים מנציחה את מצבה העלוב של עמידר? — שאל האיש ושואלים חבריו למאבק.

רק עיוור לא יחוש בהבדל העצום בין השירותים שהעירייה מספקת לשכונה זו לבין השירותים בשכונות אחרות. גם סגן היועץ המשפטי לנציב תלונות הציבור, עו"ד שמואל רויטל, שביקר בשכונה על־פי הזמנת הוועד, כותב למנהלה היחידה לתלונות הציבור בעירייה, כרמית רחמים (25.8.87): „התרשמתי שקיים שוני גדול בין השכונה לבין שכונותיה המודרניות היפות של העיר בת־ים". רויטל ממליץ במכתבו להקים ועדה פנימית, שתבדוק את מפת המס לשנת 1987 ותמליץ על שינוי הסיווג של השכונה. מסתבר שהמלצות לחוד ומסים לחוד: בשנת־המס 1987 שילמו אנשי עמידר כ־600 ש"ח מיסים לשנה. כבר לפני שנה להטו הרוחות בשכונה; אנשיה הפגינו וצעקו חמס. עוד מעט ושנת־מס חדשה באופק, אבל שנת־הזבל והלכלוך אינה חדשה כל־עיקר... היא נמשכת כבר מ־1950.

שלא יתפסו בלשון

רגע, אולי הייתי נמהר מעט לגבי שנת־הזבל הבאה עלינו לטובה. רק נודע בעירייה שעיתונאים שוב חיטטו בערימות הזבל השכונתיות, הזדרז מהנדס העיר, יוסף כהן, להמציא לוועד השכונה תוכנית העבודות ולוח זמנים לביצוע בשכונה: ב־8/11987 כך וכך כספי ישקעו בחידוש מדרכות ושבילים; 55 אלף ש"ח לתאורה בגנים הציבוריים; לנקיון וכו' — ס"ה כ־1.5 מיליון ש"ח ובתוך התקציב — ראה זה פלא — 600 אלף ש"ח ל... בריכת־שחייה מקורה בשטח „מלבן לשעבר" כזכור, קנמון הבטיח בריכה זו עוד לפני שלוש שנים.

מהנדס העיר מודה, במסמך לוועד השכונה, ש„המיקלט הציבורי ברחוב וייצמן־הגיבורים מהווה מפגע ולאור זאת תיבדק האפשרות לסתמו או להכשירו לשימוש". אגב בלוח הזמנים נאמר: „ביצוע העבודות הנכללות בתוכנית עבודה זו יחול מייד ויושלם עד לתום שנת התקציב הנוכחית — למעט בריכת־השחייה המקורה". הבריכה חיכתה כמה שנים טובות, היא יכולה להמתין עוד כמה שנים. ואולי ראש העיר חושש שהציבור, דתי ברובו, יעשה בעיות כאשר יראה בנים ובנות רוחצים יחדיו.

המהנדס גם מבטיח את עצמו, שלא יתפסו אותו בלשון ומוסיף: „בתוכנית העבודה עלולים לחול שינויים, שייגרמו כתוצאה מגורמים בלתי צפויים מראש".

ראש העיר טוען שהשכונה מקבלת את כל השירותים הטובים: מערכת חינוך מפותחת; יום לימודים ארוך; כך וכך גני־ילדים, כך וכך מעונות־יום, וכו'. אשר לשבילי־ההפקר, אומר אהוד קנמון, שכונה זו נבנתה מלכתחילה ללא פיתוח. המיגרשים העזובים בין הבתים הם מיגרשים פרטיים ומוזנחים של התושבים עצמם ולא שטח ציבורי; שבילים ודרכי גישה נעשו על־ידי התושבים ולא על־ידי העירייה ואין חובת העירייה לדאוג להם. חלק מהשבילים, שהעירייה קבעה, היא תדאג לסלילתם.

למרות פניותיו הרבות, אומר ראש העירייה אהוד קנמון, לא הכירה הממשלה בשכונת עמידר כשכונה שיכולה להכלל בפרויקט שיקום השכונות ולמרות זאת עושה בה העירייה מעת לעת, על השכונה, עבודות פיתוח, תחזוקה הסעה מסודרות חסרות, משום ש„אגד" ו„דן" בכלל היו רוצות לצאת מהשכונה בשל מיעוט נוסעים. הוא, ראש העיר, דאג להתגבר את התחבורה.

על כך עונה משה מהאחבתי: „בפעם הקודמת הבאתי את קנמון לשכונה בלילה — משום שממש פחדתי שיעליבו אותו כאשר יראו אותו בשכונה. יבוא נא בבוקר ויראה איזה תורים יש בקו 44".

מראש עיר, השייך למחנה תנועת העבודה, אפשר לצפות שלא יעשה טובות, כמו מיבצע נקיון חד־פעמי, אלא ייכנס לעובי הקורה וימצא פתרונות לא שיגרתיים, אשר יתנו צביון אנושי לשכונת אנשים דלי־אמצעים, ולפני שתגבה מהם מיסים יוקרתיים — שיתן לשכונה ולאנשיה מעט יוקרה וידאג לנקיונה הקבוע.

לכל חצי עדה — בית־כנסת

ליד מיגרש ציבורי ענק, עליו היה פעם מוסד „מלבן" לקשישים, מבריק שלט צבעוני: „נקיון עירך תלוי בך! הולכים על בת־ים נקייה" והשלט חי לו בדרקיה ובאידיליה עם מצבור אשפה מכל הסוגים ומכל הצבעים.

אנשי ועד השכונה סיפרו לי, שכאשר אהוד קנמון נבחר לראש העיר, הוא הודיע בפגישה עם התושבים, שעל מגרש זה תוקם בריכת שחייה, הבריכה — כמובן — איננה, ובינתיים טובלים בים של זוהמה ואשפה.

אולי יואיל ראש העיר לסבר את אוזנינו (את אוזנם של תושבי השכונה אי־אפשר כבר לסבר — יותר מדי הבטחות שמעו), איך אינו נחרד למראה מיקלט ציבורי במרכז השכונה, מלא עד אפס מקום בסחופי אדמה, לכלוך ואשפה, עד שאפילו במלחמות ששת הימים ויום־כיפור איש לא העז להשתמש בו והוא מהווה מקום מקלט מצוין לכל מיני שרצים — אפילו מעשני סמים כבר אינם יכולים לחדור לתוכו. אם אי־אפשר לשקם אותו, יש לפחות להרוס אותו.

אומר איש ועד השכונה, עזרא עובדיה: „כאשר הבאנו הנה את ראש העיר בחודש מארס, הוא הטיח בפנינו: למה שתקתם עד כה? עניתי לו: עם ישראל שתק אלפיים שנה. אז מה, בגלל זה לא מגיע לו מדינה משלו? או מה אם התושבים לא הועיקו שמיים וארץ, לא מגיע להם מעט חיים טובים יותר בשכונה?"

מה שמצוי בשפע בשכונה כאובה זו, הם בתי־כנסת. כמה ישנם בשכונה? — הרבה, הרבה — עונים חברי הוועד... יש בית־כנסת לטריפוליטנים ולו מחובר בקיר משותף בית כנסת לפרסים. ברחוב וייצמן אתה נתקל בתשלובת בתי־כנסת, ארבעה במספר, בחלקם דבוקים בקירות משותפים. לכל חצי עדה — בית־כנסת. פרנסה — אין; איכות חיים — אין; אז שיהיו לפחות שעשועים. ואולי מתפללים העמידרים שאלהים יפתח את ליבם וכיסם של בעלי המאה ובעלי הדעה בעיר ובעירייה...?

משלמים א' ומקבלים זין

אם בעבר הרחוק שילמו תושבי השכונה — המונה 1760 דירות — פחות מסים מתושבי שכונות אחרות, בא ראש העיר הקודם של בת־ים, מנחם רוטשילד — אף הוא סוציאליסט, ממפלגת העבודה — והחליט שיש להפסיק אחת ולתמיד את מעשה הנבזות של שכונת עטלים זו והשיווה את מעמדה לשכונות היוקרה בעיר. בבת־אחת העלתה מאיזור ג' לאיזור א', לצרכי מיסוי. מעמד מכובד עולה כסף — לא?

למה לא התקוממו התושבים? או, אין איש יודע. לאנשי הוועד הסבר אחד ובלתי מתקבל על הדעת: התושבים סברו, שמדובר בעליית מסים בהתאם לאינפלציה, שהיתה אז בעיצומה. התושבים התעוררו למאבק כאשר ב־1985 החליטה העירייה — כמו עיריות רבות אחרות — לשנות את שיטת המיסוי: במקום שומת מיסוי לפי מיספר החדרים בדירה, הוכנסה שיטת חישוב לפי מיספר המטרים של הדירה.

בשיטת מיסוי זו יש אמנם הגיון של קידמה, שכן, כבר הוכח בעבר שמשפחה מרובת ילדים, אשר התגוררה בכמה חדרים קטנים, שילמה יותר מסים משמשפחה בעלת אמצעים שהיה לו בית גדול וסלון גדול ומעט חדרים. היא אמנם היתה מתקדמת, לו הוכנס יסוד נוסף לתחשיב: רמת ההכנסה של התושב ורמת השכונה כולה. (מרבית העריות בבת־ים בתוכן, חיסלו כמעט כליל את החלוקה לאזורי דירוג לצרכי מיסוי והפכו את רוב השכונות לאיזור א' — וכך גברו מאוד הכנסותיהן).

כאן מצאו עצמם תושבי שכונת עמידר במילכוד: הדירות במקורן היו בנות 40 מ"ר, לאט לאט, כאשר סיימו לשלם את המשכנתאות, וההכנסה עלתה מעט והילדים עזבו את הבית, הלכו רבים וחיסלו מחיצות פנימיות (פותחו מספר החדרים) והגדילו מעט את מגוריהם — דבר שלא יכלו להרשות לעצמם כאשר היו מטופלים בילדים רבים. על העונה זו הם נקנסו ומשלמים עתה מסים גבוהים, לא לפי כיסם ולא לפי רמת השירותים שהעירייה מואילה לספק להם, אלא אך ורק לפי גודל שטח המגורים.

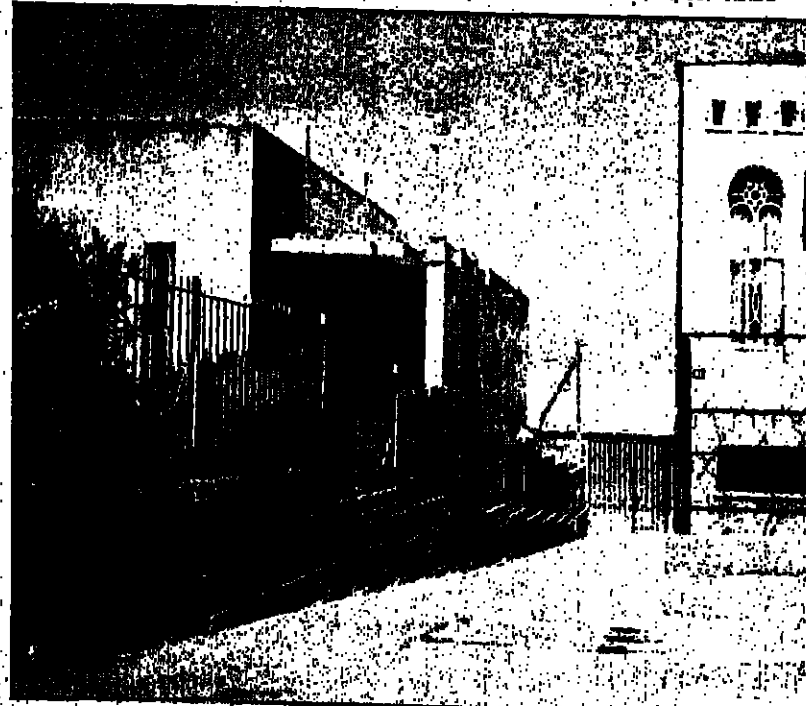

בתי־כנסת יש הרבה

רוח מדברית

מאת שלי יחימוביץ'

להמתין בסבלנות לטיפול נמרץ

משך שנים לא היתה בבאר־שבע — מטרופולין לכל דבר — ניידת טיפול נמרץ. עכשיו, בסופו של משא ומתן מתיש בין סורוקה לדמ"א — יש לבאר־שבע נט"ן. אבל באר־שבע לבדה (כמאה אלף בני־אדם) נט"ן שלם זה קצת יותר ממה שמגיע לה, כנראה, ולכן צרפו לה שותפה: ערד (שמונים קילומטרים מבאר־שבע).

כדי להתגבר על המרחק הבלתי אפשרי הזה, הנה את השיטה הבאה: אמבולנס מתחנת מד"א בערד יקח את הזקוק לטיפול נמרץ לכיוון באר־שבע, ובו־זמנית ייצא מבאר־שבע הנט"ן עם צוות רפואי מיומן ומיכשור מתאים. הבאר־שבעים יתבקשו להמתין בינתיים בסבלנות.

הם יורים גם ביעלים

היעלים הן חיות מוזרות שמרחוק נראות כלילות שלמות ומשתלבות להפליא עם קוי הרכסים, ומקרוב הופכות מטומטמות משהו לחיות בנגב משמע להתיקל לעיתים מזומנות מאוד בחיה הזו. שבשעות רעב לא מהססת להכנס לרחובות הישובים ולדרוש במפגיע אוכל.

לפעמים הם גורמים לתקריות. היעלים. פעם זה יעל שחודר לשטח צבאי ומזניק בסיס שלם; פעם יעל שנמצא מורעל ומקים את כל חובבי הטבע על רגליהם האחרונות. בשבוע שעבר היה יעל זכר במוקדה של תקרית דיפלומטית.

קבוצת מטיילים ישראלים שהגיעה לעין נטפים שבהרי אילת, שמעה יריות מכיוון הגבול המצרי. דקות ספורות אחר כך ראו המטיילים יעל פצוע וזב דם נמלט משטח מצרים לשטח ישראל (נשמע מוגזם, אבל ככה זה היה). אחרי היעל הגיחה קבוצה של ארבעה חיילים מצריים, ובידם נשק. ברוח האחוה והשלום ביקשו המצרים מהישראלים, שישעו להם טובה, וילכדו עבורם את היעל הפצוע.

הישראלים פקחו זוג עיניים נדהמות, ואחר כך הסבירו למצרים, שהיעל היא חית בר מוגנת ואסורה בציד. ספק אם החיילים המשועממים ותאבי־הציד הבינו את חובבי הטבע הישראלים. כשחזרו הישראלים, דווחו על התקרית לרשות שמורות הטבע, וזו הגישה, דרך משרד החוץ, תלונה רשמית על האירוע לוועדה המשותפת לישראל ולמצרים. מנהל מחוז אילת, יובל מלה, מאשים את המצרים כי הסכו את הירי בחיות מוגנות לעניין שבשגרה.

אנשי הרשות מתכוונים להיפגש בענין זה עם הקונסול המצרי. הם ינסו להסביר לו, שהעובדה שהיעלים הישראלים לא מפחדים מבני אדם — לא צריכה להוות סיבה טובה לירות בהם.

„צוות לעניין"

„צוות" — אגודת גמלאי שירות הקבע של צה"ל, הוא גוף שפועל ללא תשלום ועושה גדולות ונצורות, למרות שהוא מתעסק בקטנות. בחודש שעבר ריכזו אנשי האגודה מאמצים, ופנו באופן מאסיבי למפעלים ולמקומות עבודה בבאר־שבע ובדרום. כך הצליחו למצוא עבודה לשי־שה־עשר גימלאים של צה"ל. לא נשמע מרתק במיוחד, אבל לאנשים שנותרו מובטלים ומיואשים בעל־כרחם — סידור מקום עבודה הוא סם־חיים. אגודת צוות נועדה לסייע לגימלאי צה"ל לאחר שחררם. היא נותנת שירותים ללא תמורה, ורבים מתעוררים בה עושים זאת בהתנדבות.

חימום בדרך לפרלמנט

(המשך מעמוד 6)

המפגשים שמחוץ לאולם הוועידה בכל אחת מהמפלגות, מאפשרת לדעת מה הנושאים המעסיקים את חבריה, ובמידה לא קטנה לאן פונה אהדתם של החברים. דרגתם של נציגי המפלגה המגיעים למפגשים בהיררכיה המפלגתית מהווה גם הוא קנה־מידה לגבי עמדתם באותו עניין, כאשר סימן התמיכה הבולט ביותר הוא כמובן אם מנהיג המפלגה מגיע — גם אם זה להפגנת נוכחות קצרה.

בכינוס המפלגה הסוציאל־דמוקרטית, שהסתיים השבוע, כמעט לא היו מפגשים בנושאי מדיניות חוץ. בנושא המזרח־התיכון התקיים רק מפגש של ידידי ישראל. לעומת זאת, במקביל לוועידת האיגודים המקצועיים, יתקיים מפגש של ידידי ישראל (במקרה זה ארוחת־צהריים), וזה של ידידי פלשתין. בכינוס המפלגה הליברלית יתקיימו שלושה מפגשים המאורגנים על־ידי קבוצות פרו־פלשתיניות, ולפחות ממה שפורסם עד כה, לא יתקיים כל מפגש של ידידי ישראל. בשנה שעברה, המצב במפלגה זו היה יותר מאוזן, אך יש לציין כי הדובר באחד המפגשים הפרו־פלשתיניים היה ד"ר מכלוף, נציג הארגון לשחרור פלשתין בשטוקהולם.

התוכנית המפורטת לכינוסי המפלגות הגדולות עדיין לא פורסמה, אך בשנה שעברה כלטה העבודה, שמפלגת העבודה משכה מספר קבוצות של פרו־פלשתינים קיצונים, ואף אנשי „מצפן" בבריטניה לקחו חלק פעיל באחד מהם. מניסיון השנה שעברה, יש לצפות למספר מפגשים פרו־פלשתיניים, אשר לפחות אחד מהם יאורגן על־ידי הארגון לשחרור פלשתין, ואחר של „עזרה רפואית לפלשתין", ארגון מקומי השולח סיוע רפואי למחנות הפליטים בלבנון. מצד שני, ידידי ישראל במפלגת העבודה מתכננים ערב ישראלי, ולמותרת, ארוחת צהריים למוזמנים מבין צירי הוועידה.

כינוס המפלגה השמרנית מושך פחות פעילים פלשתינים, ובשנה שעברה זו הצטמצמה לקבלת־פנים לשגרירים ערבים, בה בלט בהיעדרו שגריר סוריה (לפני ניתוק היחסים הדיפלומטיים בין בריטניה לסוריה). לעומת זאת, ידידי ישראל במפלגה השמרנית הם אחת הקבוצות הבולטות והוותיקות מסוגן.

קבוצה אחרת שאינה שייכת לחברי המפלגות, אך מפגינה נוכחות בכל הכינוסים, היא הקהילה הדיפלומטית. רבים מן השגרירים בבריטניה מנצלים הזדמנות זו כדי לחזק את קשריהם עם חברי פרלמנט וראשי מפלגות; ובאותו זמן גם לומדים מקרוב את הלך הרוחות בקרב אנשי המנהיגות.

לאחר שבוע אינטנסיבי כזה, חברי הפרלמנט ופעילי המפלגות חוזרים ללונדון מוכנים ומעודכנים לקראת פתיחת מושב הפרלמנט בסוף אוקטובר.

הקרב על הרפורמה בדלק לקראת הכרעה

הרפורמה במשק הדלק, לכשתתבצע, תשנה נורמות התנהגות ספוּלות של שלוש חברות הדלק, הנוהגות בקרטל בניגוד לחוק להגבל עסקים. הן התרגלו ל„חזקות", המחיר שהן גובות מבוסס על קוסט־פלוס. בחוסר יעילות שעליו משלם הציבור — אמר ד"ר נתן ארד, מנכ"ל משרד האנרגיה. לדבריו, הרפורמה במשק הדלק היא סיכון לצורך סיבוי שישחרר את המשק מתחלות בשלוש חברות הדלק.

במשך למעלה משנה מתקיימים דיונים נון־סטופ עם חברות הדלק על הרפורמה, אומר ד"ר ארד אם כי הן מפרסמות שלא נועצו בהן. פרסום זה רחוק מן האמת. התנהלו דיונים עם כל הגורמים הקשורים ישירות ובעקיפין בנושא הדלק, וההתנגדות של חברות הדלק מובנת. יש לכך היגיון, הן לא רוצות להפסיד הכנסות שמגיעות להן בקלות. אלה הכנסות בעלות מסורת ומעוגנות בהיסטוריה, שתחילתה בשנות ה־50 המוקדמות, כאשר חברות הדלק הבינלאומיות יצאו מהארץ, מחשש חרם של המדינות הערביות, ואת מקומן תפסו חברות מקומיות. מאז הן התרגלו להחזיק במושכות של עגלת האנרגיה.

חברות הדלק, ובמיוחד חברת הדלק השייכת לממשלה, מנהלות מלחמה נגד משרד האנרגיה, לא על רקע של טובת הצרכנים, אלא מהיבט צר מאד וברור מאד — הן רוצות בהמשך מצב הקיים ממנו הן מרוויחות. רווחי חברות הדלק מאפשרים, למשל, לחברות אלו לעסוק בהשקעות במפעלים שהקשר שלהם לדלק רחוק מאד, כמו מפעל לייצור מוצרי אריזה, יבוא מכוניות וכיו"ב. גם „פז" עוסקת בהשקעות אפילו היה ניסיון להשקיע בחו"ל, וסונול אינה מפגרת אחריה.

ד"ר ארד חריף בביקורתו על חברות הדלק, שכן המאבק על הרפורמה הולך ומתחדד. זירת המאבק — כיום הן ישיבות הרשות הלאומית לאנרגיה, לפניה הופיעו כל הגורמים הקשורים במשק הדלק. משרד האנרגיה הציג לפני הרשות את היעד, לנתב את משק האנרגיה למסלול שיבטיח אספקתה בכמות ובזמינות הנדרשת, במקומות ובמועדים הנדרשים ובעלות מינימלית. מדיניות המשרד היא, להקטין ככל שניתן את מעורבות הממשלה בפעילות במשק האנרגיה. על רקע זה מעודד המשרד יוזמות ותחרותיות בתחומי הפעילות השונים תוך שיתופו של הון פרטי וציבורי באמצעות גופים כלכליים שמטרתם רווח.

השלב הראשון ברפורמה יופעל אם היא תתקבל על־ידי הרשות הלאומית לאנרגיה בישיבות סיכום שיתקיימו בשבוע הבא. לפי ההצעה, תבוטל חלוקת השוק של הצרכנים הגדולים בין החברות (כבר בוצע, בינואר 1987), יבוטל הסכם מבנה המחיר, וסוכמו מלוא הוצאות חברות הדלק עד שער בז"ן (רכישה, הובלה, פריקה, הורמה, אחסון ומימון מלאי גולמי, זיקוק) ייקבע מחיר מירבי לצרכן לכל מוצר לפי עלות המוצרים בשער בתי הזיקוק, יחושבו עלויות הורמת הדלק, איחסון ואספקת המוצרים, יחושבו הוצאות שיווק לכל מוצר נפט, לרבות רווחים קבועים. בשיווק והמיסים המוטלים על דלק ישונה הסכם הזיקוק, מהסכם קבלני להסכם לזיקוק 4.75 מיליון טון לשנה, תוך הבטחת העברת מלוא התפוקות לחברות הדלק. יוענקו רשיונות יבוא בהיקף 2 מיליון טונות שווה־ערך לנפט גולמי לחברות הדלק, כדי לייבא נפט גולמי או מוצרי נפט, ויוענק רישיון לבתי הזיקוק לייבא נפט גולמי ומוצרים מוגמרים למחצה. גם למספר צרכנים גדולים יינתן רישיון לייבא מוצרים מוגדרים. בחברת החשמל כבז"ן בתעשיה הפטרוכימית במפעלי ים המלח — מזוט, סולר או נפט, על־פי צרכיהם.

עיקר הזעם — על בז"ן

כאמור, הצעות הרפורמה של משרד האנרגיה עוררו את זעמן של שלוש חברות הדלק, כשעיקר הזעם יוצא על בז"ן. עמדת בתי הזיקוק היא שמשק הדלק, כפי שנוצר בשנות ה־50, כאילוצים של אותה תקופה, איננו בנוי בצורה ההולמת את הצרכים והאפשרויות של המשק כיום, עם השתנות התנאים, כאשר יש כמויות גדולות מאד של נפט בשוק העולמי. היווצרות הזדמנויות לרכישות דלק במחיר נמוך, וניצול נכון ומהיר של הזדמנויות אלה, מאפשרים רכישה במחירים נמוכים יחסית של סוגי דלק המתאימים במיוחד לאפשרויות הזיקוק בארץ ולצרכי המשק. עליית מחירי הנפט הגולמי, לפני 15 שנה, הפכו אותו למרכיב מרכזי בכלכלה הלאומית ומחייבים מאמץ מיוחד לניצול הזדמנויות כדי להוזיל את הדלק הנרכש והמשווק בישראל.

ענף כלכלי הבנוי על מונופול, קובעים מנהלי בז"ן, נוטה לסבול מחוסר תמריץ חזק לחיסכון, ייעול וניצול מירבי של יכולתו. מבנה כזה, שאינו פתוח להתחרות ממשית, נוטה לעודד בזבוז ומחירים גבוהים. לכן יש לשאוף לפתיחות שוק הדלק להתחרות.

הרפורמה שמציע משרד האנרגיה הולכת בכיוון זה. בתי הזיקוק סבורים, שכיוון זה יוביל לייעול נוסף של משק הדלק ולהוזלה של מחירי הדלק ובכך תהיה תרומה חיובית לכלכלת המדינה.

מבחינת בתי הזיקוק, הרפורמה חושפת אותם ליבוא מתחרה של מוצרי נפט מזוקקים מחו"ל בשיעור של עד 30% מן התצרוכת המקומית. אפשרות של יבוא כזה מאיימת בהקטנת היקף הייצור ובהפסד הכנסות ניכר. אולם ניתן להתמודד בהצלחה עם סיכון זה, בדרך של התייעלות נוספת, שתאפשר לבתי הזיקוק, תוך ניצול יתרונות המיקום ויתרונות אחרים, להתחרות ביבוא מוצרים מבחוץ.

מצד השני, האפשרות שהרפורמה פותחת לפני בתי הזיקוק, לייבא ולשווק נפט גולמי או מוצרי נפט עד כדי 30% מן התצרוכת המקומית, תיתן לבז"ן הזדמנות, שאינה נתונה לה עכשיו — לפעול כמערכת דלק משולבת, כפי שמקובל בעולם. התוצאה הצפויה, לדעת בז"ן, היא הוזלת מחירי המוצרים לצרכני האנרגיה.

פתיחת שוק הדלק לפני העיקרון של התחרות כלכלית תניע את בז"ן, לדבריהם, להשקיע משאבים בפיתוח המערכת של בתי הזיקוק ושל התעשייה הפטרוכימית על־פי קריטריונים כלכליים. בסופו של חשבון, הסיכויים לביסוס וקידום בתי הזיקוק, בהנחה שידעו להתמודד עם האתגר הטמון ברפורמה המוצעת, גוברים על הסיכונים.

קבלן בלבדי ויבואן ומשווק בלבדי

תשובת חברות הדלק לא אחרה לבוא. לדבריהם, בז"ן תומכת ללא סייג ברפורמה, כי היא הופכת אותו מקבלן זיקוק בלבדי של המשק גם ליבואן דלקים בלבדי ומשווק העיקרי. כלומר, הופכת את בז"ן למונופול זיקוק ושווק. לבז"ן ברור שאין כל ספק באפשרות של יבוא מוצרים בהתחרות לייצור המקומי, על כן אין לו כל חשש. … שהנפט הגולמי שיירכש באמצעות … (70%) חייב להיות מזוקק בבז"ן, … החופשי (30%) גם הוא, בסופו של דבר, … בנוי על נפט גולמי או על מוצרים … למחצה, שיזוקקו בבז"ן ויאפשר … עסקות יצוא בשותפויות עם גורמים … ייעלמו כל פיקוח ובקרה חיצוניים …

בז"ן שואף ליהפך לחברה משולבת … זיקוק ושיווק), ואין אפשרות … חברות משולבות נוספות מסוג זה בארץ … המונופול שלו יהיה מושלם.

לדעת חברות הדלק, הרפורמה … ע"י משרד האנרגיה והנתמכת בהחלטות … בז"ן, תגרום פגיעה במשק, על־ידי … סל המוצרים: התערערות מערכת … והכלמים ברכישות נפט גלמין … הכוללת למשק; תגבורת … הממשלתית; התייקרות המוצרים … הצרכנים לעומת הוזלה קטנה, … הגדולים; יצירת „מערכת משולבת" … שיווצרו גופים היכולים להתמודד … שכוחו המונופוליסטי יגדל.

בימים אלה תיפול ההחלטה … הרפורמה, לה מתנגדים, … הדלק, גם חברי ועדת הכלכלה … השר שחל ועוזריו נחושים …

מחזור הפעילות של משק הדלק

(במיליוני דולר, ללא מיסים)

	1985	1986	1987 (משוער)
רכישת נפט גולמי	1,150	610	850
הובלה ימית (כולל ביטוח, דלף דמי רציף, היטלים)	46	33	26
זיקוק	86	82	80
חלוקה ושיווק (כולל הורמה, אחסון הובלה, שיווק, עמלות, מיסים עירוניים (לא כולל שיווק גפ"מ)	190	186	170
מימון מלאים	81	50	60
סה"כ	1,553	961	1,186

חיים מרגלית

לוב

פרויקט מים ב־25 מיליארד דולר

בלוב מתבצע עתה פרוייקט מים מהגדולים בהיסטוריה. בעלות של 25 מיליארד דולר חופרים שם אפיק מעשי ידי אדם באורך כ־2,000 ק"מ, בו מניחים שני צינורות מקבילים בקוטר של 4 מטרים. הצינורות יובילו 2 מיליון קוב מים ליום מנווי המדבר.

לגבי לוב, ש־90 אחוז משטחה מדבר, ביצוע הפרוייקט הוא צורך חיוני. הקונגרס העממי אישר את ההקצבות לפרוייקט, למרות הירידה הגדולה במחירי הנפט, ממנה נפגעה לוב קשות. לוב מפיקה יותר מ־1 מיליון חביות נפט ליום ויותר מ־99 אחוז מהכנסותיה במטבע־חוץ באים ממכירות הנפט.

במסגרת הפרוייקט נחפר עתה אגם באיזור אגרביה, שטח ביצות כ־300 … דרומית־מזרחית לבנגזי, בו תיאגר כמות … 120 מיליון קוב מים ותפקידו להוות … אספקת המים לרצועת החוף.

בביצוע השלב הראשון, כלומר … האפיק מנווי המדבר לאגם אגרביה, … חברה מקוריאה הדרומית. את ה… מבצעים יותר מ־7,000 פועלים … מקוריאה. לאחר ביצוע שלב זה … שלבים נוספים, שמטרתם אספקת … לטריפולי הבירה, הרחוקה כ־1,000 ק"מ … אגרביה.

חיים מרגלית

פילפל

השקל צונח יחד עם הדולר

מאת שלמה פרוקל

נחזור לעניין הדולר. ברשימה הקודמת הובעה דעה, שהיחסים בין … מתוחים ביותר. בינתיים, כידוע, קרו עוד כמה וכמה דברים. … בירושלים ניהלו כשבוע שעבר שיחות מסתוריות … אך בניסוח מתון יותר — תכנית־המשך לתכנית הקיימת … [illegible]

ענף המלונאות חוזר לשפיות

מהו מספר התושבים הריאלי באילת — איש אינו יודע בדיוק. המספר הרשמי הוא מעל ל־20 אלף, אך חוגים וועידיבר נוקבים במספר נמוך בהרבה, כ־8,000. לכל היותר הם כנראה עובדים זמניים בבתי־מלון. בעלי בתי המלון שוכרים את רוב הדירות בעיר עבור עובדיהם, ומכים שההוצאה מייקרת את עלות העבודה.

איתור הסתר החופשי לא הצליח, ככל הנראה, לעצור את הנשירה מאילת צפונה. דמי השכירות באילת עלו מ־100־75 דולר לדירה לכ־350 דולר לדירה לחודש, כתוצאה מהביקוש הגדול של בתי המלון. ראש העיר, רפי הוכמן, שוב אינו חוזר על התכניות הגרנדיוזיות מלפני שנה ושנתיים, שדבר לא יצא מהן. לפני שנה דיבר על היפודרום, על ארגון מירוצי סוסים שייערכו באילת בעונת החורף, ועל כך שהמהמרים באנגליה ימסרו את הימוריהם על בסיס העברת המירוצים בטלוויזיה במעגל סגור. גם מתכניות התיעוש לא יצא דבר.

הנושא היחיד של פיתוח עליו מדברים, עתה, ואשר ביצועו טרם נראה באופק, הוא העברת נמל התעופה באילת צפונה ושחרור השטח במרכז העיר לפרוייקטים תיירותיים. גם נושא זה טעון כנראה לימוד. יתכן שאילת אינה זקוקה כלל לנמל תעופה שימוקם כ־15 דקות מהעיר, כאשר נמל תעופה בעובדה עשוי לשרת אותה בכל הקשור לטיסות בינלאומיות. לגבי התייר המגיע ממרחק חמש שעות טיסה, התוספת של שעת נסיעה באוטובוס ממוזג איננה משמעותית, לחיפך; ניתן לראות בכך סיור מודרך במדבר באוטובוסים ממוזגי־אוויר.

נמל תעופה קרוב לעיר חשוב ל„ארקיע", המטיסה כ־30 אלף נוסעים מקומיים בחודש, כשליש מהם תושבי אילת, כרבע מהם אנשי עסקים והיתרה נופשים מקומיים או תיירים מהצפון. הרחקת נמל התעופה מהעיר, עשויה להקשות על „ארקיע" ועל התושבים. כתוספת סרבול וזמן, הם עשויים להעדיף אוטובוס ישיר מתל־אביב. כיום זמן הטיסה ברוטו הוא כשעה וחצי לעומת שלוש וחצי שעות באוטובוס. צמצום פער הזמנים לא יצדיק את תוספת המחיר שעולה הטיסה. לכן אולי מוטב שהרשויות יתכננו את פיתוח איזור התיירות לכיוונים אחרים — הרי שטחים פנויים לא חסרים באילת.

חברת „ארקיע" מפעילה כעת בקו זה בואינג־707 שבו 200 מושבים. בכך הגדילה את כושר ההטסה שלה ל־50,000 איש בחודש. החברה מתכוונת לרכוש גם מטוסים מיוחדים, בעלי 70 מושבים. „ארקיע" זקוקה לכושר הטסה גדול כתוצאה מהתנודות העיכרות בטיסות. ביום רגיל, מספר הטסים הוא כ־800; ביום השיא של ה־31 באוגוסט הטיסו 4,200 נוסעים.

תפוסה של 90 אחוז ויותר

לראשונה זה שלוש שנים, מלונאי אילת אינם בוכים, להיפך: הם סיימו את עונת הקיץ בתפוסה של 90 אחוז ויותר. הקיץ הוא כידוע עונתם של הישראלים ה„פראיירים", המשלמים מחירים גבוהים למדי — פי שניים ושלושה מן התייר מחו"ל — אולם גם החורף היה עונה טובה. לעומת 57 אלף תיירים בשנה הקודמת, הגיעו השנה 71 אלף תיירים בטיסות השכר. בעונת 1987/88 מקווים לשבור גם שיא זה. ההכנסות מתיירות הגיעו לכ־180 מיליון דולר, לעומת 150 מיליון דולר ב־1986, והרווחים כנראה עלו בשיעור גבוה יותר. הרווח המדויק אינו ידוע אך „סונסטה" של ספושרו לבדו הרוויח השנה 4.5 מיליון דולר, כפי שהתברר מתשקיף שהגיש לקראת הנפקה בבורסה.

ספושרו, המשמש כיו"ר התאחדות המלונות בישראל, מנסה לראשונה להחזיר את הענף לשפיות. הוא הביע את הסכמתו לסיווג־מחדש של בתי־מלון ודורש קביעת מחירים מינימליים לכל סוג, בהתחרות הפרועה המתנהלת בין המלונאים בשיווק בחו"ל אינה מוסיפה תיירים: רק מורידה את המחיר. בסופו של דבר מגיע אותו מספר של תיירים, אך ההכנסה של כולם יורדת, וכן ההכנסה הכוללת של הענף. לפיכך הם מעדיפים התחרות מוגבלת, שתנטרל את כושר הסחיטה של סוכני התיירות.

במפגישות השנתיות עם ענף המלונאות, זו הפעם הראשונה שהמלונאים תפסו שהם חייבים להשיג את הרווחות בחו"ל, ולא מהממשלה או ממשלם המיסים. לישראל יש מה למכור בתחום התיירות — ירושלים, בית־לחם, נצרת, אילת, כנרת וכו'. אלה הם אוצרות טבע ויש למכור אותם לחו"ל במחיר האפשרי הגבוה ביותר, ולא במחיר הנמוך ביותר. לאחר לימוד לקח זה הצמידו המלונאים את התיירות האירופית לשער המטבע שלה ולתיירות האמריקנית העלו את המחיר בכ־45 אחוז, בהתאם לירידת ערך הדולר. נראה שגם שר התיירות אברהם שריר עשוי להבין זאת, אם כי לשם צרכים סטטיסטיים הוא סבור שמתפקידו להרבות תיירים ולהוריד את המחיר. השיטה הזאת עשויה לפעול, אם לא יווצר עודף היצע של חדרים. אולם באילת עומדים תוך 2־4 שנים עוד כ־3,500 חדרים על 4000 החדרים הקיימים. כמות התיירים לא יכולה לגדול בקצב כזה של קפיצות, לכן עדיף לפתוח את בתי המלון החדשים באופן הדרגתי, תוספת חדרים של כ־10־15 אחוז לשנה על הכמות הקיימת, כלומר כ־500 חדרים לשנה, נראית אופטימלית לצרכי התיירות ולצרכי הענף גם יחד.

מכל מקום, יש להימנע מהשיטה לפיה התייר המקומי מסבסד את התייר מחו"ל, אם כי המלונאים מנסים להכחיש עובדה זו. לדבריהם, התייר הקבוצתי המקומי המגיע באמצעות „ארקיע" או ועדי העובדים מקבל את המחיר הקבוצתי של התייר מחו"ל, בעוד התייר האינדיבידואלי, בין אם הוא מקומי ובין אם הוא מחו"ל, משלם את המחירים הגבוהים. לכן על תייר הפנים ללמוד לנצל את המבצעים ואת התעריפים הקבוצתיים. מלונאי אחד טוען, שגם כאשר פונים אליו ידידיו לקבלת הנחות הוא מפנה אותם ל„ארקיע", באמצעותה זוכה התייר גם בכרטיס טיסה מוזל, בעוד בעל המלון יכול לתת הנחה רק על המלון.

טענה נוספת של המלונאים היא, כי התייר המקומי עולה יותר — הוא דורש יותר בידור ויותר טיפול. התייר האירופי המגיע לאילת מבקש רק שמש, ים ובירה, בעוד שהתייר המקומי דורש גם בידור. הטענות על גניבת מגבות ירדו השנה, אך עדיין קיימות טענות כי חומרי הגלם לארוחות הבוקר בשירות עצמי עולים 2 דולרים עבור התייר הישראלי לעומת 1.30 דולרים בלבד לתייר מחו"ל, כי התייר המקומי קודם עמוס את צלחתו ורק אח"כ מתחיל לחשוב מה הכמות שהוא מסוגל לעכל.

ניהול עצמי של הענף

ראש עיריית אילת רפי הוכמן מנסה להתערב בפער המחירים שבין התייר מחו"ל לתייר הישראלי. הוא הציע, ואף זכה באישור ועדת השרים לנגב, לגבות מס של חצי דולר מהמלונאים על כל לינת תייר. המלונאים מתנגדים לכך, ובצדק, כי בתקופות שפל הם ייאלצו לספוג זאת בעצמם וגם בתקופות גאות לא יצליחו לגבות את המס הזה מהתייר, כי רובם משלמים את מלוא המחיר כבר לסוכן בחו"ל. לפיכך, זכה המס החדש בכינוי „מס גולגולת", אם כי אין זה מס גולגולת אלא מס על לינות וכל גולגולת תשלם אותו כל לילה. לכן הודיעו מלונאי אילת שלא יגבו את המס וגם אם יגבו, לא יעבירו אותו לעירייה אלא ישתמשו בו לצרכי איזור התיירות.

בעיה נוספת המעסיקה את המלונאים היא הקמת קרן שיפוצים לבתי־מלון שהזדקנו יחד עם בעליהם, בריבית נמוכה של 2 אחוזים. לקראת הסיווג־מחדש של בתי המלון הם מבקשים קרן של 50 מיליון דולר לצורך זה. בכלל, המלונאים דורשים שיתנו להם לנהל את הענף. לדבריהם, החברה לפיתוח חוף אילת היא מיותרת לגמרי ורק מוסיפה ביורוקרטיה. גם האישור לתוספת חדרים ובתי־מלון צריך להינתן ע"י גוף בו מיוצגים מלונאי אילת.

מכל מקום, באילת כדאי לבקר עוד בספטמבר. עד לחגים, כ־23.9, מציעים מלונאי אילת הטבות במחירים מפתים, וגם מזג האוויר נאה. מאוחר יותר, בחגים ובעונת החורף של התיירות מחו"ל, הכל יהיה יותר יקר.

צבי טימור

חדשות המשק

מנכ"ל האוצר, עמנואל שרון, על התוכנית הכלכלית המתגבשת:

יש לרדת בשיעורי האינפלציה

מאז תחילת שנת 1987 מסתמן שיפור במספר משתנים כלכליים של המשק הישראלי, והדבר יאפשר לפעול במהלך 1988 להמשך תהליך הבראת המשק — אמר בסוף השבוע מנכ"ל משרד האוצר, ד"ר עמנואל שרון, במפגש עם פורום הנספחים המסחריים הזרים.

לדבריו, בשנת 1987 יגדל התל"ג במשק, זו הפעם הראשונה בעשור האחרון, בכ־5 אחוזים. ההשקעות בציוד קבוע יגדלו במספר אחוזים, לאחר ירידה רצופה של שלוש שנים. היצוא יעלה ביותר מ־9 אחוזים ריאליים והיבוא יעלה בכ־10 אחוזים. הגרעון המסחרי אומנם יעלה, אך עיקר הגידול ביבוא נובע מעליות מחירים בחו"ל ומגידול ביבוא של ציוד וחומרי גלם לתעשייה, ורק בחלקו הקטן מיבוא מוצרי צריכה. אין לראות בכך נתון מדאיג, אמר שרון.

בתחום הצריכה צפויה התמתנות. הצריכה הפרטית תעלה בכ־6.5־7 אחוזים, לעומת 14 אחוז אשתקד. מלוא הגידול יהיה בחצי השנה הראשונה ואילו במחצית השנייה צפויה התייצבות. הצריכה הציבורית תעלה בשיעור מתון.

לדברי ד"ר שרון אלה נתונים מעודדים, שיש לראות בהם תחילת צמיחה של המגזר העיסקי על חשבון המגזר הציבורי. עם זאת אמר, כי לא ניתן להמשיך לאורך זמן בקצב האינפלציה הנוכחי של 18־20 אחוז לשנה, שכן מאינפלציה קל מאוד להידרדר לאינפלציות גבוהות. לכן יהיה צורך להציע לממשלה מדיניות כלכלית שתאפשר לרדת לקצב אינפלציה המקובל במדינות מערביות, שבין 0 ל־5 אחוזים, יחד עם צעדים שיאפשרו צמיחה נוספת של המשק, עלייה בפריון והקצאת מקורות טובה יותר.

כץ־עוז מאשים את האוצר בהפסד 200 מיליון קוב מים

משק המים הארצי הפסיד 200 מיליון קוב מים כתוצאה מכך שהאוצר עיכב במשך שנתיים (עד מני חודש), את הקמתה של תחנת שאיבה רביעית — אמר אתמול ח"כ כץ־עוז בהופעתו לפני פורום הכותבת.

כתוצאה מחורף גשום ורמות קיציות בעוצמה שמעבר לרגיל ביובלי הירדן, התוספו בכנרת 200 מיליון קוב מים. אולם בגלל מדיניות האוצר לא היתה אפשרות לנצל את כל יכולתו של המוביל הארצי. האיחור בהחלטת האוצר, אמר כץ־עוז, מוכיח חוסר הבנה מצידו למשמעות האיזון הרב־שנתי של משק המים. בכך העמיד האוצר בסכנה את אמינות אספקת הנוזל החיוני לאזרחי ישראל, מתוך ראייה צרה של אנשי אגף התקציבים באוצר, שכל עניינם אינו בפיתוח משק המדינה ומשק המים אלא באיזון ספרי התקציב בלבד.

עוד אמר, כי בהתאם למצב בשני האקוויפרים באיזור החוף ובאיזור ההר, תהיה מדיניות אספקת המים בשנה הבאה דומה לזו של השנתיים האחרונות — קיצוץ ממוצע של 10־12% במכסות המים, כפי שנקבע בהחלטות הממשלה בחודש מאי 1986. מועצת המים האחרונה ביטלה באופן רשמי את הקיצוץ הנוסף של 2 אחוזים שהוצע לשנה זו. כן הועלה מחיר המים ב־2 אגורות לקוב, החל מ־15 באוקטובר 87 ועד ל־25 במארס 88. החל ב־1 באפריל 88 יהיה מחיר המפתח, כפי שהוא כיום — 17.5 אגורות לקוב. כץ־עוז הוסיף, כי בתקופה הקצרה תבוצע גביה מיוחדת של 2 אגורות לקוב, על מנת לכסות חוסר בתקציב.

יש להצטער על כך, אמר כץ־עוז, שמכסת המים המוקצצת לא נוצלה וב„מקורות" נשאר עודף של 16 מיליון קוב מים. מצב זה מבטא לדעתו את מצב אי־האמון מצד החקלאים כלפי האוצר, ואת הירידה ברווחיות בכל גידולי החקלאות, הנובעת ממדיניות האוצר.

יוסף גלילי

חברת דרוקר עברה לבעלות חדשה

הנהלת הבורסה הודיעה אתמול כי חברת הבנייה דרוקר זכריה בע"מ נרכשה מסולל־בונה ע"י קבוצת בעלי עסקים יהודיים מארה"ב. המשקיעים מסרו את ניהולה לקבלן זכריה דרוקר, השוהה כבר מספר שנים בארה"ב.

כזכור, מכר דרוקר את החברה לפני כחמש שנים לסולל־בונה, בסכום של יותר מ־10 מיליון דולר. הרוכשים מארה"ב מורכבים משתי קבוצות: האחת מניו־ג'רסי, ובראשה המיליונר סקירל, והשנייה מלוס־אנג'לס ובראשה ישראלי לשעבר יוחאי שניידר.

חברת דרוקר זכריה נמסרת לבעלים החדשים „נקיה" מהתחייבויות. הבעלים החדשים הודיעו, כי יעמידו לרשות החברה הלוואות־בעלים במיליוני דולרים שתאפשר לחברה לפנות מחדש לוועדת הסיוע לקבלנים, לקבלן מימון. לפני שנה דחתה הוועדה את בקשת החברה, כשעוד היתה בשליטת סולל־בונה.

גורם מקורב סבור, כי המשקיעים רכשו את החברה כמקלט־מס. לאור הפסדיה הצבורים, לחברה לא תהיה חבות מס בישראל, בעוד שבארה"ב המשקיעים ישלמו רק 10 אחוזי מס על רווחי השקעה זו.

זכריה דרוקר עומד להגיע לביקור קצר בארץ ערב ראש השנה. החברה תתנהל כאן על־ידי מנכ"ל שדרוקר ימנה בעת ביקורו.

חיים מרגלית

מבזקים כלכליים

מכירת חיסול

■ בית המשפט המחוזי בתל־אביב אישר את מכירת „יריב הספקה" לחברת „סנפות והספקה" מקבוצת „החברה לישראל", תמורת 1.75 מיליון דולר. „יריב הספקה" היתה בבעלות האחים הורביץ, וזה כשלושה חודשים נמצאת בידי כונסים־מנהלים. „סנפות והספקה" היתה המועמדת היחידה לרכוש את החברה במכרז שפרסמו כונסי הנכסים. על־פי הסכם המכירה, תקבל „סנפות והספקה" את נכסי „יריב הספקה", אולם הכונסים, אבי פילוסוף ויגאל ברייטמן, ימשיכו לטפל בחובות שהותירו האחים הורביץ. עד להתמוטטות החברה. „סנפות והספקה" תמשיך להפעיל את החברה כעסק חי, ונראה כי בשלב ראשון לא ייערכו בה שינויים משמעותיים.

חגים בפתח

■ קו־אופ רשת הריבוע הכחול צופה כי היקף המכירות לראש השנה יגיע ל־35 מיליון דולר, כ־5־6 מיליון דולר יופנו במחלקת כלי הבית והמתנות. הרשת נערכה עם מלאים מספקים של מוצרי חג אופייניים ונמסר כי לא צפויים מחסורים. הפניות לספקים, לקיום מבצעי הוזלות, נענו בחיוב וכ־1,500 מוצרים יימכרו בהוזלות הנעות בין 10% ל־25%. מעריכים גידול של 40% במכירות בהשוואה לחודש אוגוסט. על־פי ההערכות, יימכרו 30־40 טון דבש, 6,000 טון עופות וחלקי עוף, 250 טון דגים, 300,000־400,000 בקבוקי משקאות חריפים, בעיקר ברנדי ויינות יבשים. היקף המכירות לוועדי עובדים ומוסדות יגיע ל־15 מיליון דולר.

רווחיות הכותנה

■ שחיקת הרווחיות ביצוא כותנה היא בהיקף של 17 אחוז — תוצאה ישירה מהקפאת שער החליפין לעומת התייקרות התשומות מאז יולי 1985 — אמר יוסף דלוגי, מנכ"ל מועצת הכותנה, בישיבת פורום הכותנה בתל־אביב. לנוכח מחירים טובים בשוק העולמי, הוא יציע לממשלה תוכנית לייצוב מחירי הכותנה לטווח ארוך, בשיתוף בין הממשלה והמגדלים, על מנת לצמצם את העוותים שנגרמו לענף בגלל תנודות המחירים בשוק העולמי. בתאורו תמונת־מצב בשוק הכותנה העולמית אמר יונה ליכטנשטיין, המשווק של מועצת הכותנה, כי אחרי המשבר בשנתיים האחרונות גברה מאד התצרוכה, מה שהקטין את מלאי הכותנה בעולם לרמות נמוכות. מועצת הכותנה, אמר, החלה במכירת יבול הכותנה מ־1988/89 במחיר של 80 סנט לזן אקלה ו־110 סנט לזן פימה, לעומת מחירי השפל של 40 סנט אקלה ו־80 סנט לפימה לפני שנה.

העורך הכלכלי: צבי טימור

גלגלי הבורסה

היצעים במניות ההסדר

אתמול פחתו השקעות הציבור בקרנות הנאמנות ובמסחר במניות החופשיות היה מימוש רווחים „רח לוקס", תוך עליות שערים מתונות.

במניות ההסדר עלו ההיצעים ל־6.2 מיליון ש"ח והביקושים להן הסתכמו ב־30.4 אלף ש"ח בלבד, בהשפעת הידיעות על ירידת שער הדולר בעולם. 2 עלו, 12 ירדו ו־4 נשארו בלי שינוי. בעוד הביקושים למניות החופשיות עלו ל־6.4 מיליון ש"ח. 141 שערים עלו, 9 ירדו ו־142 נשארו בלי שינוי. תנודות השערים באיגרות החוב הוגדרו כקלות.

בקרנות הנאמנות הגיעו אתמול השקעות הציבור ל־9.5 מיליון ש"ח.

בהתמשות־יתר נסתיימו ההנפקות של שתי הסדרות הנוספות של איגרות החוב הצמודות לציבור בערך נקוב כולל של 45 מיליון ש"ח. הזמנות הציבור הסתכמו ב־88 מיליון ש"ח, מזה 50 מיליון ש"ח מסוג „שגיא" ו־38 מיליון ש"ח מסוג „גליל". התימות היתר איפשרו לבנק ישראל למכור את איגרות החוב במחירים שמעל מחירי המינימום: מסוג „שגיא" לשש שנים ב־100% מערכן הנקוב (לעומת מחיר המינימום שלהן של 94% מע"מ) ומסוג „גליל" ל־12 שנה ב־95% (לעומת מחיר המינימום של 88% מע"מ).

סל המטבעות ירד אתמול ב־0.09% ל־1.6801 ושער הדולר היציג ירד ב־0.11% ל־1.5930 ש"ח. הדולר נוסעים — 1.8812 ש"ח. הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.70 ל־1.71 ש"ח.

במסחר בשערים משתנים לפני הצהריים עלו 19 שערים, לעומת 4 שירדו ו־2 שנשארו בלי שינוי. העלייה הגדולה ביותר ב־3.2% — נרשמה במרלוית והירידה הגדולה ביותר — 1.6% — בנכסים ובנין. המחזור הגדול ביותר — 814 אלף ש"ח — היה בכלל 10. בממוצע עלו שעריהן ב־1%, אף על פי שההיצעים במסחר במשתנים הסתכמו ב־7558 אלף ש"ח והביקושים — ב־412 אלף ש"ח. מדד המניות שלהן עלה ב־173.12 ל־174.85 בשלושת הסיבובים שהיו לפני הצהריים ול־175.14 אחרי הצהריים.

במניות ההסדר עלו (ב־%) מימון סחר (0.1)1 ומימון סחר 5(0.7). לעומתן נעו הירידות בין 0.2% (אי די בי ב') ל־3.4% (פועלים מב'). תשואותיהן השנתיות נעו בין 11.55% (אי די בי רג') ל־11.53% (המזרחי ש'), הפועלים ש' — 11.39%, הפועלים מ' — 11.41%. מניות ההסדר ירדו אתמול ב־0.6% בממוצע.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו ירידות: כללי מ"ר (4.6־) ופי בי (1.1־).

במניות החופשיות בלטו העליות יענא (15.0), שניהר אופ' (13.2), אופיס (10.0), לעומתן בלטה הירידה ב־10.1% בקוסל. ב־10% ירדו מטוויות 5, אלרוב 1, פרוטארום, אמישר, לנריק 5. ערך השוק של כל המניות החופשיות עלה ב־0.9%.

בשוק איגרות החוב נרשמו עליות שערים עד 1% בצמודות ב־100% למדד, בצמודות ב־80% למדד בלבד היו תנודות עד 2%. בסוג „ברירה כפולה" נרשמה יציבות. בנסתרות במט"ח היו תנודות קלות. המחזור הסתכם ב־5.5 מיליון ש"ח, מזה 1.6 מיליון ש"ח בסוג „שגיא".

במילוות קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 13.5% ל־14.1%, תוך מחזור של 9.2 מיליון ש"ח. וההיצעים הסתכמו ב־1.2 מיליון ש"ח.

אלחנן הורוביץ

מפוף ומשם

מה יצא?

שובו של המתופף הגידם

מאת עופר ניר

להקת „דף לפארד" נחשבה — עדיין נחשבת — לאחד מהרכבי הרוק־הכבד המצליחים ביותר בעולם. התקליט הלפני־אחרון „פירומניה" מכר, בארצות־הברית בלבד, שישה מליון עותקים ועוד בכמות נאה בשאר העולם. בין התקליט ההוא לחדש, הנקרא „היסטריה", חלפו לא פחות מארבע שנים ובמהלכן הספיקו להחליף במת מפיקים ולהתמודד עם טרגדיה אישית ומקצועית של המתופף, ריק אלן, שנפצע בתאונת־דרכים וידו נקטעה.

שובו של אלן לפעילות היא ניצחון אדיר לו ולחבריו, רק משום כך, היינו ממליצים על התקליט (בהוצאת פונוקול). מעבר לכך, זהו תקליט רוק טוב, עשוי היטב, בלי יומרנות ובלי דאווין.

● תקליט רוק־כבד אחר באותה הוצאה הוא „חלום על רשע" של להקת „דיו" הנקראת על שמו של הסולן, רוני ג'יימס דיו. הפעם, המלצה מסוייגת, לחובבי כאסח בלבד.

● אחרון ב„פונוקול", לחובבי נוסטלגיה מעורכנת. פסקול סרט שיגיע בקרוב ארצה — „לה במבה", על שלושה כוכבי רוקנ'רול שנהרגו בתאונת מטוס, בסוף שנות ה־50: ריצ'י ואלנס, ביג באפר והגדול מכולם, באדי הולי. בין הלהיטים המוכרים, כביצועים חדשים, גם שיר הנושא, אותו שרה להקת „לוס לובוס". עוד בתקליט, הלהיטים „דונה", „בלוז קייצי", „דמעות בוורות". בסך־הכל, 12 שירים, שיעשו שמח בלב לכל בוגרי השנים היפות ההן.

● חדש מ„סי. בי. אס", תקליט סולו של קולין היי, הסולן לשעבר של להקת „גברים בעבודה", אולי הלהקה המצליחה ביותר שיצאה מאוסטרליה, בראשית העשור הזה.

● סולו שני גם לרוגר ווטרס, איש „פינק פלויד" והוא העניק לתקליט את השם „רדיו קאוס". מעניין לתקליט זה וליוצרו, נקדיש בקרוב קטע נרחב, ובינתיים, שתדעו, יש תקליט.

● תקליט חמישי בסדרת היורודיסקו, שעורך משה מורד תחת השם „יורופרייד" והפעם, השתלב התקליט ב„נוער 87" וזכה, באותה הזדמנות, גם לחסות של עיריית תל־אביב, בין הלהיטים, „זהו חטא" של ה„פט שופ בויז" ו„דבר לא יעצור בעדי" של הדרנית סמנטה פוקס, גם רבי הארי והצמד „מל וקים" מיוצגים כאן.

● כבר שלושה עשורים במקצוע ועדיין פופולרית מאוד — דיאנה רוס. התקליט החדש שלה נקרא „ארום לוהט" והשאלה: משהו חם, עכשווי, פופולרי.

● מאותו דור, פחות או יותר, הרב אלפרט, שיחד עם תזמורתו הנפיק הרבה הרבה להיטים וניצל את הרווחים, כדי להקים חברת תקליטים מצליחה (איי. אנ. אמ). בתור הבעלים הוא יכול להקליט כאשר מתחשק לו ואכן, התחשק... „השגיחי עלי" נקרא התקליט החדש וג'נט גקסון, הכוכבת הלוהטת של החברה, בשנתיים האחרונות, מסייעת לכוס בקולה. התקליט יצא בחברת „הליקון" ובאותה חברה החליטו להוציא בהדפסה מחודשת תקליט נוסף של אלפרט, מיטב להיטיו, החל בראשון, נעימת „השור הבודד", עבור ב„לו הייתי רוטשילד" ועד „זורבה היווני". נוסטלגיה.

מה חדש?

סטיבי וונדר: העיקר הבריאות

מאת עופר ניר

סטיבי וונדר, נאלץ לקחת פסק־זמן מהופעות והקלטות כדי להיכנס לבית־החולים, על מנת לעבור ניתוח דחוף באצבע־המורה בידו הימנית. בהודעה שמסרה חברת התקליטים שלו נאמר, כי הזמר סבל מכאבים עזים באצבעו ואלה הלכו והחריפו לאורך השנים. נראה שהכאבים נגרמו בגלל סגנון־הנגינה של וונדר בפסנתר. הוא ניסה להמשיך ולנגן כבל שניתן ללא התערבות־כירורגית אולם הכאבים הלכו וגברו עד שרופאו האישי הורה לו ללכת לבית־החולים.

לפני שנכנס לניתוח, הספיק וונדר להופיע במופע צדקה מיוחד, בפני קהל של מכובדים בהוליווד. מטרת המופע היתה לגייס כספים למען קרן מחקר וצדקה, לנפגעי מחלת־עיניים הידועה בשם „רטיניטיס פיגמנטוסה". הזמר, העיוור מלידה, התנדב לסייע לנפגעי מחלה זו משום הערצתו למורהו, בבית־הספר לעיוורים, בו למד בילדותו. מורה זה לקה במחלה והתעוור כליל. בסופו של הערב ובכיכובו של סטיבי וונדר, גוייסו כ־140 אלף דולר.

מדונה, יומן משטרה...

● ספיחים מהופעת מדונה באיצטדיון וומבלי בלונדון, כפי שנרשמו ביומן המשטרה: 400 צופים נזקקו לטיפול־רפואי בכל אחת משלוש הופעותיה, רובם בגלל מכות־שמש והתייבשות, אם כי היו גם מיספר צופים שהוחשו לטיפול לאחר שנרמסו על־ידי חבריהם להופעה, בלהט המרוצה. מדי ערב בוצעו כ־15 מעצרים, בעיקר בגלל עבירות שיכרות והתפרעות. בסך־הכל, נכחו כ־75 אלף איש בכל אחד ממופעיה של מדונה באיצטדיון וומבלי ומן ההנהלה נמסר בסיפוק שהם מאוד מרוצים...

● גירסה חדשה ללהיט המונומנטאלי של להקת „קווין" — „רפסודיה בוהמית". המבצעת, להקת־רוק רוק־כבד העונה לשם, אם היא עונה, „חדשות רעות" (או „מסוכן", בתרגום חפשי מאנגלית של סלנג). אלא ש„חדשות רעות" היא בעצם להקת „הצעירים", מבולבלים? לא נורא. מדובר בפרודיה על להקות־רוק־כבד (כמו בסרט „ספינאל טאפ") וחברי־הלהקה הם חבורת הקומיקאים המטורפת, ששרה עם קליף ריצ'ארד את השיר „בובה חיה" — כוכבי סידרת טלוויזיה שרצה בהצלחה על המירקע האנגלי לפני שנים לא רבות. את השיר הפיק בריאן מיי, חבר בלהקת „קווין". לכבודו, מופיע בצידו השני של התקליטון קטע בשם „החיים של בריאן". בגירסת הד־12 אינץ' של התקליטון הזה מופיע קטע ידוע נוסף בגירסת הזוק הכבד של החברים וזהו „אשה יפה" של רוי אורביסון. הבריחה הזו תצא בקרוב באלבום־בכורה וכבר נוסתה בפסטיבל הרוק־הכבד ברדינג....

● על התפוח והעץ: דוויזל זאפה הוא בנו של פרנק המפורסם והוא הולך בדרכי אביו ומוציא אלבום ראשון הנקרא „זה לא טוב". האבא דאג להפיק את נסיון הבכורה של הבן הזה, מצירו, גייס את אחותו שתשיר בקטע אחד. שמה, אגב, הוא „מון יוניט", דהיינו — יחידת ירח. שיהיה...

להקת „חדשים ורעים"

הצד השלישי של התקליט

„דף לפארד": פרק ב'

מאת עופר ניר

ממה להתחיל את הסיפור הזה? מציון העובדה, שזהו תקליט ראשון ללהקת „דף לפארד" זה ארבע שנים? שזהו תקליט ראשון, כפי הנראה, בהיסטוריה של הרוק ושל ההקלטות בכלל, בו משתתף מתופף גידם? איך להגדיר את התקליט הזה — קאמבק? המשך ישיר להזמר קודם? ואולי צריך בכלל לוותר על הסיפור העצוב־אופטימי הזה, שהרי, כולנו ציניים מלידה ונוסף־אנושי מחמם־לב עלול לקלקל את המוניטין שלנו הכתבי ומבקרי רוק?

סימני־שאלה אלה ניצבו גם בפני חברי „דף לפארד", להקת רוק־כבד משפילד, אנגליה, שהחלו את הקריירה שלהם בסוף שנות ה־70' כבני־עשרה נלהבים. לכאורה, העולם כולו היה פרוש לרגליהם. „דף לפארד" נמנתה עם חבורות הצמרת של להקות הרוק־הכבד. בין הפרצופים הלא כל־כך סימפטיים והלא נעימים־למראה, של להקות כמו „איי.סי־די.סי", „מטורהד", „בתולת הברזל" ו„נחש לבן", בלטו הפנים הצעירות והרעננות, אולי אפילו נאיביות, של החברים משפילד. בקלות, יכלו להפוך לאלילי־נוער אמריקנים והם, אכן, ניצלו את ההזדמנות ולא הניחו לה לחמוק. התקליט שעשה עבורם את המלאכה היה „פירומניה", שהפך לרב־מכר היסטרי בארצות־הברית ושהה חדשים ארוכים בין עשרת־הראשונים. בין 6 ל־7 מיליון עותקים של „פירומניה" נמכרו בארה"ב לבדה.

הבחורים אהבו את המוסיקה, הבחורות, את הפרצופים הנחמדים. במולדת, אגב, לא אהבו את ההצלחה הטרנס־אטלנטית. אמרו שהם התמסחרו, שמכרו את עצמם לכסף האמריקני על חשבון הרוק־קאסח האמיתי. מס־הכנסה האנגלי דאג להוריד מהם את עיקר הנטו ולכן החליטו לעזוב את אנגליה ולהתיישב כ„גולי מס" באמסטרדם. בהולנד הם מתגוררים בבית גדול, 10 חדרים מרווחים, עם החברות שלהם ובני־משפחה מוזמנים. באנגליה, זרקו עליהם פעם בקבוקים במהלך הופעה, כמחאה אלימה וקולנית על ה„בגידה" כביכול בשורשים. באמריקה אהבו אותם.

למרבה האירוניה, נזקקה „דף לפארד" לטרגדיה כדי לשוב ולזכות באהדת־הקהל במולדת. זה החל כתאונה קשה, לפני כשנתיים־וחצי, בה נפגע מתופף־הלהקה, ריק אלן מכוניתו התנגשה בחומת־אבנים וידו השמאלית התרסקה. לא היה מנוס מלקטוע אותה. מייד עם פירסום הידיעות, על התאונה ועל הקטיעה, הוצפה הלהקה בכלל ואלן בפרט, בגלים אדירים של סימפטיה. אלן מספר, שקיבל חצי־מיליון מכתבי־עידוד מרחבי העולם, מתנות וברכות החלמה מהירה.

חודש לאחר פציעתו שוחרר אלן מבית־החולים וכעבור שבועות אחדים, התיישב מאחורי מערכת־התופים והחל בדרך הארוכה והמייגעת, לקראת השתלבות מחדש בלהקה. לרגע לא היה ספק, בלבו ואף לא בליבם של שאר החברים, כי החבורה לא תתפרק, על־אף התאונה הקשה. אלן החל לעבוד בידו הימנית ובשתי רגליו, תוך שימוש בתופים אלקטרוניים ומערכות מתוחכמות אחרות, למעשה, הוא טוען כי במצבו כיום הוא מסוגל לעשות דברים שאין בכוחו של מתופף „נורמלי" לעשותם. התאונה, הוא מרגיש, רק קירבה את החברים, כמו משפחה.

עוד לפני התאונה, החלה הלהקה (ג'ו אליוט, פיל קולן, ריק סבאג, סטיב קלרק ואלן), לעבוד על תקליט־המשך ל„פירומניה". המפיק, ג'ים סטיינמן, נשכר למלאכה. לאחר כמה נסיונות כושלים, [illegible] הצדדים להיפרד. אחר־כך צצו בעיות [illegible] באולפן ומחוצה לו, אליוט שבר את [illegible] החומר המוקלט לא נשמע [illegible] והאלבום החדש הלכה ונתמשכה, עד שהגיעה לסיומה המוצלח.

ארבע שנים לאחר צאת התקליט [illegible] — „פירומניה", הוציאו „דף לפארד" את „היסטריה", בתיקווה שהצלחתו לא תיפול ואף תעלה, על זו של קודמו. [illegible] „היסטריה" עלתה לא פחות ממיליון [illegible] וזה לכל הדעות הון־עתק. מסתבר [illegible] יכולה להרשות זאת לעצמה. הם אומרים כי לא רצו להתפשר על האיכות. למרות [illegible] לצאת עם התקליט החדש כבר לפני [illegible] ואפילו לזכות באהדת־הקהל, נישאים — כל שווה נשמע ציני ולא „יפה" — על מבחנו של המתופף שלהם, והתעקשו על תקליט שלא יבייש אותם.

ריק אלן, עלה כבר לבמה. מאז פציעתו הקשה, תחילה, העסיקה הלהקה מתופף נוסף כדי להקל על העומס המוטל עליו. יום אחד, מספר המתופף בהצגה, איחר להגיע להופעה כאשר התייצב באולם הבחין, שאלן מסתדר בלעדיו ובלי בעיות. [illegible] נחוץ יותר ללהקה וכי הם יכולים להמשיך [illegible] אלן. זו היתה, כפי הנראה, ההתפטרות המשמחת ביותר בהיסטוריה של הרוק־הכבד...

[illegible] „דף לפארד". ראשון משמאל יושב המתופף ריק אלן

מופע

ריק המבריק (ותו־לא)

מאת עמית רוט

למי שלא שילם עבור כרטיסי הכניסה, למופע בקיסריה (4.8) — „הבשורות", על פי יצירתו הדתית של הקלידן והמלחין ריק וויקמן זה יכל להיות עניין משעשע למדי. היתה זו הזדמנות לראות הפקה טלוויזיונית גדולה למדי, עם כל ציוד־הצילום, התאורה והבמה שהובא במיוחד מחו"ל, מנופים מסתובבים, מיגדלי־תאורה מטוסים בענפים ושאר טריקים חביבים שלא רואים בארץ.

הצילום של היצירה בהשתתפות תזמורת־נתניה, קריין, זמר טנור, נגני־קצב, מקהלה וריק וויקמן וסוללת הסינטסייזרים שלו, נערך, כמה פעמים באווירת האמפיתאטרון בקיסריה ההולמת את נפתולי דויד הבשורה וישו נושאה המבטיח לחזור, בקטע הסיום, באחר הימים לגליל.

כשבאך והנדל יצרו יצירות דתיות היתה בהן גדולה, לא רק בתוכנן, אלא גם במוסיקה שלהן. ביצירתו של הקלידן לשעבר של להקת „סטרווובס" ו„יס" המוסיקה נשמעת מתאימה לסיפורי הנוצרים החייכניים, „הנולדים מחדש" לנגד עינינו התמהות, ב„מועדון 700" של טלוויזיות המורח־התיכון.

הקוריוז המשעשע ביותר בהופעה המכר־ברת והמגומגמת הזאת (שלמעשה היתה לא יותר מהקלטה בנוכחות־קהל של אירוע חג־המולד שישודר בכל העולם), היתה תגובת־הקהל הסבלן: אחרי השלמת היצירה הלכו הביתה רוב המבוגרים והנוצרים המאמינים ונשארו האוהדים הישנים של וויקמן שבאו ורצו לשמוע את „יס", ואת „ששת הנשים של הנרי השמיני" והיו מוכנים להסתפק אפילו בפס־קול של אולימפיאדת־החורף באינסברוק. הם צעקו והתלהבו ולוויקמן לא נותרה ברירה אלא לנגן להם את הפרק השלישי של „ששת הנשים", אלא שהאוהדים רצו יותר. באותו רגע נתמצה בלי־ידיעתו של האמן עיסקת־חבילה בין הקהל לאמרגן: הקהל ישב בשקט וימחא כפיים פעם נוספת לביצוע חוזר של קטעים מהיצירה שלא הצטלמו טוב וויקמן יחזור בסופם וינגן לקהל. וויקמן לא כל־כך התלהב מהרעיון לחזור לעבר ה„רוקי" שלו, אבל כצפוי קויימה העיסקה בחלקה.

אחרי חצות, שלוש שעות אחרי שהתחילה, ההופעה קיבלה תוספת חליום רציניות והרבה וירטואוזיות־קלידית לשמה, אגב בסקירה מרתקת של אשף־הקלידים על הקריירה הקודמת שלה. זה לא סיפק את הקהל שדרש עוד במשך זמן רב ובסוף אפילו שרק שריקות־בוז כשריק סירב לחזור לבמה. נחמא־פורתא תימצא בעובדה שריק וויקמן וצוות ההפקה הגדול הזה והענו ביסורי הצליבה הרבה יותר זמן מאיתנו.

תקליט

חקיינים

מאת יוסי וננו

זוכרים את להקת „לד זפלין"? כאן מדובר בחיקוי נלעג שלה. העתק דוהה ועלוב במילים, תרבות זמן לא שמעתי כל־כך הרבה גניבות מוסיקאליות בתקליט אחד.

מוסיקת רוק לא מלהיבה אותי, אם כי בימיה הטובים זו היתה מוסיקה שאפשר היה להאזין לה. היום כל־נגן מתחיל [illegible] להקה, מוציא תקליט ועושה כסף. אך המוסיקה נערכת [illegible] אין מאיפה למתוח והם [illegible] כל מי שלמד [illegible] למוסיקאית.

איאן אסטוברי, אינו יודע לשיר [illegible] [illegible] יודע מספר אקורדים כדי להשיג אפקט של באסה. חברי־הלהקה משתלבים היטב [illegible] המוסיקלית הזו. מי שרוצה לשמוע רוק כבד, יטיב לעשות אם יחזור למקורות, „לד זפלין", „סבל כחול", המלצה טובה יותר [illegible] מוסיקה שהיתה נכתבת [illegible] היום גם בביצועים חיוניים [illegible] שלה נשמעת [illegible] צעקנית ומגוחכת. אין אפילו שיר אחד שאפשר לציין ותאמינו לי חיפשתי טוב.

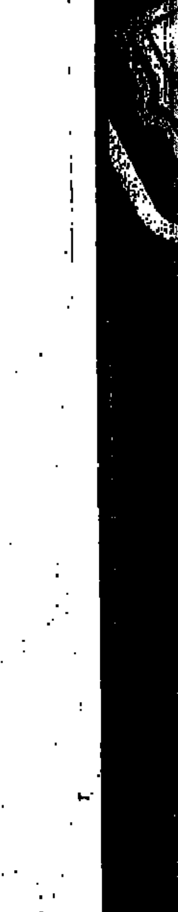

סכום שבוע אופנה

כולם מרוצים

שלושה ימים נמשך השנה „שבוע האופנה" המסורתי וכמעט כל משתתפיו היו מרוצים. בשקט ובלי כותרות גדולות. מעל דפי העיתונות זוכה אופנת ישראל בהכרה בינלאומית: מתעניינים בה ורוכשים.

50 יצרנים מובחרים השתתפו השנה בתצוגה היוקרתית ששמה הולך לפניה, ביניהם עשרה מעצבים־יצרנים חדשים; ואילו כמה יצרנים ידועים, כמו גוטקס או אוברון, נעדרו משבוע האופנה. יצרנים אחרים תפסו טרמפ על בגדי ים. הפינגווינים, גוטקס, ריוה ואוברון הכשירו את הדרך והיום מחפשים בגד ים תוצרת ישראל.

עדה ברוצקי הוסיפה לקולקציית הביגוד שלה בגדי ים, וגם בשטח זה היא יוקרתית ומעניינת. נימה יצאה עם קולקציה נעימה של בגדי ים, דיפ־סי חדשים, והיא עומדת בתחרות עם לי חור. אשתו של בילי היימן, המשלבת ברים, עור ופרוות בצורה מעניינת, ומצאה לה שוק באנגליה הקונסרבטיבית והגועות גם יחד.

עדה ברודסקי – סריגי פסים בכחול לבן

ברגר – חליפות כותנה „אם אפקטים" – ריקמה עליזה ועדינה

דונה גיי – שילובי חצאיות באורכים שונים, מכנסי גרב ועליוניות

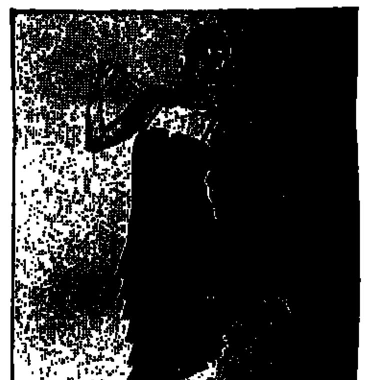

בית ינוביץ – שמלת קוקטייל מפוליאסטר סדוג, מעובד לברק מיוחד

לשבוע האופנה הגיעו 96 קניינים. בחלקם הגדול ידועים לקהל הישראלי, והיו גם הפתעות. הגיעה משלחת מהונג־קונג אשר רכשה מכל טוב כדי להציג את האופנה הישראלית בשבוע אופנת ישראל בהונג־קונג. קניינים רציניים הגיעו גם מסינגפור ויש חשיבות רבה לקשר מסחרי עם ארצות אלה. רשת החנויות גורדון מארש מבוסטון, ארצות־הברית, העמיקה את הקשר המסחרי עם יצרני אופנה ישראליים וגם רשתות אחרות, כמו סי. אנד אי וקאופהאוס, נשארו נאמנות לנו.

שאלתי את מירי בקנשטיין, האחראית על שבוע האופנה מטעם מכון היצוא, איך היא מרגישה אחרי המאמץ הגדול, והיא מחייכת ועונה: „טוב. הכל עבר חלק, בלי בעיות. נעים ובלי רעש. חברות רבות עשו עסקים טובים. חברות חדשות כגון זיוה תלם, ביגוד עור צפס, בגדי ספורט, וג'ינסים או ג'ייד, בגדי ליינן קלאסיים יפיפיים, עשו רושם טוב של הקניינים ויש רושם שהן נכנסו לפנקסי ההזמנות. היתה תצוגה יפה מאוד, קבלת פנים נעימה ועכשיו... כולם חוזרו לשולחן העבודה".

תם ונשלם שבוע האופנה של בגדי החורף 87־88, וכבר מתכננים שבוע אופנה לקיץ 88־89.

חיה יוסף

צמוקים ושקדים של גאולה גלעד

גאולה גלעד, תושבת רמת השרון משלבת פעילות ציבורית (פעילות במפ"ם, רוטרי, ובעבר כיהנה כיו"ר ועד עובדי המועצה המקומית, רמת השרון), עם פעילות מוסיקלית ובמשך שנים רבות הופיעה כזמרת ומארגנת שירה בציבור בעברית, שינתה בשנים האחרונות כיוון, ובהופעותיה הרבות היא משלבת שירים עבריים עם שירים ביידיש. לרוב היא מופיעה במרכזים קהילתיים, במועדונים (מפ"ם, ויצו, נעמת ועוד) אולם לאחרונה מופיעה במיוחד במועדוני גימלאים דוברי יידיש, ונשי תהילה. כיצד הגיעה גאולה גלעד, ילידת קאוקאז (בת דודתה של יפה ירקוני) לשירי יידיש מתברר שמצעירותה היתה לה זיקה לפולקלור ולשירים ביידיש.

במרכזים קהילתיים בדיזלדורף

אולם את הקריירה כזמרת ביידיש החלה גאולה, כאשר נילוותה לבעלה מאיר גלעד, (כיהן בעבר כנציג מפ"ם במועצת רמת השרון) לשליחות הקרן הקיימת בגרמניה, הם התגוררו בדיזלדורף, ושם פתחה בפעילות מוסיקלית ענפה, והופיעה במועדון בני ברית, ויצו ובמועדונים של גרמנים ידידי ישראל. לאט לאט הפכה גאולה לזמרת מבוקשת בקהילות היהודיות בגרמניה.

לאחר שובם לישראל חידשה גאולה את הופעותיה בארץ בתוכנית של שירים בעברית וביידיש. להצלחה רבה זכתה הופעתה בשירה בעברית ויידיש במועדון „צוותא" ברמת השרון, בשיתוף עם המרכז הקהילתי. יחד איתה הופיעה הקריינית חנה רוזן. יו"ר „צוותא" ברמת השרון המחנך אברהם טנא, (בנו של הסופר בנימין טנא) סיפר לנו, שלמופע הגיעו לא רק מבוגרים שוחרי ספרות ושירי יידיש אלא גם אנשים צעירים שהתמוגגו מהשירה והקריינות.

עם שובה לישראל הוזמנה גאולה גלעד להופיע בתוכנית של „קול ישראל" ביידיש — „צימוקים ושקדים" ושרה שירים ופולקלור יידיש. היא חזרה להופיע במועדונים, בבתי אבות, בקיבוצים ומושבים. אולם לאחרונה קפצה שוב לגרמניה שם הקליטה 8 משיריה. הפעם היתה זו תוכנית מיוחדת, ששלבה שירים על רקע סיפורו של הסופר יוסף בר יוסף „בורצה" (ברוך). לאחרונה חידשה הופעותיה בבית „מלינוב", מרכז קהילתי של גימלאים ברמת השרון, ויחד עם זה שוקדת על ריכוז שירי פולקלור יידי של המשורר ספרניקוב, גבירטיג ועוד, לתוכנית חדשה שלה, שכוללת שירים בעברית, אולם במיוחד שירי יידיש, שלא רק הסבא והסבתא אלא גם הדור השני ואף הנכדים רוצים לשמוע אותם.

יהושע מרקוס

גאולה גלעד שרה במועדון תהילה

וידאודיסק בשרות מפרסם

קוראים לה סימבלה והיא עדכנית ומשוכללת מאוד, מערכת מידע מבוססת על טכנולוגיות הוידאודיסק, הוידאוטקס והמחשב גם יחד.

אתה משלשל שקל, והמסך שואל, האם תעדיף לשוחח אתו בעברית או באנגלית. אתה לוחץ על הכפתור המתאים ומקבל תפריט, אתה בוחר, בתי מלון, למשל, לוחץ ומקבל תפריט־משנה לפי הכוכבים, אחר כך לפי האזורים, וכך הלאה, פירוט ופירוט, עד שמציגים לפניך את מה שמעניין אותך. עד כאן כמו בעדכנית, אבל התצוגה עצמה משופרת, כאמור, כל מלון מציג את עצמו בתצלום צבעוני, (במשך הזמן המסך יחולק לתצלומים אחדים). עליו מודפסת אינפורמציה בסיסית, טלפון, כתובת, מחירים, מבצעים, כל מיני אטרקציות מה שאפשר להכניס ב־3־4 שורות, רק התרשמות ראשונה.

בחרת אתה לוחץ על כפתור „הדפס", ומקבל בכתב אינפורמציה מורחבת. תמורת השקל שלך אתה יכול לשחק בסימבלה 5 דקות, דבר המאפשר לך מעריך אילן ברדה, מנהל השיווק של החברה לעבור 3 מסלולים ולקבל 2־3 תדפיסים. החברה, אגב, ששמה „סימבלה מאגרי מידע בע"מ", היא ירושלמית, על כן יוצבו האוטומטים הראשונים בירושלים ויכללו בנוסף למידע פירסומי הרבה אינפורמציה מטעם עיריית ירושלים, משרד התיירות ומשרדים אחרים (כגון זכויות עולה, איך לקבל ויזה וכו').

אוטומטים מסוג זה המציגים את הידוע לכם בתמונה ניצבים כבר בעולם הרחב, אבל בסימבלה קיים פטנט מיוחד, שבשל חוסר ידע בסיסי בנושא לא הצלחתי לעמוד על טיבו. יש בה מקום ל־50 אלף תמונות והיתוך קשור למרכז המידע, המתעדכן והמעדכן את המחשב לפי יממה, כך שמלון בתפוסה מלאה יכול לציין זאת, הודעות על מבצעי הנחות נמחקות במועדן, והמחירים משתנים לפי הצורך ועדכון גם מבטיח. שכל המידע הפירסומי ייבדק לפני פרסומו.

מכשירי סימבלה יוצבו בירושלים בתחילת 1988, במקומות אסטרטגיים כמו בתי מלון, בתי כל בו, או על ידי בתי קפה ידועים. ההפעלה בשקל נועדה להרתיע ילדים משועממים וטרדנים למיניהם. בשלב ראשון יוצבו בירושלים 40 מכשירים, המטרה היא לכסות את הארץ ב־1000 מהם עד סוף השנה, והחודש יצאו לשטח סוכני החברה וכדי להשיג מנויים, בעלי עסקים בכל תחום, החל בחברות בנייה ועד לשירותי תיקונים. מחיר המנוי השנתי הממוצע, הכולל תמונה משולבת בוידאוטקסט וטקסט מפורט להדפסה יהיה כ־500 דולר, כלומר פחות מ־2.5 ש"ח ליום. יהיה גם מקום ל„מודעות קטנות", כגון דירות או מכוניות יד שנייה, ומחיר מודעה כזאת מוערך ב־80־90 ש"ח והיא תתפרסם (מלולית בלבד) עד שתבוטל, עם אפשרויות עידכון.

והמידע הפירסומי מן הסימבלה יהיה, יש להניח, שלבן העיסקי ילקח בחשבון של כל הקטלוגים המסחריים, ויציג בכל תחום לא בהכרח את אנשי הענף הטובים ביותר או הזולים ביותר, אלא את מי שהחליט להתפרסם בדרך זו. בכל מקרה, זה יהיה צעצוע נחמד ומועיל, בידור ההולם את בירת ישראל, ורק נקווה שתצלומי הוידאו לא ירגיזו ציבור ירושלמי מסויים, שגם בקבוק חומר ניקוי מעורר בו מחשבות זימה. (צב"ש)

מחדשים את ה„מחשבות"

מחברת י.ב.מ. מודיעים לנו, כי צבי ינאי (בתמונה) שעמד במשך 17 שנה בראש מחלקת ההסברה, הדוברות וקשרי החוץ של י.ב.מ. ישראל מונה למנהל פרוייקטים מיוחדים ועורך „מחשבות". גם בעבר ערך ינאי את „מחשבות", שהיה אחד מכתבי העת המעניינים ביותר בארץ, אך הופעת הגליונות לא היתה סדירה ובשנים האחרונות הופסקה כליל. בעקבות המינוי תתחדש הופעתו הסדירה של כתב העת — מבטיחים אנשי י.ב.מ. במקומו של ינאי בהסברה והדוברות תתמנה שולה גונן, שכיהנה בחברה במשך 20 שנה בתפקידים שונים, כולל מנהלת תוכניות כוח אדם ושכר.

תלמידי בצלאל עיצבו את התפאורה

חמישה סטודנטים מהאקדמיה לאמנות ועיצוב בצלאל יצרו תפאורות ואביזרים לשבוע האופנה, שנערך במלון לרום ירושלים.

אורי סיני, דורית קינר, מיכאל גדליוביץ ורחל מוס מהמחלקה לאמנות ומיכל אמואיל מהמחלקה לעיצוב תעשייתי העיפו מבט אמנותי על אופנה, ראו ויצרו.

כמטרה למלא חלל ברעיון תלו על חבל כביסה ארוך אובייקטים דו־ממדיים ענקיים עשויים תגזירי דיקטים וצבועים בצבע שמן, שלכולם נגיעה באופנה — קולב, משקפי שמש, שמלה, בגדיים. בקומת הקניינים הוצבו דשויות בגודל טבעי המחוברות זו לזו בכרים ובסיפור כשהדמות האחרונה (ההומוריסטית) היא של מרים משקולות, הכורע תחת משא הבגדים. (בתמונה)

אובייקטים תלת מימדיים של אביזרי אופנה נעו פעפסיסי עשויים מקל־קר מצופה בעיסת נייר ומוגדלים עד הגוזמה תלויים ומוצבים במלון.

המחלקה לאמנות בבצלאל תרמה את חלל העבודה והחומרים מומנו על־ידי מכון היצוא. זהו שיתוף פעולה ראשון מסוגו בין האקדמיה למכון היצוא, שבא ביוזמת רכזת הסטודנטים יוכבד לירון, ובתמורה יזכו הסטודנטים שהשתתפו בפרוייקט במילגות לימודים, מטעם מכון היצוא הישראלי — נמסר ממחלקת קשרי הציבור של בצלאל.

לאטום אדניות

אדניות מבטון, אזבסט ועץ סופגות, במשך הזמן, כמויות מים גדולות, שבעקבותיהם התפתחו פטריות הגורמות לבלאי. מעל „פוליכימיקלים" מציע עתה אפשרות לאטום את האדניות, מבפנים בחומר חדש בשם „פרודוריט אל.בי." אינו מתכלה מהרשויות, והמציאות הקרקע, המים וכו' — מבטיח מנכ"ל החברה שלמה ספיר ומציע לצפות את פנים האדניות בשתי שכבות. זומר לפני הכנסת האדמה. החומר נמכר באריזות של 5 ק"ג (65 ש"ח פלוס מע"מ), וזה אמור להספיק לאיטום 5 מ"ר.

ודאי שמרוצים

20,000 סריגי גאנג נמכרו לרשתות השווק „הרסי" ו„ואנס" בגרמניה, ורשת „ריליס" משוויץ, ביומיים הראשונים של שבוע האופנה. מני דוברוביצקי, בעלת בית האופנה לסריגי גאנג מסרה, כי הקניינים בחו"ל הביעו עניין מיוחד בסריגים לצעירים שהפכו פופולאריים והם תופסים בהדרגה את מקומם של ה„מיזעים"SWEATSHIRTS.

שמן דגים נגד חרדה

שלחו לי כמה כמוסות קטנות וגמישות בצבע ענבר פלוס חוברת הסברה. לכמוסות קוראים „סטביליזום" והן — כמודגש — אינן תרופה. זאת תוספת מזון, מאושרת על־ידי משרד הבריאות, הנמכרת בבתי־מרקחת ובחנויות טבע ללא מירשם ומתאימה לכל. המינון המומלץ 1־2 כמוסות ליום, במשך 20 יום בחודש. תוצרת צרפת. המחיר המומלץ 21.5 ש"ח ל־30 יחידות. רגע, למה זה טוב? ובכן, לאחר שקראתי את החוברת המצורפת, מצאתי שזה טוב למצבי דיכאון, הפרעות מטבוליות, עצבנות בזמן הריאטה, עצבנות במצבי לחץ, למי שחרד מאחריות בעבודה, למי שסובל מאימת הציבור, לרגישים לרעש, לחששות גיל המעבר, לפני בחינות, לקשישים ומבריאים הזקוקים לתמריץ — בקיצור: תרופת פלא נגד כל stress, רק שזאת אינה תרופה. סתם פלא. מה יש בה? בעיקר שמן דגים („הרכיבי דג מפירוק עצמי") בתוספת שמן חמניות וליציטין, במחצית הראשונה של המאה שלנו אולצו ילדים רבים לבלוע שמן דגים מגעיל ומסריח, שהיו בו (לדעת הרופאים) כל התכונות הטובות המיוחסות עכשיו לסטביליזום. תראו — להזיק זה לא יכול, ומי שמאמין בסגולות הפלא של שמן דגים זה בהחלט עשוי להועיל.

זהירות סוכנים!

הרשות להגנת הצרכן מזהירה את הציבור בפני סוכני מכירות מבית לבית. הרשות מסתמכת על התלונות המגיעות אליה, כולל מקרה של מכירת מילון אנגלי עברי במחיר „מוזל" של 216 ש"ח ב־8 תשלומים, בעוד שבחנות מחיר המילון הוא 99 ש"ח במזומן ו־108 ב־3 תשלומים. הרשות מזכירה לצרכנים, כי גם במקרה של קניה אצל סוכן מבית לבית ניתן לבטל את העיסקה בהודעה בכתב (מכתב רשום) תוך 7 ימים, אבל יש לבדוק היטב, בזמן הקניה, אם לסוכן שם וכתובת ברורה ולא סתם תיבת דואר, אין לשלם בצ'קים דחויים ואם כן — יש לציין עליהם „לא סחיר", כדי שלא יגררו הלאה וימנעו את ביטול העיסקה.

ישראל ניצחה את בולגריה 90:92 אבל כבר לא תלויה בעצמה

שתי שניות לפני הסיום קלע ארי רוזנברג שתי קליעות עונשין שהביאו לנצחון בהפרש שתי נקודות. אבל למרות השמחה הגדולה עדיין לא הבטחנו השיבה לדרג א' והדבר גם לא תלוי רק בנו ★ מרסר נפצע, הובהל לבית־החולים וספק אם ישחק היום נגד נורבגיה

לאוואן מרסר
24 נקודות ו... פציעה

מאת משה בהן,
מיוחד ל„על המשמר"

נרגשים עד דמעות והחובקים איש בזרועות רעהו ירדו שחקני נבחרת הכדורסל של ישראל, לאחר שניצחו במאבק דרמטי את נבחרת בולגריה 90:92. שתי זריקות עונשין מוצלחות של ארי רוזנברג, שנקלעו לסל הבולגרי, שתי שניות לסיום, העניקו לישראל את הנצחון הנכסף שתחזיר אותנו לתמונת דרג א' של אליפות אירופה.

אך אליה וקוץ בה. כאשר מיהרו הישראלים להתחבק מרוב אושר על נצחונם, הם לא שכחו לשאת על אלונקה את חברם לאוואן מרסר, שנפגע 12 דקות לפני הסיום והוחש לבית החולים. טרם ברור אם מרסר יוכל להשתתף היום במשחק עם נורבגיה.

בניגוד לערב הקודם, שבו הדהימו הכדורסלנים שלנו בחולשתם, שיחקו הפעם הבחורים בשאפתנות בלתי רגילה. הגנה — זה היה הפעם שם המשחק. הישראלים הצליחו להתגבר לא רק על היריב שלחם בשאפתנות, אלא גם על הקהל הביתי שמילא את 1800 מושבי האולם ועודד את שחקניו ללחום על כל כדור.

דורון ג'מצ'י לא אהב את המשחק הזה. ג'מצ'י פתח גרוע והושב על הספסל. קשה לתאר את תחושתו במשך 17 דקות, כשהשקיף על חבריו מהצד. לבסוף, כשהוכלל במשחק, הירבה להחטיא ורק בסיום המשחק הצליח להשתלב.

אולם סיפור המשחק אינו דורון ג'מצ'י. גם לא מיקי ברקוביץ שגילה חוסר יציבות. הפעם עשו את העבודה ישראל אלימלך ואבי מאור מהפועל חולון. הגדיל לעשות אלימלך, שבמחצית השניה שיתק את הכוכב הבולגרי מלטנוב. חברו של אלימלך בהפועל חולון, אבי מאור, עשה עבודה נהדרת בהגנה והיה מגורמי הנצחון.

לאסוף היה מאופק כל עוד מרסר שיחק. עם פציעתו של מרסר התעלה לאסוף על עצמו, לקח אחריות בקליטת הכדורים החוזרים ואף קלע כמה סלים חשובים. ברקוביץ לא היה בשיאו ודווקא חן ליפין החזיר את ישראל לתמונה בשלב קריטי, כאשר קלע 3 סלים רצופים.

הפתיחה היתה ממש מעוררת. ישראל הוליכה 2:6 ואחר כך נרשם רוב הזמן השם של בולגריה בצד המוליכים 12:24 בדקה ה־8 ו־16:29 בדקה ה־10. במצב 18:31 לבולגריה, נכנס ליפין כדי להשתתף ב־10 הנקודות הרצופות שקלעה ישראל כדי לצמק ל־28:31 לבולגריה. בהפסקה צעדו הבולגרים ביתרון 44:49.

טבלת הטורניר

1.	פינלנד	2	179־195	4
2.	ישראל	2	196־194	3
3.	בולגריה	2	176־192	3
4.	נורבגיה	2	191־161	2

ישראל הצליחה להשוות 63:63 בדקה ה־27 וכאן נכנס המשחק לאיזון. בדקה ה־28 יצא ליפין ב־5 עבירות ומיד אחריו נפצע מרסר ונאלץ לנטוש את המשחק.

12 שניות לסיום הוליכה ישראל 78:92, אולם 7 שניות לסיום הצליחו הבולגרים להשוות 90:90. אז פרץ רוזנברג, שהחליף את אלימלך שיצא ב־5 עבירות, וזכה בשתי זריקות עונשין אותן ביצע ללא דופי 90:92.

שפטו גרבוביץ מבריה"מ וקרבץ מיוגוסלביה לעיני 1800 צופים.

● קלעו לישראל: מרסר 24, לאסוף 22, ברקוביץ, ליפין וג'מצ'י 12 כ"א, רוזנברג ומאור 4 כ"א, אלימלך 2.

● קלעו לבולגריה: מלטנוב 30, צקוב 18, סלבוב 14, וצנקוב וקויה 12 כ"א, אנטוב 4 ואמיורקו 2.

פינלנד — נורבגיה 77:89

פינלנד ניצחה אתמול, כצפוי, את נבחרתה החלשה של נורבגיה 77:89.

היום ייערכו שני המשחקים האחרונים של הטורניר הקדם אירופי, שיקבעו בסיומם את שתי העולות לדרג א'.

ישראל חייבת לנצח היום את נורבגיה וסיכוייה לעלות לדרג א' תלוי בתוצאות המשחק בין הנבחרות בולגריה ופינלנד (ראה מסגרת).

ישראל תלויה בחסדי אחרים

על־אף הנצחון המצויין של נבחרת ישראל בכדורסל על בולגריה, אמש — 90:92, אין היא תלויה עוד בעצמה.

מה צריך לקרות הערב כפלבן כדי שנעלה לגמרי?

● ראשית, ישראל חייבת לנצח את נורבגיה.

● שנית, שפינלנד תגבר על בולגריה (אפשרות קלושה) או שבולגריה תכניע את פינלנד מ־7 נקודות ומעלה. פחות מהפרש זה יעלו בולגריה ופינלנד בזכות הפרש סלים.

הדבר גם מעניק אפשרות של „קנוניה" בין שתי היריבות שלנו, דבר שאסור, כמובן, להביא בחשבון...

ארי רוזנברג

עיריית פ"ת סגרה את אולמות הכדורסל

מאת משה רוזנברג

קבוצות הכדורעף והכדורסל בפתח־תקוה משותקות. עיריית פתח־תקוה סגרה אתמול את שני האולמות המשמשים את קבוצות הספורט בבית־הספר „ברנר" ו„שורון".

המצב הביא לכך שקבוצת הכדורעף של מכבי פתח־תקוה שהעפילה לליגה הלאומית, קבוצת הנשים בכדורסל של אליצור פתח־תקוה והכדורסלני מכבי ואליצור פתח־תקוה מהליגה הארצית מנוטרלות.

כפי שנמסר לראשי האגודות הרי שהסיבה היא חוסר תקציב של עיריית פתח־תקוה לה שייכים האולמות. היא פיטרה את אנשי האחזקה של האולמות.

כשנשאל אמש מנהל מדור הספורט בעיריית פתח־תקוה אריה ניר מה יהיה השיב: „אין תגובה. מה שאני יכול להוסיף כי אכן העירייה סגרה את אולמות הספורט".

הבעייה היא שב־20 בחודש תפתח הליגה הארצית בכדורסל והכנות הקבוצות לליגה יפגעו.

חולון הגיעה לטורניר בפולין

קבוצת הכדורסל של הפועל חולון שהשתתפה בטורניר בין לאומי בהולנד, הגיעה אתמול לביטום שבפולין, שם תחל ביום חמישי בטורניר בין לאומי בהשתתפות קבוצות מהגוש המזרחי.

חולון היתה לקבוצת הספורט הראשונה מזה 20 שנה שבאה לתחרויות בפולין. בטורניר בעיר ביטום ישתתפו בנוסף לקבוצה המארחת ביטום והפועל חולון גם קבוצות סטרויטל קייב מבריה"מ המועצות, רובוטניצ'קי סקופיה מיוגוסלביה וסלאביה וליגה מצ'כיה.

רומניה מול פולין בארץ

מאת ראובן חנניה

נבחרות פולין ורומניה בכדורגל שיגיעו ארצה בחודש פברואר הקרוב יקיימו ביניהן משחק שיתקיים ב־10 בחודש פברואר וישולב עם אחר ממשחקי הליגה שיתקיימו באותה שבת.

הכוונה היא שאחת מקבוצות הליגה הלאומית תקיים בצוותא על מגרשה את המשחק פולין־רומניה.

ההתאחדות לכדורגל שהחליטה על כך אתמול יצרה תקדים ולראשונה ישחקו שתי נבחרות בינלאומיות במשחק בישראל שישולב כאמור עם מחזור משחקים באותה שבת דבר שכנראה ירכזו אליו צופים רבים.

נבחרת רומניה תקיים ארבעה ימים קודם לכן, ב־6 בחודש, משחק נוסף נגד נבחרת ישראל וב־8 בחודש מול נבחרת העתודה.

אתמול אישרה התאחדות הכדורגל של צרפת את בוא הנבחרת שתקיים ב־29 בינואר משחק בין ארצי ידידותי עם נבחרת ישראל.

קילינג ומאיו למכבי רמת־גן

מאת יצחק ויסהוף

הרולד קילינג ומטן מאיו יוחתמו, ככל הנראה, בשני הזרים של קבוצת מכבי ר"ג לאחר שהצטיינו במשחקי האימון שערכה הקבוצה ברמת גנית.

אתמול היו השניים מהבולטים בקבוצתם שגברה במשחק אימון על בית"ר ת"א 83:87 יתרון בית"ר במחצית 51:56.

קילינג קלע 27 נקודות ומאיו 18, לבית"ר הירבה לקלוע עוזר מרק סימפסון 19 נקודות.

● שטפי גראף המדורגת מספר 1 באליפות ארה"ב בפלשינג־מדו, נזקקה רק ל־38 דקות, כדי לנצח את הארגנטינית טאטאליני 2:6, 0:6 וכך גם עשתה כריס אוורט לסוביטר — ונריכה.

בחיפה חשבו על לייבוביץ ועכשיו על... טל ברודי

אבל על הפרק עומד צירופו של שחום העור אנדי ווקר על תקן שחקן מתאזרח

מאת יוסף גלזר

בקבוצת הכדורסל של הפועל חיפה לא נואשו מחיפוש אחרי כדורסלן מתאזרח. אחרי תשובתו השלילית של ג'ף גלושקוב עומד על הפרק צירופו של שחום העור אנדי ווקר בעבר כדורסלן הפועל תל־אביב והפועל ירושלים.

אתמול ברר חבר הנהלת הפועל חיפה עוריאל ביברשטיין עם רכז הליגות באיגוד הכדורסל נפתלי גושן את מעמדו של ווקר והתברר כי הוא יכול להופיע גם במשחקי גביע קוראץ' מכיוון שהוא מופיע ברישומי פיב"א כאורח ישראלי. גם רוברט יוברט שהצטרף במוצאי־שבת לאימוני חיפאים מצוי במעמד זהה.

ווקר שוהה בימים אלה בחיפה כמאמן־שחקן נבחרת אול־סטאר מארה"ב ואף נתבקש ליטול חלק ברקות אחרות של אימון הקבוצה. בימים הקרובים יוחלט אם להחתימו.

בחיפושיה אחר שחקן חיזוק שוחחו פטרון הפועל חיפה יעקב שלזינגר ויו"ר ההנהלה אילן טלר גם עם בארי ליבוביץ' בן ה־42 ששיחק בעבר בקבוצה ושוהה כארה"ב ועם טל ברודי בן ה־44. לייבוביץ' השיב בשלילה ואף ציין כי כרטיסו רשום בקבוצת בני־יהודה כך שאחר את תקופת ההעברות. ברודי ביקש שהות למחשבה. בין המנסים לשכנעו היה גם המאמן האמריקני ג'ק מקיני השוהה בארץ כאורח הפועל חיפה ואשר היה בעבר מאמנו של ברודי בארה"ב.

מיחיץ' ביקר בבית משפחת רן

מאת יוסף גלזר

מאמן נבחרת ישראל בכדורגל מילאנקו מיחיץ' ומנהל הנבחרת אברהם בנדורי ערכו אתמול ביקור תנחומים בבית משפחת רן.

הוריו של השוער המנוח אבי רן ז"ל, משה ודניאלה, וכן האחות הצעירה קידמו את פניהם והתפתחה שיחה שנמשכה שעה ארוכה.

מיחיץ' סיפר לאב משה כי „במשחק נגד ליברפול יכולתי לשתף רק שמונה שחקנים ולנצח כי אבי היה כמו שלושה. הוא לא רק היה שוער גדול, 70 אחוז מן הנבחרת, אלא גם נשמה טובה. זכור לי כיצד אבי נסע אחורנית במכוניתו ודרס את תיק הג'יימס בונד שלי. לא יכולתי לכעוס עליו כי אי־אפשר היה לכעוס על בחור כמוהו. והנה, בנסיעה הראשונה לחו"ל, לשווייץ, פתאום מגיע אבי עם תיק ג'יימס בונד חדש שקנה לי במיוחד" סיפר מיחיץ'.

באמצעות מתורגמנו מוני קאריו הוסיף מיחיץ' כי תשוקתו של אבי לשחק באירופה היתה גדולה וכי לדעתו „הוא היה מצליח בכל ליגה בה היה משחק".

מנהל הנבחרת אברהם בנדורי, העלה אף הוא קווים לדמותו וציין כי במועדון הנבחרת באצטדיון רמת־גן תוצב תמונה מוגדלת של השוער.

האב משה רן הבטיח כי ימשיך לחזות במשחקי נבחרת ישראל וישמור על קשר עמה.

בתום הביקור יצאו מיחיץ' ובנדורי, בלווית האב, לבית־העלמין בכפר־סמיר ופקדו את קברו. מיחיץ' היה נסער וניכר היה כי קשה לו לשאת את המעמד.

כזכור, שהה מיחיץ' בחופשת מולדת בעת שאירע האסון ורק לאחר כשלושה שבועות נתבשר על כך טלפונית.

הנהלת מכבי חיפה החליטה בשבוע שעבר להעניק תעודות כבוד לכל ארבעת בני משפחת רן שיאפשרו להם כניסה חופשית למשחקי הבית של הקבוצה ביציע הכבוד של איצטדיון קרית־אליעזר.

נבחרת הנשים של ישראל שבה ממשחקי אליפות אירופה

אין שינוי בין גברים לנשים בעניין התשלומים

● כדורסל

מאת יצחק ויסהוף

יו"ר איגוד הכדורסל יורם אוברקובין ויו"ר הועדה המקצועית איתן חסר הבטיחו אמש בנמל התעופה בן גוריון לשחקניות נבחרת ישראל בכדורסל כי הן תקופחנה בעניין התשלומים עבור הופעות במשחקים בינלאומיים ויקבלו בדיוק כפי שמקבלים הגברים.

זה היה עם נחיתתן של הבנות שהבטיחו את עלייתן במשחקי דרג ב' של אירופה לאחר שסיימו במקום השני את הופעותיהן במשחקי דרגה ג' שנערכו בגרמניה.

„הבטחתם וקיימתם לכדורסל הישראלי בכלל ולכדורסל הנשי בפרט. עשיתם צעד גדול קדימה ואני בטוח כי את המשך הדרך תעשו לא פחות טוב" אמר אוברקוביץ.

קפטן הנבחרת ענת דרייגור אמרה כי עבודה קשה של שלוש שנים הגיעה לסיומה בהצלחה כבירה. „היה קשה אך לא רק בגלל ההגנה והלחימה ניצחנו. השחקניות הצעירות של הנבחרת כמו רונית ריאמנט, אורלי גרוסמן, לימור מזרחי ואלומה גורן תרמו המון. אני מקווה כי יהיה המשך לכדורסל הנשי."

● כדורעף

מטה־אשר ניצחה בבת־ים

אלופת ישראל בכדורעף, קבוצת הפועל מטה־אשר, זכתה בסוף השבוע בטורניר ע"ש סבח שנערך בבת־ים לאחר שגברה בגמר על הפועל כפר־סבא 1:3.

גם במשחקים המוקדמים ניצחה מטה־אשר את כפר־סבא 0:2. מטה אשר גברה גם על מכבי חיפה 1:2 ועל הפועל בת־ים 1:2 כשהמערכה המכרעת הסתיימה בנצחון 16:18.

הפועל כפר־סבא העפילה לגמר לאחר נצחונות 1:2 על הפועל בת־ים ו־2:0 על מכבי חיפה.

הפועל בת־ים דורגה שלישית אחרי נצחון 0:2 על מכבי חיפה.

בסוף השבוע יערך בחיפה טורניר זהה בהשתתפות מכבי חיפה, הפועל קרית־אתא, הפועל בת־ים והפועל מטה־אשר.

● כדוריד

רמת־גן ומוסקבה ישחקו בגרמניה

מאת יוסף חכם

קבוצת הכדוריד המערב־גרמנית מילדסהוזן שבה משחק הכוכב הגרמני הראוד וונדריליך נטלה על עצמה את אירוח שני המפגשים בין קבוצת הפועל רמת גן ומאי מוסקבה בגביע ההתאחדות האירופית.

הודעה על כך נתקבלה אתמול במשרדי איגוד הכדוריד בתל אביב למזכיר האיגוד שלמה פונור הן ממשרדי ההתאחדות הבינלאומית והן מהקבוצה המארחת.

הגרמנים הודיעו שהמשחקים יתקיימו ב־25 ו־27 בחודש זה באחד מהמקומות הבאים: מינכן, הנובר, שטוטגארט או ופרטל. הקבוצות יתארחו על חשבון הגרמנים והשחקנים אף יקבלו דמי כיס.

יו"ר מחלקת הכדוריד של המועדון הרמת גני שמואל זילברמן אמר אמש: „אנו מקבלים בברכה את הרעיון של קיום המשחקים במערב גרמניה. קבוצתי תצא ב־21 בחודש זה לשווייץ למחנה אימון לפני המשחק ובגמר המשחקים תחזור שוב לשווייץ להמשך מחנה האימונים לקראת משחקי הליגה שיפתחו בתחילת החודש הבא".

● באליפות אירופה בהוקי לנשים: בלונדון: אנגליה — מערב־גרמניה 1:1; הולנד־בלגיה 0:9.

איגוד השופטים: יש שינוי

● כדורגל

מאת יצחק ויסהוף

הנהלת איגוד שופטי הכדורגל נפגשה אתמול עם עיתונאי הספורט לפגישה ודיון על מטרות איגוד השופטים והדרך לשפר את היחסים בין כלי התקשורת ושופטי הכדורגל.

יו"ר איגוד השופטים אברהם קליין יחד עם הדובר והיועץ ליו"ר נפתלי איתן ויתר חברי הנהלת האיגוד סיפרו על השינויים והרצונות של איגוד השופטים מהשופטים בשטח.

בין הנקודות שהועלו דובר על מחנה קיץ לשופטי הכדורגל שבו ישתתפו מומחי כדורגל מחו"ל וישראל, מבחני כושר אותם עברו שופטי הכדורגל הבכירים, הזדמנויות שינתנו לשופטים בליגות נמוכות להתקדם, ביקורת שתערך ע"י שופטים לאומיים על חבריהם, הצבת שופטים בין לאומיים ולאומיים כקוונים במשחקים בליגה הלאומית והארצית, הקפדה על שינוי הוצאת כדור חוץ. כל בזבוז זמן בהוצאת חוץ שלא תעשה מהמקום שנקבע תגרור את העברת הכדור לקבוצה היריבה. שופטים ימנעו מלתת הצהרות לעיתונאים פרט לשם השחקן שספג צהוב, עידוד שחקני עבר לבוא ולשפוט תוך הבטחה לקידום מהיר אם כישורי השחקן יתאימו.

יו"ר האיגוד אברהם קליין מסר כי הכוונה השנה לשבץ בכל משחק שיערך על אדמת ישראל שלושה שופטים. „הבעיה היא שאין לנו מספיק שופטים באיזור ת"א. אנו מחפשים שופטים חדשים ולשם כך הקמנו מכללה מיוחדת במכון וינגייט, שם קיבלו שופטים צעירים הדרכה ופיקוח".

זיתון ללוד

שבתאי לוי, חלוץ הפועל ת"א, לא הועבר לקבוצת שמשון ת"א ולפיכך לא יוכל לשחק בשבת הקרובה במדי שמשון מול הפועל ת"א. החרם בין שתי הקבוצות יתחדש בתחילת השבוע הבא.

קבוצת הפועל לוד העבירה אתמול לשורותיה שני שחקנים מקבוצת שמשון ת"א משה זיתון ואבי חוגי. זיתון שיחק בעבר בקבוצת הפועל לוד.

יצחק בלחסן עבר אתמול ממכבי ת"א למכבי פתח תקוה ואילו שלומי ממן שוער המשנה של שמשון עבר לקבוצת מכבי שעריים. זו האחרונה העבירה לשורותיה גם את יעיש סויסה ממכבי חדרה שהתאמן בקיץ האחרון בקבוצת בית"ר ירושלים.

קבוצת מכבי חיפה העבירה לשורותיה שחקן אלמוני בשם פפיסמרוב מקבוצת הפועל שלומי מליגה ג'.

חיפה – בני־יהודה לאור זרקורים

מכבי חיפה תארח בשבת את בני־יהודה תל־אביב בשעה 6.30 לאור זרקורים באיצטדיון קרית־אליעזר.

לאור לקחי הדרבי על גביע ראש העיר חיפה שנערך באותה שעה לפני שבועיים הוחלט להמשיך לקיים משחקי ערב הן כדי להקל על קהל הצופים שבחלקו עוד פוקד את חופי הרחצה והן בשל מזג האוויר הנוח יותר מבחינה מקצועית.

יצחק שום על המחזור הראשון בלאומית:

ימצאו מחליפים לאלה שנסעו לשחק בבלגיה

גם לשפיגלר, לשפיגל ולשום נמצאו מחליפים ★ כלי התקשורת מגזימים עם בלגיה אבל בסופו של דבר יחזרו לליגה שלנו ★ בית"ר ת"א מבקשת לשפר תדמית וטוב לפתוח בנצחון על האלופה

מאת יצחק ויסהוף

בעונה שעברה ניצלה קבוצת הכדורגל של בית"ר ת"א מירידה לליגה הארצית במחזור האחרון. בעונה זו ידעה הקבוצה זעזועים רבים ותחלופה בצוות הניהולי שלה.

העונה מנסה בית"ר ת"א לשפר את תדמיתה. מאיצטדיון וינטר מלא המהמורות עברה הקבוצה לאיצטדיון רמת־גן המשופר. לקבוצה הובא מאמן שקול, בעל ידע מקצועי רב — יצחק שום, שאימן בעבר את הפועל כפר־סבא (86־1984), ואת הפועל חיפה, בעונה שעברה.

שום, בן ה־39, הופיע במדי הנבחרת הלאומית ב־76 משחקים בין־ארציים, ומאחוריו קריירה עשירה בהפועל כפר־סבא.

שום הגיע לבית"ר ת"א לאחר שהבין כי לרשותו יעמוד חומר שחקנים טוב. הבעייה שנתקל בה כבואו לבית"ר היא בעייה פסיכולוגית. כיצד להוציא משחקניו את החשש מירידה. הכוונה של יצחק שום היא לשנות גישה זו ולבסס את משחק הקבוצה על כדורגל יפה ואטרקטיבי. „יש שילוב אידיאלי בין שחקנים ותיקים ומנוסים, לבין צעירים ומוכשרים שום הסריינסון. מטרתי לכן לסיים את העונה במקום טוב באמצע".

בשבת הפתיחה של הליגה הלאומית סיפקה בית"ר ת"א את ההפתעה הגדולה ביותר כאשר ניצחה את האלופה, בית"ר ירושלים — 1:2, משער אותו כבש קפטן הקבוצה והשחקן הוותיק שלה, נסים כהן, ממש בדקה ה־90.

בבוקר שלאחר המשחק פגשתי ביצחק שום בחנות הספורט שלו בכפר־סבא. העובדה שגם קבוצת נעוריו של שום, הפועל כפר־סבא, זכתה בשבת בנצחון (0:1 על הפועל פ"ת), גרמה לאוירה טובה בעיר.

מקום טוב באמצע

— ואם נרגעת מהנצחון על בית"ר ירושלים?

● שום: לא היה ממה להירגע. ניצחנו — וזהו. שמחנו לאור המשחק וצריך להמשיך. טוב לפתוח את משחקי הליגה עם נצחון. במקרה עמדה מולנו בשבת בית"ר ירושלים, ואני מרוצה שעברנו יריבה קשה.

— האם אתה מרוצה מהיכולת שהציגה קבוצתך?

● שום: במחצית הראשונה שיחקנו לא טוב. אפשר לומר אפילו גרוע. במחצית השנייה שיחקה בית"ר ת"א כדורגל חיובי, תקפה רבות, עם שחקנים רעים ועמדה בפני מצבי־הבקעה. השעה החמה בה שיחקו שתי הקבוצות לא תרמה לשיפור רמת המשחק, אך אני שמח שניצחנו.

— האם העובדה שחלוצי קבוצתך הגיעו למצבי־הבקעה רבים והחמיצו מדאיגה אותך?

● שום: כל עוד מגיעים למצבים ומחמיצים — המצב טוב. אם מחמיצים הרבה בסופו של דבר גם מבקיעים. עובדה, החמצנו 5־7 פעמים, הבקענו פעמיים — וזה הספיק.

— גם בעונה שעברה פתחה בית"ר ת"א את הליגה בנצחונות, ולאחר־מכן נסוגה?

● שום: תפקידם של שחקנים במשחק לנצח. אם הם ניצחו סימן שעשו את עבודתם. אני בטוח שיהיו הפסדים בדרך, אך אני תקווה כי הוותיקים בקבוצה יוליכו את היתר למקום טוב באמצע, זו השאיפה.

— בעונה שעברה ניצחה מכבי יפו במחזור־הפתיחה את האלופה והפועל ת"א וירדה...

● שום: אני לא עוסק בנוסטלגיה. אני שואף שבית"ר ת"א תראה אחרת, ולא תחשוב על ירידה. יש לנו חומר שחקנים מספיק טוב כדי לצעוד קדימה.

— האם העובדה שבשבעה משחקים נוכחו רק 20.000 צופים מדאיגה?

● שום: זה היה צפוי. עכשיו עוד קייץ ואנשים עוסקים בדברים אחרים, לבד מכדורגל. אני מקווה שיהיו מחזורים שאיצטדיונים יהיו מלאים.

עזבו את בלגיה

— אני שומע ססמיות בקולך?

● שום: ודאי. אי־אפשר לכתוב כל הזמן רק על הליגה הבלגית ולהזניח לגמרי את הליגה שלנו. אנשים לא מבינים שמה שצריך לעניין אותנו היא הליגה הישראלית בלבד. מה שקורה, שאנו חוגגים על כל בישול שער בבלגיה. אנו חייבים ליפות את הליגה שלנו, ולא את הליגות באירופה, למרות שאני רוחש להן כבוד. אני לא מכיר אף מדינה בעולם שעתונות הספורט שלה כותבת ללא הפסק על השחקנים המופיעים מחוץ למדינתם.

— אתה צופה לשינוי בגישה זו?

● שום: כלי התקשורת יצטרכו בסופו־של־דבר את השחקנים בארץ והגלגל יסתובב חזרה. לכל עתונאי יש את השחקן שלו, כולם ייאלצו למצוא מחליפים לשחקנים שעזבו וכולנו נצא מכך נשכרים אחרי הכל, אנו חיים פה.

— כיצד אתה רואה את מחזור־הפתיחה?

● שום: הפועל צפריירים חולון הפתיעה. הנצחון על מכבי חיפה לא היה צפוי. כל יתר התוצאות לא מפתיעות. הן היו במסגרת ההגיון.

— האם גם בליגה הארצית היה מחזור צפוי?

● שום: בליגה הארצית תהיה צפיפות אדירה. העניין יחל כאשר הקבוצות המובילות ייפגשו אחת עם השנייה. לליגה הארצית, שאני מכיר אותה היטב, אני רק יכול לאחל שלא תהיה פחות טובה מאשר היה בעונה שעברה.

מבט על אליפות העולם באתלטיקה ברומא שנסתיימה שלשום

ההישג של ג'ונסון — ללא מתחרים

ההתרגשות ברומא נמשכה גם אחרי השיא הדמיוני ב־100 מ' כשהאירועים הפכו דרמטיים ★ שבעה שמרו על תואריהם ★ קראטוחוילובה, אובט וקראם - „עבר זמנם" ★ סאמולנקו בעקבות דקר ★ פוס ממזרח־גרמניה וג'וינר מארה"ב – מלכי האתלטיקה ★ שיאני עולם כשלו ★ עדיפות לארה"ב בין הגברים ולמזרח־גרמניה בין הנשים

טורסטן פוס ממזרח־גרמניה – „מלך האתלטים"
(תצלום: איי.פי)

מאת שבח בן־גבריאל

תמה התהצגה הגדולה והדרמטית במשך שמונה ימים באליפות העולם באתלטיקה ברומא. שני שיאי־עולם נקבעו באליפות ביום אחד, תוך דקות מעטות. תוצאת האליפות היא ללא ספק זו שהוצבה ע"י הקנדי בן ג'ונסון בריצת 100 מ' — 9.83 שני. היא שתיחרת היטב בזכרונם של מיליוני הצופים שעקבו אחרי התחרויות מבעד למסך הטלוויזיה. השיא דמיוני. שייך לשנות ה־2000. קשה היה להאמין שבן־אנוש יוכל לטוס את המרחק כאילו נורה מלוע־של־תותח.

אבל, החיים באליפות נמשכו לאחר־מכן. האירועים המרגשים אפילו השכיחו במעט את ההישג הפנטסטי, את הכותרות תפסו אד מוזס מארה"ב בריצה הצמודה ב־400 משוכות; האמריקנית שחומת־העור ג'קי ג'וינר־קרסי בקרב־שבע ואחר־כך בקפיצה לרוחק; המזרח־גרמני תומאס שנלבה שהפתיע ב־400 מ'; בת־ארצו סילקה גלאדיש בנצחון כפול ב־100 ו־200 מ', והפכה לאשה המהירה בתבל; ואמריקני קאלווין סמית בריצת 200 מ'; קארל לואיס הגדול, שנוצח ע"י ג'ונסון ב־100, וזכה ברוחק ואחר־כך במירוץ השליחים תנחרר 100x4 מ'; כריסטו מארקוב במשולשת; סטפקה קוסטדינובה בשיא העולמי שלה בגובה (2.09 מ').

מאידך — כשלונו של „מלך האתלטים", הבריטי דיילי תומפסון, שנדחק למקום התשיעי לאחר שליטה במשך שמונה שנים ברציפות בקרב־עשרה. המעניין שגם יריבו המושבע, המערב־גרמני הינגסן, נכשל. הוא לא הצליח לנתר לגובה. לא צבר נקודות והרוח יצאה ממפרשיו.

חגגו על תוארם

רק שישה אתלטים שמרו על תואריהם מהאליפות הראשונה בהלסינקי לפני ארבע שנים: קאלווין סמית מארה"ב בריצת 200 מטר; גרג פוסטר מארה"ב ב־110 משוכות; אדווין מוזס מארה"ב ב־400 משוכות; קארל לואיס מארה"ב ברוחק; סרגיי בובקה מבריה"מ במוט וסרגיי ליטבינוב מבריה"מ בידוי פטיש. בין הנשים הצליחה רק אלופת עולם אחת, המזרח־גרמנית מרטינה אופיץ, שהפכה לאחר נשואיה להלמן, לזכות בפעם השנייה בכתר העולמי בזריקת דיסקוס.

בין הנכשלות, המזרח־גרמנית הייקה דרשלר, שהסתפקה בארד ברוחק לאחר שמתחה שריר בקפיצה הרביעית. בת־ארצה, מריליס גוהר, שכשלה כבר במוקדמות. אך יכלו אולי להתנחם שבמזרח־גרמניה קמה לה יורשת בדמותה של גלאדיש, שידעה לשמור גם על תוארה של מאריטה קוך ב־200 מ'.

„הצ'כית הגברית", קראטוחוילובה, „גמרה את הסוס". בהלסינקי, בגיל 32, נטלה שני תארים — בריצות 400 ו־800 מ', ב־800 היא מחזיקה גם בשיא העולמי — 1:53.28 דק'. בגיל 36 ניסתה לשמור על תוארה ב־800 מ', אך סיימה חמישית. התואר נפל בידיה של סיגרון וודראס ממזרח־גרמניה, שקבעה תוצאה הרחוקה בשנייה לערך מזה של הצ'כית בהלסינקי.

גם בריצת 400 מ' לא התקרבה המנצחת, אולגה בריזגינה מבריה"מ, להישגה של קראטוחוילובה. ואם מדובר ברצים גדולים שכשלו אפשר לצרף אליה את הבריטים, סטיב קראם (שמיני ב־1500) וסטיב אובט (עשירי ב־5000).

לרצה החיננית מארה"ב, מרי דקר, היתה מחליפה. בהלסינקי שיגעה את הסובייטיות והמזרח־גרמניות כשניצחה בריצות 1500 מ' ו־3000 מ'. ברומא היתה זו הסובייטית טאטיאנה סאמולנקו שנטלה את שני התארים.

רצה גדולה שנעדרה בגלל פציעה היתה הנורבגית גרטה וייטץ. היא ניצחה בהלסינקי במירוץ המרתון, ברומא זכתה במירוץ זה הפורטוגלית רוזה מוטה, שכלל לא האמינה שסיימה את המירוץ. כל־כך רעננה היתה. את מקומה של וייטץ תפסה בת־ארצה אינגריד קריסטיאנסן, שהגיעה ראשונה במקצוע חדש, ריצת 10,000 מ' לנשים.

אם בהלסינקי עוררה מרי דקר הערצה הרי שברומא הלהיבה האמריקנית ג'קי ג'וינר־קרסי שזכתה בתואר „מלכת האתלטיות". בקרב־שבע היתה על סף שיפור שיאה העולמי ובקפיצה לרוחק הציגה הישג מצויין — 7.36 מ'. השיא העולמי שייך לה ולמזרח־גרמנית דרשלר — 7.45 מ'.

שיאני־עולם נוצחו

היו גם שיאני־עולם שנוצחו ברומא, ביניהם אלסנדרו אנדריי מאיטליה, שתפס מקום שני בהדיפת כדור־ברזל, אחרי השווייצי גינטר; האמריקני וילי בנקס מארה"ב שכשל בקפיצה משולשת כשלא הצליח לעבור אפילו את המינימום (כמעט מטר וחצי משיאו העולמי — 17.97), וכלל לא עלה לגמר. את התואר נטל אלוף אירופה, כריסטו מארקוב מבולגריה, עם שיא אירופי — 17.92 מ', הנופל ב־5 ס"מ בלבד משיא העולמי. השיאן העולמי החדש בהטלת כידון, הצ'כי יאן ז'לזני, נדחק למקום השלישי. בבכורה זכה הפיני סאפו ראטי. הבריטי דיילי תומפסון, שיאן הקרב־עשר, שהופיע פצוע, דורג במקום התשיעי ואת התואר נטל במפתיע, המזרח־גרמני טורסטן פוס.

בין הנשים יש לציין את כשלונה של שיאנית העולם בדיסקוס, הצ'כית זדנקה שילהבה. גם פטרה פאלקה ממזרח־גרמניה לא נטלה זהב בכידון.

מי ששמר על יוקרת שיאו העולמי היה רץ המשוכות הגדול בהיסטוריה, האמריקני ארווין מוזס, בן ה־32, השולט בענף מזה 11 שנה. הפעם היה קשה, אך בכל זאת הקדים את יריביו העקשניים, דן האריס מארה"ב והארלד שמידט ממערב־גרמניה — 47.76 לעומת 47.48 שני'. גם בלוס־אנג'לס הקדים את יריביו בשתי מאיות. רשימת הישגיו ארוכה ומגוונת: זכייה בשתי אולימפיאדות (1976 ו־1984), פעמיים אלוף עולם, וכמובן שגם שיאן עולם.

הסובייטי סרגיי בובקה, בן ה־23 מדונייצק, יודע להתעלות. הפעם הסתפק בגובה של 5.85 מ' במוט, ונכשל בנסיונו לשבור את שיאו העולמי (6.03) כשהרף הועלה לגובה — 6.05 מ'.

המזרח־גרמני יורגן שולט נטל את הבכורה בדיסקוס (68.74), אבל הישגו ברומא נפל ב־5.34 מ' משיאו העולמי.

בולטים אחרים: השיאן העולמי בגובה, פטריק שיוברג משבדיה והשיאן העולמי ב־5000 מ', סעיד אואיטה ממרוקו, שניצח, על־אף פציעה.

בין הנשים שמרו על מעמדן העולמי, הנורבגית אינגריד כריסטיאנסן, שיאנית העולם בריצת 10,000 מ'; המזרח־גרמנית סאבינה בוש ב־400 משוכות; הבולגריה סטפקה קוסטדינובה ששיפרה בס"מ את שיאה העולמי בגובה; האמריקנית ג'קי ג'וינר־קרסי ברוחק ובקרב־שבע; הסובייטית נטליה ליסובסקיה בכדור־ברזל והבולגריה גינקה זאגורצ'בה ב־100 מ' משוכות.

כל הכבוד לאפריקה

כוכבים חדשים זרחו, רובם מאפריקה. שלוש מדליות זהב לקניה; אחת לסומליה. שליטה בריצות הארוכות.

את כבוד בריטניה הצילה הכידונאית פאטימה וייטברד, שנטלה את הזהב בהטלת כידון בנצחה את המזרח־גרמנית, פטרה פאלקה, ש„גזלה" ממנה את השיא העולמי.

מקרה פיקנטי היה באליפות. לראשונה בהיסטוריה ששני אחים־תאומים מפורטוגל נטלו חלק בריצת־גמר אחת, ב־5000 מ'. אחד מהם, דומינגוס קסטרו, סיים במקום שני, אחרי אואיטה. השני, דיוניסיו, היה שמיני.

במירוצי־השליחים שלטה ארה"ב שלושה נצחונות לעומת אחד של מזרח־גרמניה. זו גם הסיבה שארה"ב התברגה ביום האחרון למקום השני במניין מדליות־הזהב (9־5־5), אחרי מזרח־גרמניה (10־11־10) ולפני בריה"מ (7־12־6). האמריקנים זכו בבכורה בין הגברים (6־4־3), לפני מזרח־גרמניה (4־2־2), קניה (3 זהב), בריה"מ (2־6־4) ואיטליה (2־2־2). בין הנשים שלטה מזרח־גרמניה (6־9־6), לפני בריה"מ (5־6־2), ארה"ב (3־1־2) ובולגריה (2־0־1).

היתה זו אליפות של הכנה מצויינת לקראת המשחקים האולימפיים בסיאול בעוד שנה.

„מלכת אתלטיות" ג'וינר
(תצלום: איי.פי)

המנצחים באליפות העולם ברומא

	גברים		נשים	
ריצת 100 מ'	ג'ונסון (קנדה)	9.83	גלאדיש (מז. גרמניה)	10.91
ריצת 200 מ'	סמית (ארה"ב)	20.16	גלאדיש (מז. גרמניה)	21.74
ריצת 400 מ'	שנלבה (מז. גרמניה)	44.33	בריזגינה (בריה"מ)	49.38
ריצת 800 מ'	קונצ'לה (קניה)	1:43.06	וודראס (מז. גרמניה)	1:55.26
ריצת 1500 מ'	עבדי בילה (סומליה)	3:36.80	סאמולנקו (בריה"מ)	3:58.56
ריצת 3000	—	—	סאמולנקו (בריה"מ)	8:38.45
ריצת 5000 מ'	אואיטה (מרוקו)	13:26.44	—	—
ריצת 10.000 מ'	קיפקואץ' (קניה)	27:38.63	כריסטיאנסן (נורבגיה)	31:05.85
מרתון	ואקיהורי (קניה)	2:11.48	מוטה (פורטוגל)	2:25.16.8
ריצת 3000 מכש'	פאנטה (איטליה)	8:08.57	—	—
ריצת 100 משוכ'	—	—	זאגורצ'בה (בולגריה)	12.34
ריצת 110 משוכ'	פוסטר (ארה"ב)	13.21	—	—
ריצת 400 משוכ'	מוזס (ארה"ב)	47.46	בוש (מז. גרמניה)	53.62
שליחים 100x4	ארצות־הברית	37.90	ארצות־הברית	41.58
שליחים 400x4	ארצות־הברית	2:57.29	מזרח־גרמניה	3:18.63
הליכה 10 ק"מ	—	—	סטרוחובה (בריה"מ)	44:12.00
הליכה 20 ק"מ	דאמיליאנו (איטליה)	1:20.44	—	—
הליכה 50 ק"מ	באדר (מז. גרמניה)	3:40.53	—	—
קפיצה לגובה	שיוברג (שבדיה)	2.38	קוסטדינובה (בולגריה)	2.09
קפיצה לרוחק	לואיס (ארה"ב)	8.67	ג'וינר (ארה"ב)	7.36
קפיצה משולשת	מארקוב (בולגריה)	17.92	—	—
קפיצה במוט	בובקה (בריה"מ)	5.85	—	—
כדור־ברזל	גינטר (שווייץ)	22.23	ליסובסקייה (בריה"מ)	21.24
זריקת דיסקוס	שולט (מז. גרמניה)	68.74	הלמן (מז. גרמניה)	71.62
הטלת כידון	ראטי (פינלנד)	83.54	וייטברד (בריטניה)	76.64
ידוי פטיש	ליטבינוב (בריה"מ)	83.06	—	—
קרב־שבע	—	—	ג'וינר (ארה"ב)	7128
קרב־עשר	פוס (מז. גרמניה)	8680	—	—

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
קרית־גת
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז הדרום, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה קרית־גת, הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 29 לתכנית מפורטת 104/03/9 — אזור תעשיה, ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: ביטול תכנית בינוי על המגרש, הגשת תכנית בינוי חדשה עם שינוי בשטח הבינוי ושינויים בקווי בניין.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית: 6.130 דונם. גוש: 1835, חלק מחלקה 65 — 1836 חלקי חלקות 20, 21, 23 אזור התעשיה קרית־גת.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבניין או בכל עניין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הוועדה המקומית האמורה.

שלום דניני — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז הדרום

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי
הגליל המזרחי
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז הצפון, החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מתאר הנקראת: תכנית מס' 4754 שינוי לתכנית מס' RP/50/42 — שינוי יעוד לתחנת תידלוק ליד כפר קמא, שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3370, מיום ד' באב התשמ"ו (15.8.86) עמוד 2933. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 15339, חלק מחלקה 37. עיקרי מטרת שינוי התכנית: יעוד השטח להקמת תחנת תידלוק ומסעדה. השינוי האמור בצורה שבה הוועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם תשריט המצורף אליו הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה הגליל המזרחי שברחוב יוחנן בן זכאי, טבריה. כל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ב' בסיון התשמ"ז 17.8.1987
עמרם קלעג'י, יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה — צפון

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
עיריית עפולה
מודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה עפולה בקשה להיתר הקלה על ידי: 30% הקלה בקו בנין אחורי לפי קו בניין קיים. מקום הבניה: גוש 16708 חלקה 45 רח' אסיף 45.

את ההתנגדות להתרה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית, משרד מהנדס העיריה, רח' יהושע עפולה בשעות קבלת קהל.

אם לא תתקבל התנגדות בתקופה הנ"ל תובא הבקשה לדיון בוועדה המקומית לתכנון ולבנייה עפולה והיא תחליט בנדון.

י. אבימור, מ"מ ראש העיר
יו"ר ועדת משנה של הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה עפולה

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה מהבינוי ותוספת אחוזי בניה והקלה בקוי בנין צדדי ברחוב 1085 מס' 13115 גוש 6135 חלקה 207, תיק בנין 1085־013/015, בקשה מס' 870704.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין בכתבו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 60/63 בגוש 8273 רח' זומרשטיין בחריגות: שתי קומות, עד 21% בניה ו־10% בקווי בנין צדדיים.

את התכנית מס' 336/87 ת.ב. 6923 ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

ועדת משנה לתכנון ובנייה
מרחב תכנון מקומי ראשון־לציון
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ולבנייה ראשל"צ, בקשה למתן הקלות חלקה (529 ישן) 64 בגוש 3926, רחוב עולי הגרדום 65.

לפי תכנית מתאר / תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור ג' ומותר לבנות עליה: בית מגורים 4 קומות, 6 דירות.

בקשת בעלי החלקה: הקלה 5% עבור מעלית.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לוועדה תוך מועד של 15 יום, החל מיום פרסום הודעה זו.

באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.

תאריך 4.9.87

מ. ניצן — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובנייה, ראשון־לציון

ועדה מקומית לתכנון ובניה
גליל מרכזי
רח' לוחמי הגטאות 10 — עכו
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי גליל מרכזי עכו

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי בעכו, הוגשה בקשה לקבלת הקלה בבניה בתיק מספר 1345/86'10 ע"י מר סעידי ג'מאל סעיד אבו רייא, במקום סכנין בגוש 19319, חלקה 23. מהות ההקלה: בניית קומה שלישית במקום שמותר לבנות 2 קומות בלבד. כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות, למשרדי הוועדה המקומית ברח' לוחמי הגטאות 10 עכו, תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.

משה סלע, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי — עכו

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 37/38 בגוש 8266 רח' פינס 12 בחריגות: 9% מאחוזי הבנייה.

את התכנית מס' 6696 ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

ועדת משנה לתכנון ולבניה
עיריית באר־שבע
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

ניתנה בזה הודעה כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ובניה באר־שבע בקשה למתן הקלה באחוזי בניה בתכנית מפורטת. מהות הבקשה הקלה באחוזי בניה מהמותרים לפי התכנית הנ"ל. מן יהודית. בקשה לשמוש חורג מתכנית מפורטת.

מהות הבקשה: גן ילדים במבנה מגורים, גוש 38022, רחוב תל חי, מס' 14/1. גוש 38071, כתובת: זמבורמן מס' 4, בחלקה 11/3, בגוש 38022, כתובת תל־חי 22/3.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הוועדה המקומית בימים ובשעות שהמשרד פתוח לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע מעניין ההקלה, רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעתון.

א. פיינבלום, יו"ר ועדת המשנה לתכנון ובניה באר־שבע

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן. 08.05 שעת כושר. 08.15 חשבון ד' — חשבון פשוט — כפולות וחילוקות. (ט). 08.40 ראשית הקריאה — כלי סורות — ש. 09.00 אנגלית ח'. 09.20 תרגום לערבית — חשבון פשוט — כפולות התחלקות. 10.10 אנגלית ז'. 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום — להתחיל את הבוקר. 11.00 צרפתית על יסודי. 11.15 חשבון ח' — מבוא לשברים. (ט). 11.30 גיאוגרפיה של א"י — פני הארץ — ליד הנהל (ט). 12.00 גיאוגרפיה ד"ט' — המרכז. 12.25 ספרות על־יסודי — אריוסט המלך — תקופת טמוקלס. 13.00 מוסיקה על יסודי — מסע אל תרבויות — תולדות הנ"ז. 13.30 מדעי הטבע — הישרדות — גם הם משתמשים בכלים. 14.00 טלטקסט — עד כאן. 14.05 סרט קולנוע „הבריחה אל הנצחון". 16.00 פרפר נחמד — יום הולדת לשבי. 16.25 רובוטריקים — פרק 38. 17.00 ערב חדש. 17.30 „אלף" — סדרה קומית לכל המשפחה. 17.50 שלוש, ארבע, חמש וחצי. 18.15 ילדים בעולם תורות של ילדים מכל מיני מקומות בעולם. 18.25 „הגיע זמן לשוק". 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 סרט תעודה — כל הקשור באנטיביוטיקה. 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 „מישהו מטפל בך" — הפרק הרביעי: „האוינו לקוחות". 20.30 „עוד לחיי" — לקט שירים של סטיבי וונדר. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.40 מבט שני. 22.20 סדרת דרמה — „קצה העולם". קייט וילריה מגיעים ל„לארפינטה" השוממה מארם. היא נותרת חסרת אמצעים, עם ארבעה ילדים. אד סטנינג, מעוניין לקנות את „לארפינטה" ומעודדה לעזוב את המקום. בנו ניק, המתעניין בקייט, מציע לה את עזרתו כדי שתישאר. בעוד היא מתלבטת, מוצאים בין הריסות המטוס את יומנו של טום. 23.05 „קלי קלות" — סדרה קומית אמריקנית חדשה בת 22 פרקים.

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר. 07.08 בהאזנה נינוחה — שופט 6 מוזרקות; ג'. דאולנדו לקרימונה ופנטסיה מרק אנטואן שארפנטייה. האורטוריה מות שאול ויהונתן; הידן: קונצ'רטו לצ'לו ברה מג'ור; סטרווינסקי: אלוני ראאמרטון קונצ'רטו לתזמורת קאמרית. 09.00 קונצרט בוקר — סטרווינסקי סקרצו פנטסטי; שוברט: פנטסית הנודד; בטהובן: שלישית הארכידוכס כמי במול מג'ור; מאהלר השיר המקונן קנטטה: 1. אגדת היער; 2. המזמר הנודד. 3. פרק חתונה; ברליוז סימפוניה אבל וניצחון. 11.57 פינת השיר — משירי מאיר וולטיר. 12.00 מן הסרטייה — שלישית בורודין ודניאל פרדקין — כנור: יובל קמינקובסקי — ויולה: גרשון דמבינסקי — קלרנית: שוסטקוביץ: חמישיה לפסנתר ולכלי קשת; פרוקופייב: פתיחה על נושאים יהודיים. 13.05 בהאזנה נינוחה — ביזה: סימפוניה בדו מג'ור; סן סנס: קונצ'רטו מס' 1 לכינור בסי מינור; ברליוז: הרולד באיטליה; ז'וסקין דה פרה: מוטט. 15.00 מוסיקה צעירה. 16.00 מאולמי הקונצרטים — ליסט: פנטסיה הונגרית לפסנתר ולתזמורת; אלגאר: קונצ'רטו לכנור ולתזמורת; שוברט: סימפוניה מס' 8 הבלתי גמורה. 17.30 קלות — שירים מתקופת הברוק באירופה. 18.00 מגרף התקליטיה. 19.00 פניני אופרה. 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקלי. 20.27 פינת השיר. 20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו — הפילהרמונית הישראלית מנצח: מינג והאן צ'ונג סולן: יפים ברונפמן (פסנתר): ברטוק: סוויטת מחולות; בטהובן: קונצ'רטו מס' 1 לפסנתר ולתזמורת; מוסורגסקי: תמונות בתערוכה. 22.30 ג'אז קלאסי. 23.00 מחזורי יצירה — בטהובן: הסונטות לצ'לו ולפסנתר שלישיות.

רשת א'

07.30 דוידיקל. 08.05 חוגה — עם בני הנדל. 08.37 משפט דמיאניוק — שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 13.05 שירים עבריים. 13.30 חדשות ויומן באנגלית. 13.45 חדשות ויומן בצרפתית. 14.00 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.27 האוניברסיטה הפתוחה — הספרות העברית ותנועת העולים — בארץ־ישראל היש משמעות למורשת תנועת העולים בספרות? 16.57 משפט דמיאניוק — שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 שביט ביחד וכל אחד לחוד — עורך ומנחה: יובב כץ. בחירת ברחוב — משתתפים ד"ר אריאלה אולר וגבי שלף.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 מכבי הבוקר: עם נערי הנוער. 10.05 כל צבעי הרשת. 12.10 אלף־אלף ב־בית — עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום — חדשות ופטונים. 14.05 לראות או לא לראות — יומן החדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 כת צחוק — הווי והומור. 15.05 רגעי קסם. 16.05 יומן כלכלה. 16.30 על מסטרים ואנשים — מגזין המשק והחברה. 17.05 שירים ושעשוע. 17.55 קראתי ספר — קוראים ממליצים. 18.05 אצבע על הדופק — שבועון לעניני בריאות ורפואה, עורך ומנחה: אברהם מרזן. 18.35 היום בספורט. 19.05 היום הזה. 19.35 עולם, חדש — מגזין חדשותי לעניני הפרט והכיפה. 20.05 פרקי חזנות בבקשתך. 22.05 שיר לצלצל פעמיים — שירים עבריים. 00.05 יומן חצות. 00.15 להעמה בחלום — שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר — שירים עבריים. 06.30 פוקחים עין. 07.07 שבע אפס שבע — עם איתן ליפשיץ. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר • עם אלי ישראלי. 10.05 שעה עם אורלי יניב. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 אחד אחד — להיטים עבריים, עורכת ומגישה: שירה גרא. 14.05 רז רה יומי — עם רני קרטל ודוכי לנץ. 15.05 שירים לחג עם ארז טל. 16.05 841 נוסע צפונה — רומנדריה. 16.15 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.54 באמן מילולי — פיתוח של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחשון. 18.45 משלש • עימות יומי בעניני השעה; מנחה: יוסי עוזרה. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 שירים עבריים. 20.05 בראש צעיר — עם גיל סמטנוב מנהל הפורום הבינלאומי למנהיגות צעירה (ש"ח) מראיין צבי שפירא. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 לילה לא שקט. 22.05 על הרבש ועל הכיפאק — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 עשרים וארבע — היום שהיה • עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות — עם עליזה מסוריק — מרצה לעבודה סוציאלית ופמיניסטית. 00.05 ציפורי לילה — עם אבוהו מרינה. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 סבבבססים — אינפורמציה, ושי"ח, משחקי רדיו ומוסיקה. 22.05 הפסקת עשר — עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הזה — עורך ומגיש דני קרמל.

רשת ג'

06.04 בחזרה לאושר — להיטים וותיקים. 07.07 שיר בבוקר כבוקר — שירים עבריים. 09.05 מת, כבר תשע — עם אבי אתגר. 10.05 דברים טובים — עם שמידה אימבר. 11.05 שבעים מי יודע — שירי שנות השבעים. 12.05 אהבה יומיומית — עם יוסי סיאם. 13.05 רק בימי חול — עם מנחם פרי. 14.05 לי ולך — שיר וברכה. 15.05 חדש, חדיש ומחודש — עם שוש עטרי. 16.05 הצגה יומית — עם יקיר אביב. 18.05 מקום בצמרת — מצעד הפזמונים הישראליים עם מנחם פרי. 21.05 אדום עתיק — שירים שלא נס ליחם — עם דן עוסרי. 23.05 פניני ג'אז — עם לאה ליאור.

קולנוע

תל־אביב
4.30, 7.15, 9.30
אסתר: החורה של הרי 5, 7.15, 9.40
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 3, 7.15, 9.30
בן־יהודה: כלא הילטון 4.30, 7.00, 9.30
גת: בלוז לחופש הגדול 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: קנגרו 7.00, 9.30
דקל: האלמנה השחורה 5, 7.15, 9.30
דרייב אין: מחץ הדלתא 7.45
חן: נינג'ה אמריקאי מס' 3 5, 7.15, 9.30
לימור: חרשן המורד 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א: מותו של סוכן 7.30, 9.30
4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1: 007 באזור המסוכן 5, 7.15, 9.30
סינמה 2: ילדים חורגים לאלוהים 5, 7.15, 9.30
פאר: לא שם זין 5, 7.30, 9.30
פאריס: לבירינט 12, 2, 7.15, 9.30

רב־חן
חן 1: ביה"ס למשמר אזרחי 5, 7.30, 9.50
חן 2: ליבו של אנג'ל 5, 7.25, 9.45
חן 3: אני והחברה 5, 7.40, 9.45
חן 4: הנוכל האוהבת והמאהבת 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: נשק קטלני 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: סור ההצלחה 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: שומר ראש 5, 7.15, 9.30
תמוז: החנות מעבר לפינה 4.30, 7.00, 9.35

רמת־גן
אואזיס: ליבו של אנג'ל 4, 6.40, 9.30
לילי: לא שם זין 7.15, 9.30
ארמון: הנוכל האוהבת והמאהבת 5, 7.30, 9.45

רב־גן
גן 1: בלוז לחופש הגדול 5, 7.20, 9.40
גן 2: דקה לחצות 5, 7.20, 9.40
גן 3: אני והחברה 5, 7.30, 9.40
גן 4: קרוקודיל דני 6.15, 9.15

ירושלים
אדיסון: שומר ראש 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: הנוכל האוהבת והמאהבת 4.30, 9.15
בית אגרון:
חברי הדרקון אליוט 16.30
מונטי פייטון משהו שונה לגמרי 18.45
מאקס הזועם וכיפת הרעם 20.30
רסטי ג'יימס 22.15
חנות קטנה ומטריפה 24.00
כפיר: סור ההצלחה 4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: ליבו של אנגל 4.30, 7, 9.15
מיטשל: גבר מאוהב 7.00, 9.00
סמדר: ימי הרדיו 7.00, 9.30
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
אוריון
אור 1: לא שם זין 4.30, 7.15, 9.15
אור 2: גבר בהומנה 4.30, 7.15, 9.30
אור 3: אהבה בחלון ראווה 4.30, 7.00, 9.00
אור 4: ימים של תהילה 6.30, 9.00
אור 5: הנבואה 4.30, 7.00, 9.00
עדן: נינג'ה אמריקאי מס' 3 4.30, 7, 9.00
תיאטרון ירושלים:
שיטות מלוכלכות 18.45, 21.45

חיפה
אורה: גבר בהומנה 4.30, 7.00, 9.15
תמר: החנות מעבר לפינה 4.30, 6.45
עצמון 1: נינג'ה אמריקאי 3
עצמון 2: גבר מאוהב 4.30, 7.00
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.00
רון: סור ההצלחה 4.30, 7.00
אמפי: התיך אמריקאי 4, 6.30
אורליה: הנוכל, האוהבת והמאהבת 4.30, 7.00
קרן אור המתחדש: לא שם זין 6.45
7.00

נתניה
שרון: הנוכל, האוהבת והמאהבת 5, 7
סטוריו: פוטו רומן 5, 7

חולון
סביוני: נינג'ה אמריקאי 3 5, 7.15
מגדל: בלוז לחופש הגדול 6.00
ארמון: לא שם זין 5, 7.30

בת־ים
עצמאות: נינג'ה אמריקאי מס' 3 5, 7.15

הרצליה
היכל: כלא הילטון 5.00, 7.15

באר־שבע
חן: סופרמן 4 4.30, 7.10

פתח־תקוה
היכל 1: משפחת פלוצר 5, 7.15
היכל 2: סור ההצלחה 5.00, 7.15
היכל 3: שם הוורד 7.15

עפולה
מפתורון: בטי בלו

גבעתיים
חורי: סור ההצלחה 4.30, 7.15

ראשון־לציון
רון 1: משפחת פלוצר 5.00, 7.30
רון 2: סור ההצלחה 5.00, 7.30

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב, יום ג', 8.9
אילוף הסוררת: 20.30
הפרלס: 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום ג' 8.9 בשעה 21.00 „הקרויריסט".
בשעות 22.00 ו־24.15 תימנה בראור ואלי מאור

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מור — חכיבה רייק 20
חולון
אחרונהופיין 52
ירושלים
רמות אלון — מ. מסחרי אלון רמות
נתניה
פורת — רח' ס"ת 76
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר
רמת־גן
יהלום — קריניצי 63
תל־אביב
הקריה — אבן גבירול 19
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7
חיפה
מכבור — מכבור 27
רחובות
רעננה־כ"ס

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 1244. חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'־ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מחיפה לבני־ברק וירושלים א'־ו': 7.00.
מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.38, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 16.35, 18.35.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע [illegible] חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק - ילדים, כירורגיה, אורטופדיה, עיניים
ביקור חולים - פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' ב־08.00–20.00, בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03־433300, 03־433500.

יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02־243358
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04־229488 (11.00–20.00)
גליל מערבי - 04־922222

קו פתוח לחולים במצוקה בימי ב' ו־ד' - טל. 228752.
„קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ומתבגרים 03־221688 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנסן 26, קומה ג', טל' [illegible]
פתוחה: מדי יום ביומו, כולל ערבי שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00. אחרי חצות [illegible] טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה ג'. טל: 294869, 03־285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32452 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' [illegible]
ער"ן חיפה — טל' 04־672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111.
ער"ן נתניה — טל' 053־35316.

סילוק מיטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' [illegible]

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. [illegible] בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. [illegible] רמלה — 101. טל' 08־221022. [illegible] טלמון 065־93334. סכנין — 101. [illegible] 04־951401. נהריה — טל' 04־923333. [illegible] ים — טל' 5511111. באר־שבע — [illegible] 057־74767. שה"ל בגוש רז. טל' [illegible]

עובדי רפא"ל: לחץ פוליטי של עובדי תעשיות בטחוניות — תופעה מסוכנת

יו"ר ועד עובדי המחקר: בעבר כבר הועברו פרויקטים ביטחוניים מרפאל לתעשייה האווירית, בעקבות לחצים פוליטיים

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

ועד עובדי המחקר ברפאל תקף אתמול בחריפות את עובדי התעשייה האווירית ואת ההפגנות שהם עורכים. יו"ר הוועד אמר, כי עובדי רפאל פוסלים הפעלת לחצים כדי להשפיע על החלטות ביטחוניות.

במסיבת עיתונאים שכונסה אתמול בחיפה, טענו אנשי רפאל כי על הפרק נמצאים כיום כמה פרויקטים בטחוניים בסדר גודל של מיליוני דולארים, ובדרך כלל נהוג היה לחלק אותם למפעלים עפ"י רמת החיוניות של הפרויקטים ועפ"י הניסיון המצטבר של המפעלים.

לדבריהם, התופעה של עובדי תעשיות ביטחוניות המפעילים לחץ פוליטי, כדי להחזיר פרויקט שההחלטה עליו אסור שתהיה פוליטית, היא תופעה מסוכנת. עובדי רפא"ל מסרו, כי יום אחד לאחר שנודע על הפסקת פרויקט הלביא, הודיעה ההנהלה על פיטורי אלף עובדים נוספים, ובסה"כ תצומצם רפאל בכ־1,700 איש, הם 25 אחוזים מכוח העבודה.

עוד טוענים אנשי רפאל, כי יש להחלטה על הצמצומים ברפאל השלכות ישירות על המפעלים בצפון, שלא יקבלו הזמנות מרפאל. „מעבירים אבטלה מאזור המרכז, לאזור הצפון מוכת האבטלה", אמר יו"ר ועד עובדי המחקר והפיתוח ברפא"ל, וגילה, כי בעבר כבר היו מקרים של פרויקטים ביטחוניים, שהיו אמורים להתבצע ברפא"ל, והם עברו לתעשייה האווירית בעקבות לחצים פוליטיים.

נשיקות בטעם סחוג

אמש אירחו שמעון פרס ורעייתו סוניה את האמנים: חיים משה, נסים גרמה, אביהו מדינה, שימי תבורי, מרגלית צנעני, איתמר סיאני ועוד לארוחה מזרחית בביתם בירושלים, ודיברו על מוסיקה מזרחית ועל מקומה בתרבות הישראלית. מימין: פרס ושימי תבורי. משמאל: עם חיים משה (צילום: חנניה הרמן)

המפלגה הליברלית טובעת בתביעות

שריר ופרח תובעים ממרכז המפלגה להתכנס ולבחור ועדת בחירות מרכזית

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

חברי המפלגה הליברלית ממשיכים את התדיינויותיהם בעזרת בתי המשפט. יו"ר הנהלת המפלגה, השר אברהם שריר וסגנו להנהלת המפלגה, ד"ר יהודה פרח, פנו לבית המשפט המחוזי בחיפה וביקשו ממנו להורות למרכז המפלגה הליברלית להתכנס בתוך חודש ימים ולבחור ועדת בחירות מרכזית.

בקשתם הוגשה נגד חבריהם למפלגה חברי הכנסת דן תיכון, אוריאל ויינשטיין, פסח גרופר ובני שליטא, ונגד כל שאר חברי מרכז המפלגה. השניים טוענים, כי מאז אפריל 1980, לא כונסה ועידת המפלגה הליברלית, בניגוד לתקנון המפלגה המורה לכנס את הוועידה כל שלוש שנים.

לדבריהם, בפברואר השנה התכנס בית הדין של המפלגה, והורה למרכז לבחור ועדת בחירות תוך שלושה חודשים, אולם עד כה לא נעשה דבר.

שריר ופרח אומרים, כי יש למפלגתם בעיות משפטיות רבות נוספות, הנידונות בבתי משפט בארץ, שיבואו על פתרונן עם קיום ועידה ארצית, שחבריה ייבחרו ע"י ועדת הבחירות.

בינתיים, הגיש השר יצחק מודעי כתב הגנה לבית המשפט בחיפה, בתגובה לתביעה שהוגשה נגדו ע"י חברי הכנסת פסח גרופר ובני שליטא. בכתב ההגנה הוא טוען, כי הסיבה לאי קיום בחירות הוא שלא ברור בכלל מי הם חברי המפלגה. חלקם פרשו, ולגבי חלק קיים ויכוח על חוקיות חברותם.

בית לתנועת „האוהלים" בי־ם

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בירושלים

תנועת „האוהלים", שצמחה בשכונות המצוקה בירושלים, חונכת את ביתה במעמד נשיא המדינה וראש עיריית ירושלים.

עיריית תל־אביב־יפו
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
מודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה ת"א־יפו בקשה ליתן אישור להקלה ולקבוע תנאים מיוחדים בדבר גובה בנין לגבי בנין ציבורי בשטח ביה"ח איכילוב שבין הרחובות הנרייטה סאלד, הרב דפנה, וויצמן, והקמת מרכז לרפואת ילדים בגובה של 4 קומות מעל מרתף בגוש 6110 וחלק מחלקה 61.

מי שיש לו התנגדות להצעת האישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה ת"א־יפו בשד' בן־גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין את כתובתו המדוייקת.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון לפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי — סגן ראש העיריה
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבנייה, תל־אביב־יפו

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של
נהריה
הודעה על־פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה באחוזי הבנייה קו בניין ותוספת קומה — דהיינו: הקמת בית מגורים משולב עם מסחר (חנויות) בניצול של 101.1% בנייה במקום 99% בנייה המותרים. המבנה בן 5 קומות, קו בניין הצפוני והדרומי 4.5 מ' במקום 6.0 מ' המותרים, שעל החלקה 128, בגוש 18170, רחוב הרצל 344, נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה המקומית, בעיריית נהריה.

לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ת. לבב — יו"ר הוועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבנייה, נהריה

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
עיריית עפולה
מודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה עפולה בקשה להיתר הקלה על ידי: קו בניין קדמי לפי קו קיים. מקום הבניה: גוש 17763 חלקה 42 ברח' אלבז 138.

את ההתנגדות להתרת הקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית, משרד מהנדס העיריה, רחוב יהושע עפולה בשעות קבלת קהל.

אם לא תתקבל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לדיון בוועדה המקומית לתכנון ולבנייה עפולה והיא תחליט בנדון.

י. אבימור, מ.מ. ראש העיר
יו"ר ועדת משנה של הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה עפולה

נעלמה גם מבית קרוביה

עמירה דוניה בדראנה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

משטרת מרחב חיפה פתחה בחיפושים אחר עמירה דוניה בדראנה, בת 16, מכפר ערבה שנעלמה ביולי מביתה.

הנערה עמירה דוניה הסתכסכה עם הוריה לפני כשנה, והחליטה לעזוב את הבית ללא כל הודעה. היא עברה להתגורר אצל קרובי משפחתה בחיפה, ובחודש יולי היא נעלמה. המשטרה ביקשה אתמול את עזרת הציבור בחיפושים אחריה.

מבנה גופה מלא, גובהה 150 ס"מ, שערה שחור חלק, מבנה פניה רחב, עיניה שחורות, שפתיה מלאות והיא דוברת עברית וערבית.

עלייה של 50 אחוז במספר העולים השנה

השנה היתה עלייה של כ־50 אחוז במספר העולים לישראל לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נתונים אלו התפרסמו אתמול ע"י ראש המחלקה לעלייה וקליטה בסוכנות היהודית.

מאז תחילת 1987 הגיעו לארץ 7,193 עולים, מתוכם, 1,605 עלו לארץ בחודש אוגוסט. עיקר הגידול במספר העולים הוא מבריה"מ — 936 עולים השנה. 756 עולים הגיעו מרומניה, 389 מאנגליה, מדרום אפריקה 531 עולים ומארגנטינה 634. מספר העולים שהגיעו מארה"ב — 1,166 ומצרפת 580 עולים.

עד סוף '87 אמורים להגיע כ־15,000 עולים חדשים. (עתי"ם)

תמיכה של ירדן והותיקן במרכז השומרוני בשכם

מאת אשר שילוני.

במסגרת הקצבת ממשלת ירדן לעיריית שכם, הוקצה סכום של 35 אלף דינרים ירדניים (105 אלף דולר) כהשתתפות בהקמת מרכז קהילתי שומרוני על הר גריזים. גם משרד הותיקן בירושלים המזרחית הודיע על השתתפות בסך 60 אלף דולר להקמת אותו מוסד.

הביטאון השומרוני „א.ב. חדשות השומרונים" אומר, שהקצבת הותיקן היא ברוח החלטתו העקרונית להשתתף בתכניות פיתוח של השומרונים בהר הקדוש להם — החלטות שנבעו מחידוש היחסים בין ראשי הכנסיה הנוצרית־קתולית לבין השומרונים, ביוני 1986.

באותם מגעים, בשעתו, ביקשו השומרונים סיוע בסך 8 מיליון דולר כ„פיצוי היסטורי המגיע לשומרונים מן הכנסיה הנוצרית".

פסטיבלים בינלאומיים לג'ז ולקולנוע באילת

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

שני פסטיבלים בינלאומיים צפויים באילת. בחודש הבא יתקיים פסטיבל ג'ז, ובאוקטובר בשנה הבאה פסטיבל סרטים בינלאומי. על כך מסר רפי הוכמן ראש עיריית אילת.

בפסטיבל הג'ז ישתתפו 40 נגנים ידועי שם מחו"ל ו־60 נגנים מהשורה הראשונה של נגני הג'ז בישראל. תקציב הפסטיבל 170 אלף דולר.

הפסטיבל השני הוא פסטיבל סרטים, שארגונו נמסר לידיו של המפיק ליונל שושן. שושן מארגן מזה כמה שנים את פסטיבלי הסרטים ברוביל, אוביאז, וקוניאק — ערי נופש מפורסמות בצרפת. הרעיון הוא לייחד את הפסטיבל באילת ליוצרים צעירים. הפרס הראשון בו יהיה 100 אלף דולר.

ראש עיריית אילת ביקר בשבוע שעבר ברוביל ושם הכריז במסיבת עיתונאים על הפסטיבל באילת. תקציב פסטיבל הסרטים הוא 400 אלף דולר.

24 מניצולי מחנה קלוגה לכנס בלוחמי הגיטאות

עשרים וארבעה ניצולי מחנה הריכוז קלוגה באסטוניה, שהיה הראשון ששוחרר על ידי הצבא האדום, יתכנסו בשבוע הבא בקיבוץ לוחמי הגיטאות לציין מלאות 43 שנים לשחרורם.

בנימין אנוליק, מנכ"ל בית לוחמי הגיטאות, שהוא אחד הניצולים, סיפר אתמול, כי במחנה היו כ־2,500 מיהודי וילנה וקובנה, שהוצאו להורג יום אחד לפני שהגרמנים ברחו מהמחנה.

משנוכחו הגרמנים לדעת שהרוסים מתקרבים, הם אספו בתחילה 300 גברים והטילו עליהם להכין חמש ערימות ענקיות של עצים. משסיימו אלה את עבודתם, הכניסו אותם לצריף וירו בהם למוות. אחד ה־300, אברהם ופניק מרחובות, שנורה בראשו, הצליח להישאר בחיים ואף הוא אמור לבוא למפגש.

אנוליק סיפר עוד, כי לאחר מכן הוציאו הגרמנים את תושבי המחנה ליער סמוך, בקבוצות של 50 איש, הרגו אותם, ולאחר מכן הניחו אותם על המוקד. הגרמנים הצליחו להבעיר רק אחת מחמשת ערימות העצים ונמלטו מן המקום כשהרוסים התקרבו.

הרוסים נדהמו, השאירו את המחנה באותו מצב במשך למעלה מחודש, וחייבו את היחידות הרוסיות שהמשיכו בלחימה, לעבור דרכו, כדי שיראו מקרוב מה עוללו הנאצים.

מכל אנשי המחנה עלה רק בידי כ־30 איש להימלט, ועשרים וארבעה מהם יתכנסו בלוחמי הגטאות. אחד שהצליח לברוח יום לפני הרצח ההמוני היה חבר הכנסת לשעבר, הלל זיידל. בכרטסת שהשאירו הגרמנים ושכללה את שמות כל אסירי המחנה, הם הספיקו לציין בכרטיסו האישי את הבריחה. (עתי"ם)

ישראל וספרד יציינו יחד שנת ה־500 לגירוש ספרד

שר החינוך, יצחק נבון, דן אתמול עם מזכיר המדינה לשיתוף פעולה בין לאומי בספרד, ד"ר לואי יניץ, על תוכנית חינוכית ותרבותית משותפת, לציון השנה ה־500 לגירוש יהודי ספרד — 1992. התכנית תופעל בו בזמן במוסדות החינוך בישראל ובספרד.

הספרדים יחלו לציין את הגירוש כבר ב־1988, בהכנת חומר לימודי מיוחד על רבי יוסף קארו, בעל „השולחן הערוך", בהפקת תקליטים וקלטות של מוסיקה יהודית ספרדית, בתערוכה על הלבוש היהודי בהכנת פרסומים, בשחזור מונומנטים יהודיים הסטוריים ועוד.

באירועים שיתקיימו בישראל יודגשו תרומת היהודים לתרבות הספרדית עד הגירוש, הגירוש עצמו, ומורשת יהדות ספרד לאחר הגירוש.

השר נבון אמר, כי משרדו הקים עמותה ציבורית לציון 500 שנה לגירוש. משרד החינוך יכין תוכנית לימודים מיוחדת, ויתקיימו תערוכות במוזיאונים בארץ, והטלוויזיה החינוכית תפיק סדרת תכניות מיוחדת.

נשיא הוועדה הספרדית הזמין לביקור בארצו משלחת של כמה עשרות מחנכים ישראלים, שיכינו יחד עם עמיתים ספרדים את התכנית המשותפת. השר נבון מצידו הזמין מחנכים ספרדיים לערוך ביקור דומה בישראל.

ח"כ דן כהן: הביטוח הלאומי „מטרטר" נכים

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת.

ח"כ דן כהן (ר"צ) פנה לשר העבודה והרווחה משה קצב בתלונה, כי המוסד לביטוח לאומי „מטרטר" את הנכים, שולח אותם שנית לוועדות רפואיות ויוזם ערעורים על קביעת הוועדות של משרד הבריאות, במטרה למנוע זכאויות לקיצבת ניידות לנכים.

לפי נתונים שקיבל הח"כ דן כהן ממנכ"ל הביטוח הלאומי מ. ציפורי — ערער המוסד על קביעת זכאויות של 828 נכים. לפיכך, כל נכה שביעי מטורטר לבדיקה נוספת ביוזמת הביטוח הלאומי.

טלקס

● סניף חדש של „מוצרי תכן" בבאר־שבע

חברת מוצרי תכן עומדת להקים סניף חדש בבאר־שבע, על כך מסר חיים להט מנכ"ל מוצרי תכן. ההשקעה בהקמת הסניף החדש נאמדת בכ־700 אלף דולר.
הסניף החדש יוקם על שטח בן 6 דונמים ויבנו בו בשלב הראשון מחסנים בשטח כולל של 1000 ממ"ר ובניין למשרדים בשטח של 250 ממ"ר. עם השלמת הבנייה יועברו משרדי מוצרי תכן לבניין החדש השוכן סמוך לצומת דרכים מרכזי בו תנועה נוחה לצפון ולדרום.
חיים מרגלית

● עתי"ם ו„אגרפרס" ישתפו פעולה

הסכם לשיתוף פעולה ולחילופי מידע נחתם שלשום בתל־אביב בין עתי"ם, סוכנות החדשות הישראלית, לבין „אגרפרס", סוכנות הידיעות הרשמית של רומניה.
ההסכם יאפשר לשתי הסוכנויות לקבל ולהפיץ ידיעות בכלי התקשורת בישראל וברומניה. כן יאפשר חילופי דיווחים, הצהרות ודברי פרשנות על אירועים והתרחשויות בשתי המדינות בדבר היחסים בין רומניה וישראל.
ההסכם נחתם בין מנכ"ל „אגרפרס", ניאגו אודריו, לבין מנכ"ל ועורך עתי"ם, אלתר ולנר.
לעתי"ם הסכמים לשיתוף פעולה ולחילופי מידע עם מספר סוכנויות ידיעות באירופה. (עתי"ם)

● באיקרית כבר בחרו כומר

סוהיל חורי בן 30, נשוי ואב לשלושה ילדים, הוסמך לכהן כומר בכפר איקרית אם וכאשר יוחזרו הפליטים לבתיהם.
בסוף השבוע נערך טקס בו הסמיך הארכיבישוף מכסימוס דלום, ראש הכנסיה היוונית קתולית בישראל, את הכומר המיועד לכהן בכנסיה שבכפר איקרית.
עקורי איקרית החלו לשפץ את הכנסיה במקום בתקווה שבקרוב יוכלו לשוב לביתם.
יהודה צור

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה
לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה להיתר אישור לשימוש חורג ממגורים למשרדים למקצוע חופשי בקומת הקרקע, לתקופה של 10 שנים ברח' פינסקר מס' 20 גוש 6911 חלקה 72 תיק בנין 020־0088/7 בקשה מספר 870199. בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר אישור הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בססי, סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

קונגרס בינלאומי ליחסי עבודה, הנערך לראשונה בירושלים, נפתח אמש במלון מוריה בהשתתפות נשיאי וראשי איגודים מארה"ב, איטליה, אוסטרליה, גרמניה, שוודיה, צרפת וספרד.
בתמונה: נציגי הארצות עם מזכיר מועצת פועלי ירושלים ניסן הרפז וחבר המועצה נפתלי שטורם (במרכז) (צילום: יוסי אלוני / י.פ.פ.א.)

9 שנות מאסר לאחרון הנאשמים ב„קשר ההולנדי"

אחרון הנאשמים בפרשת הברחת 1.132 ק"ג הרואין מהולנד לישראל יחד עם המסעדן חזי חקק ואחרים, הורשע ונידון אתמול ל־9 שנות מאסר בפועל על־ידי בית־המשפט המחוזי בתל־אביב.
הנאשם, אברהם עוטר (37), הוא אזרח ישראלי המתגורר באמסטרדאם שבהולנד מזה 13 שנה. הוא הורשע בקשירת קשר עם גזי חקק ועם אחרים לייבא 1.132 ק"ג הרואין באמצעות הבלדרית מרים זגל הידועה בכינויה כגבר — זגל.
גזי חקק, שנחשב לראש הקשר, נידון כבר ל־9 שנות מאסר. הבלדרית נדונה לשנתיים מאסר ואחרים שחלקם בפרשה היה קטן משל חקק נידונו ל־5 ול־3 שנים.
התובעת, עו"ד שרה דותן, ביקשה מבית־המשפט להטיל על הנאשם אותו העונש שהוטל על גזי חקק. היא נימקה את בקשתה בכך שחלקם בפרשה זהה ובעובדה שהמדובר בעבירה חמורה של יבוא סם מסוכן המכלה כל חלקה טובה בישראל.
הסניגור ביקש להקל עם הנאשם מאחר ולא יזם הקשר.
השופט אריה סגלסון הביע את דעתו ש„אין צורך להכביר במלים לגבי עצם החומרה של יבוא סמים ארצה, מה עוד שמדובר בסם מסוג הרואין שהוא סם קטלני, ובמקרה זה מדובר בכמות אדירה".
השופט קיבל את עמדתה של עו"ד דותן, שחלקו של הנאשם בפרשה אינו נופל מחלקו של גזי חקק.
עוד הדגיש השופט, שעומד לו הכוח להטיל עונש של 9 שנות מאסר כדי שיהא זה עונש מרתיע, שלאחר השיחרור לא ירצו לשוב ולעסוק באותו פשע, השופט סגלסון קבע, כי 9 שנות המאסר יחולו מתאריך מעצרו בהולנד של החשוד ב־20.7.85.
לאחר מתן גזר־הדין נענה השופט לבקשת עו"ד דותן להשמיד את הסם ששימש כחומר ראיות. (עתי"ם)

אב בעתירה לבג"ץ:

בני נחטף ע"י רשויות הרווחה ועתה מנסים להעבירו לאימוץ

„בני נחטף ממני על־ידי רשויות הרווחה וכעת מנסים להעבירו לאימוץ", טוען אב ממרכז הארץ בעתירת „הביאס־קורפוס" לבג"ץ. בה הוא מבקש מבג"ץ להורות להחזיר את בנו אליו.
האב טוען בעתירתו, כי בנו בן ה־7 נחטף בעזות מצח, ברשעות, מפנימיה שבה היה ובלי לומר לו דבר הגישו שלטונות הרווחה בקשה לבית המשפט להכריז על הילד כבר־אימוץ.
האב טוען בעתירתו, כי לו 7 ילדים ואשתו התגרשה ממנו לפני חודשים אחדים. בנו בן ה־7, הקטן מבין הילדים, מצוי בפנימיה. לטענת האב, לפני כשבוע הגיע לפנימיה וביקש לקחת את הילד לשבת, אך מנהלת הפנימיה אמרה, כי לא יוכל לקחת את הילד, מאחר וכל ילדי הפנימיה חולים בחזרת.
ימים אחדים אחר־כך בא האב שנית לפנימיה ומנהלת הפנימיה הודיעה לו שהילד נלקח למקום בלתי ידוע.
האב טוען עוד בעתירתו, כי מקץ זמן קצר נודע לו שרשויות הרווחה מבקשות מבית־המשפט להכריז על הילד כבר־אימוץ ולהוציאו מידיו, ועד שבית־המשפט יכריע בעניין הועבר הילד לאומנה, מבלי שהאב יוכל לראותו.
„אני אביו מולידו של הילד, מעולם לא ויתרתי על אהבתי לבני. אני עושה ואעשה את מלוא יכולתי לשמור על קשר עם בני, לעזור לו ולתמוך בו פיזית, נפשית וכספית כמיטב יכולתי", אמר האב בעתירתו ומוסיף: „ליבי ממש קרוע בקרבי, אני מיואש וכולי כאב וצער על מה שעוללו לי רשויות ופקידים מוסמכים של המדינה, העוסקים כביכול בעבודה סוציאלית".
האב מוסיף וקובע בעתירתו: „גם ששת אחיו של בני עוברים מזה כחודש יסורים והם חבולי גוף ונפש על שקרעו מהם את אחיהם היקר והעבירו אותו למקום בלתי ידוע".
השופט התורן בבג"ץ, אליעזר גולדברג, הורה „להעביר את הדיון בעתירה בפני הרכב של שלושה שופטים ולזמן את נציג היועץ המשפטי לממשלה לדיון. (עתי"ם)

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקות 141, 142 בגוש 8238 רח' אצ"ל בחריגות, מבוקשות הקלה: עד 6% בניה, 1.1 מ' הבלטת מרפסת מקווי בנין קדמי ואחורי ובניה על הגג, ת.ב. 3412.
את התכנית מס' 280/87 ניתן לראות במשרדי הועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי, יו"ר הועדה המקומית

מעצר מינהלי לפעילי ארגוני מחבלים ביו"ש

חמישה פעילים בארגוני מחבלים נעצרו אתמול על־ידי זרועות הבטחון ביהודה ושומרון למעצר מינהלי של חצי שנה ושלושה חודשים.
ארבעה עצורים הם ממחנה הפליטים בלטה שליד שכם ואחד מכפר עברייה שליד בית־לחם.
כל העצורים פעילים בארגוני מחבלים, במסגרתם עסקו בהסתה ובארגון נערים להסתה ובפגיעה במכוניות ישראליות ובחיילי צה"ל.
העצורים ממחנה הפליטים בלטה הם ריאד מראייני (25), ג'מיל כיתאווי (24), נאצר אבו ורדא (19) ומאזן ג'דמי (26). כולם נעצרו לחצי שנה. בכפר עברייה נעצר שוקרי ראדידה (27) — לשלושה חודשים.
על הצו חתום אלוף פיקוד המרכז עמרם מיצנע. (עתי"ם)

הודעה
הנד ע.ר. ניהול ושירותים בע"מ ח.פ. 51־106664־9, מודיעה כי החליטה לשנות את כל המטרות מתזכירה ולהשאיר רק את המטרה:
„לעסוק בתיווך ו/או בייעוץ ו/או במתן שירותים לענין ביטוח בין כל אדם לבין מבטח ובתנאי שניהול פעילות כנ"ל הטעונה רישוי תיעשה אך ורק לאחר קבלת רשיון מהמפקח על עסקי ביטוח".
עודד רוזנברג - מנהל
בשם החברה

שוטר נפצע מפליטת כדור

מאת זהבה מרוז, כתבת „על המשמר"
שוטר ממרחב אילון נפצע אתמול בפניו מפליטת כדור בעת שחברו ניקה נשק בתחנת המשטרה בדרך לוד בתל־אביב.
השוטר נפצע קל והועבר לבית־חולים „איכילוב".
מפקד מחוז תל־אביב, ניצב גבי עמיר, מינה קצין בודק לבדיקת נסיבות האירוע.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי מועצה אזורית דרום השרון
עירית פתח־תקוה. מרחב תכנון מחוזי מרכז
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מועצה אזורית דרום השרון, עירית פ"ת, מרחב תכנון מחוזי מרכז, הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' מח/57 — א", ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקר הוראות השינוי: לייעד את השטחים המסומנים בצבע ארום כדרך מקומית בצמוד לדרך ארצית, לייעד את השטח המותחם להקמת גשרים, גשרונים, תעלות, גדרות, קירות תומכים, וכן לביצוע כל עבודות חפירה, מילוי והריסה הכרוכים בסלילת הכביש, סגירה וביטול דרכים כמורש ע"י התכנית.
אלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: חלקי גושים: 6315 — 8, 9, 6316 — 1, 6317 — 2, 3, 4, 6318 — 3, 5, 10, 11, 6370 — 10.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פירוט ההנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י המגיש המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
דב שיש — יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז 14.7.1987

בפלילים

כלאו סוכן סיגריות ובזזו תכולת מכוניתו

מאת זהבה מרוז, כתבת „על המשמר"
פורצים כלאו אתמול סוכן סיגריות וגנבו ממכוניתו 1500 חפיסות סיגריות, מצתים ו־4082 ש"ח.
אתמול סמוך לשעה 17.30 הגיע מנחם טננבוים בן 40 תושב פתח־תקווה לחברת „בועז שירותי מזון" שברחוב ארלוזורוב 86 בגבעת־שמואל. הוא החנה את מכוניתו המסחרית ליד החנות ונכנס פנימה. לפתע נטרקה הדלת וננעלה מבחוץ והסוכן ועובדי החנות נותרו כלואים בחנות. הם הקימו צעקות לעזרה ועובר אורח שהגיע למקום ושמע את צעקותיהם פתח את הדלת ושחררם.
כשחזר סוכן הסיגריות למכוניתו התברר לו שהיא נפרצה ונגנבו ממנה 1500 חבילות סיגריות מסוגים שונים, 4082 ש"ח במזומן ומצתים.

12 חשודים בסחר־סמים ובגניבת נשק מצה"ל

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"
משטרת מרחב חיפה עצרה אור לאתמול 12 חשודים בסחר בסמים, בסחר בנשק ובגניבת נשק מבסיסי צה"ל.
החשודים נעצרו במיבצע „שיש לבך" — בעקבות פעילותו של סוכן משטרתי סמוי שפעל באיזור חדרה במשך חצי שנה.
במיבצע השתתפו 15 צוותי ימ"ר בפיקודו של רב־פקד יגאל גיסים.
העצורים הם תושבי אור־עקיבא, גבעת־אולגה ופרדס־חנה.
ראש מועצת אור־עקיבא, שלום שבתאי שבתחומה נעצרו שבעה חשודים, הביע שביעות רצון והערכה לפעילות המשטרה שתביא להורדת שיעור הפשיעה באיזור.

תובע את שר־התחבורה על הפקעת רשיון נהיגה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"
תביעת נזיקין עקרונית נגד שר־התחבורה ומשרד־התחבורה הוגשה לבית־המשפט לתביעות קטנות בחיפה על־ידי קבלן חיפאי שטוען, כי משרד־התחבורה נהג בשרירות לב ובניגוד לסמכותו והפקיע את רשיון הנהיגה שלו, שנפסל על־ידי בית המשפט, יום אחד מעל להוראת השופט.
הקבלן, רונן רהב, טוען בתביעתו, כי רשיונו נפסל לחודשיים וכשבא לקבלו בתום מועד הפסילה התברר לו כי משרד־התחבורה הינחה את משרדי הרישוי בארץ להחזיר את רשיונות הנהיגה לנהגים רק יממה לאחר תום עונשם.
בתביעתו הוא טוען שנגרמה לו עוגמת נפש, כי באותו יום הוא נאלץ להפסיד עבודה, והוא תובע משר־התחבורה לפצותו על כך.

צו הסגרה לאזרח גרמני המואשם בעבירות סמים

שר־המשפטים אברהם שריר ציווה אתמול על הסגרתו של אזרח גרמני, המואשם בעבירות סמים בגרמניה, לידי שלטונות גרמניה.
מדובר במיולר ראלף, שבדצמבר 86' הוצא נגדו צו מעצר בגרמניה באשמת יבוא סמים מסוכנים, סחר בהם והחזקתם. מדובר בכמות של 190 ק"ג חשיש ו־300 גרם קוקאין. האיש נכנס ארצה באוקטובר 86' באשרת תייר יחד עם אשתו ובתו.
שלטונות גרמניה העבירו לישראל בקשת הסגרה נגד האיש ובחודש מארס השנה התבקש בית־המשפט המחוזי בירושלים להכריז על האיש כבר־הסגרה. במשך 4 חודשים התקיימו דיונים בבית המשפט המחוזי בבירה עד שבמחצית יולי השנה הוכרז מיולר כבר הסגרה.
למיולר ניתנה ארכה של 45 יום שבהם יכול היה לערער בפני בית־המשפט העליון. מלשכת שר־המשפטים נמסר, כי משעברה תקופת הערעור וזה לא הוגש, קיבלה ההכרזה תוקף ע"י חתימתו של שר־המשפטים על כתב ההסגרה. (עתי"ם)

אגורה קנס למפעילי תחנת שידור פיראטית

קנס בסך אגורה אחת נאלץ להטיל אתמול שופט בחיפה על נאשמים בהפעלת תחנת־שידור פיראטית בכבלים, מכיוון ששיעורי הקנסות לא עודכנו מזה 11 שנים.
הנאשמים, חברה חיפנית, „כל שירות אנה פוסק בע"מ", ומנהלה אליהו פוסק (43), חוייבו כל אחד בבית־משפט השלום שבחיפה בתשלום אגורה אחת קנס, לאחר שהורשעו בהפעלת התחנה הפיראטית בשכונות יזרעאליה וקריית שפרינצק בחיפה.
הנאשמים הובאו לדין בפני השופט אורי קיטאי, בעקבות פשיטה שערך משרד התקשורת, בשיתוף המשטרה, בחודש מאי 1985. במהלך הפשיטה אותרו שתי תחנות שידור לטלוויזיה בכבלים כבירות מגורים בשכונות שבהן הוקרנו הסרטים.
השופט ציין בהחלטתו, כי החקירה בפרשה זו החלה במחצית 1983 ולא היתה מסובכת. הוא הטעים, כי לא ברור מדוע הוגש כתב־האישום לבית־המשפט בפרשה זו רק בחודש יוני 1987.
הנאשמים הורשעו באשמת הפרת הזכות היחודית לטלגרף שהיא עבירה על פקודת הדואר 1976, הקנס המירבי שניתן להטיל על עבירה זו הוא 150 לירות — היינו אגורה וחצי על פי השקל הנוכחי.
בית־המשפט נענה לבקשת ב"כ המשטרה וציווה לחלט את ציוד השידור שנתפס בתחנות הפיראטיות על־ידי המשטרה במהלך הפשיטה. (עתי"ם)

עם מלכה רגב והמשפחה
אתכם באבלכם במות
האב־הסבא
צבי וינברג
בית ברנר

הטלוויזיה תפסיק העסקת צלם בשל ניגוד אינטרסים

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"
הנהלת רשות השידור החליטה לנתק את קשריה עם צלם הטלוויזיה בדרום, אלון שפריר, בעקבות ניגוד האינטרסים החמור הקיים בין העסקתו בטלוויזיה לבין היותו אחד ממקימיה של חברת „נגב תקשורת בע"מ", המספקת שירותי תדמית, פרסום ויחסי ציבור לראשי מועצות מקומיות ולאישי ציבור בדרום הארץ.
ההחלטה על הניתוק התקבלה בעקבות תלונתו של יו"ר סניף הליכוד בשדרות, יוסף כהן, על שצוות הטלוויזיה בדרום בראשותו של הכתב גיורא צור, שהועסק אף הוא ע"י „נגב תקשורת", מרבה לסקר את אישי הציבור, המקבלים את שירותיה של החברה, מעל ומעבר למתחייב מבחינה תקשורתית טהורה.
לטענת כהן, התכוונה הטלוויזיה לשדר ביום ו' האחרון ב„יומן אירועים" כתבה העוסקת בשיתוף הפעולה בין שדרות, קיבוצי הסביבה והמועצה האזורית שער הנגב, ובה ראיון נרחב עם יו"ר המועצה אמיר פרץ, כשכתבה באותו הנושא שודרה כבר בטלוויזיה ב־10 בינואר, וגם היא צולמה ע"י צוות הטלוויזיה בדרום. בכתבה של יום ו' קוצץ, אגב, הראיון עם אמיר פרץ לאחר שמנכ"ל רשות השידור, שצפה בכתבה טרם הקרנתה, הורה לעשות כן.
כהן הצביע על שורת כתבות נוספות בהן זכה יו"ר מועצת שדרות לכיסוי נרחב בטלוויזיה.
עניינו של כתב הטלוויזיה בדרום, גיורא צור, נדון עדיין בהנהלת רשות השידור. זאת מכיוון שהכתב עבר אמנם על תקנון האתיקה של מועצת העיתונות האוסר על העיתונאי להתקשר ישירות או בעקיפין עם כל חברה העוסקת בפרסום וביחסי ציבור, אולם הטיפול בנושא מתעכב מכיוון שלטענת הכתב אישרו הממונים עליו במחלקת החדשות בטלוויזיה את העסקתו על־ידי „נגב תקשורת", למרות שבדיעבד מסתבר שלא היו מוסמכים לעשות כן.

ביה"ס התיכון בתרשיחא מושבת בגלל פיטורי מורה

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"
בית־הדין האזורי לעבודה סירב להוציא אתמול צו שיורה למורי בית־הספר המקיף בתרשיחא לשוב לעבודה. המורים שובתים מאז תחילת שנת הלימודים בגלל פיטורי אחד מהם. בבית הספר לומדים 650 תלמידים ערבים ודרוזים מכפרי הסביבה.
מועצת מעלות־תרשיחא טענה, שמדובר במורה לא מוסמך אשר מזה מספר שנים אינו משלים את ההסמכה שהוא חייב בה כדי שיהיה מסוגל ללמד בבית ספר תיכון.
ועדה פריטטית מורכבת מנציגי המועצה המקומית וארגון המורים הארצי, החליטה לפני תחילת שנת הלימודים שיש לפטר את המורה, אולם ארגון המורים הארצי סירב לקבל את ההחלטה והורה לחבריו בתרשיחא להשבית את הלימודים.

גידול של 50 אחוז במספר העולים השנה

מאת כתבת „על המשמר" בירושלים
7193 עולים הגיעו מתחילת השנה לישראל, מתוכם 1605 בחודש אוגוסט. זהו גידול של כ־50 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד בה הגיעו לישראל 5382 עולים.
עיקר הגידול בעליה הוא מברית־המועצות — 936 עולים, ארגנטינה — 664 עולים, אנגליה — 389, רומניה — 756 עולים, ודרום אפריקה — 531 עולים.
עיקר הגידול בעליה הוא מברית־המועצות — 936 עולים, ארגנטינה — 664 עולים, אנגליה — 389, רומניה — 756 עולים, ודרום אפריקה — 531 עולים.
מארצות הברית — 1166 עולים, וצרפת — 580, ישנה מגמה של יציבות. כך נמסר ממחלקת העליה בסוכנות היהודית.
ראש המחלקה חיים אהרון אמר כי על פי התחזית יגיעו השנה לישראל כ־15,000 עולים לעומת 10,500 שעלו בשנת 1986.
אהרון הדגיש כי הגידול בעליה משמעותי מאד והוא זוקף זאת לזכות הגורמים העוסקים בעידוד עליה ולגידול המסויים של היהודים היוצאים מברית המועצות השנה.

ליב אולמן תגיע להקרנת סרטה על אידה נודל

מאת יעל ישראל, כתבת „על המשמר"
השחקנית השוודית הנודעת ליב אולמן תגיע ביום ה' לישראל כדי להשתתף בטקס חנוכת מרפסת הסינמטק הירושלמי שתיקרא על שמה. המרפסת היא תרומתו של בעלה דונלד סונדרס לקרן ירושלים שהוא חבר בה מזה שנים אחדות.
בטקס שיתקיים בצהרי יום ו' בסינמטק ירושלים בחסות ראש העיר טדי קולק, יוקרן סרטה החדש של ליב אולמן „שלום לך מוסקווה", בבימויו של הבמאי האיטלקי מאורו בולוניני.
בסרט היא מגלמת את דמותה של הסירובניקית אידה נודל, לצידו של השחקן הפולני דניאל אולבריכסקי בתפקיד בעלה יולי. עם תום ההקרנה תיפגש אולמן עם הקהל.
לכבוד בואה של השחקנית לארץ יערוך החודש סינמטק ירושלים רטרוספקטיבה של סרטים בכיכובה, ביניהם סרטיה החשובים בבימויו של אינגמר ברגמן, בהם עשתה תפקידים בלתי נשכחים: „זעקות ולחישות", „פנים מול פנים" ו„תמונות מחיי נישואים".

הבירור בין תיאטרון חיפה לויינגרטן — בסוף השבוע

מאת קובי מגדל, כתב „על המשמר"
וועדת הבירור שהתמנתה לפסוק בסיכסוך שפרץ לפני למעלה מחודשיים בין השחקנית עופרה ויינגרטן לבין הנהלת תיאטרון חיפה, תחל ביום שישי את דיוניה. בוועדה 5 חברים ובראשה יעקב אגמון.
בשיחה עם כתבנו ציין אגמון, כי הוועדה תקיים 2 עד 3 פגישות שבסיומן תפסיק את מסקנותיה. בתשובה לשאלה ציין אגמון כי לא נעשו כל נסיונות להפעיל עליו לחצים מצד גורם כלשהו הקשור בסיכסוך.
כזכור אירעה הפרשה בסוף חודש יוני לאחר שהשחקנית עופרה ויינגרטן סירבה לשחק בהצגה „הלילות והעליזים של פרנקפורט", בטענה כי היה עליה לגלם דמות סדו מזוכיסטית, עימה לא יכלה להשלים מבחינה מצפונית.
בתגובה, הודיעה הנהלת התיאטרון כי לא תחדש עימה את חוזה העבודה לעונה הבאה. נוסף ליעקב אגמון חברים בוועדה השחקנית חנה מרון, ד"ר דוד אלכסנדר — נשיאו של הסניף הישראלי של ארגון התיאטרון הבינלאומי, ו־2 חיפנים.
על־פי ההסכם בין השחקנית להנהלת התיאטרון, לא יחול כל שינוי במעמדה, כל עוד לא סיימה הוועדה את עבודתה.

טייסי אל־על דורשים להכריז סכסוך בעקבות פיצוץ המו"מ

הסיבה לפיצוץ: סירוב ההנהלה להאריך את גיל הפרישה ל־65

מאת כתב „על המשמר"
המו"מ בין טייסי „אל־על" והמפרק הזמני של החברה התפוצץ אתמול. בעקבות זאת דורש איגוד הטייסים מה־הסתדרות להכריז על סכסוך עבודה, משום שלטענתו נוקטת החברה סחבת מכוונת במו"מ ואין כל טעם להמשיך בו ללא נקיטת אמצעים.
המו"מ המתמשך על חידוש הסכם העבודה נקטע אתמול פעם נוספת לאחר שנציג ההסתדרות, עו"ד עודד קלמרו, העלה את הדרישה לאפשר לקברניטי „אל־על" לטוס עד גיל 65 ולא לחייב אותם לפרוש בגיל 60, כפי שזה נהוג היום.
המפרק הזמני של „אל־על", עו"ד עמרם בלום, המייצג את הנהלת החברה, הודיע, כי על פי בדיקה שערך פורשים הטייסים ברוב מדינות העולם בגיל 60. הוא הוסיף, כי עמדת ההנהלה קשורה גם בסיבות של בטיחות.
נציג ההסתדרות, עו"ד עודד קלמרו, הציע לבדוק את סוגיית הקשר בין הבטיחות וגיל הטייסים בוועדה מקצועית מיוחדת. עו"ד בלום דחה את הדרישה על הסף ואז הודיע נציג ההסתדרות על הפסקת הדיון.
יו"ר איגוד הטייסים, הקברניט יצחק גונן, אמר אמש, כי הנהלת „אל־על" נוקטת סחבת מכוונת ולכן ידרוש מההסתדרות להכריז על סיכסוך עבודה עם ההנהלה.
דובר חברת „אל־על" הכחיש את הטענה בדבר נקיטת סחבת מכוונת על־ידי ההנהלה ואמר, כי המו"מ הופסק ביוזמת נציג ההסתדרות.

חברי הסיעות הדתיות במועצת עיריית ירושלים הפגינו אתמול בבוקר מול משרד ראש הממשלה בירושלים וקראו ליצחק שמיר להתערב אצל ראש עיריית ירושלים טדי קולק בדבר הפסקת הקרנות הסרטים ופעילויות התרבות הנערכות בירושלים בימי שבת.
במקום נכח גם מפעיל הקולנוע בבית־אגרון, אמציה קפלן, שהבטיח למפגינים, לדבריהם, לא להקרין בבית־אגרון סרטים בלילות שבת אם גם שאר בתי־הקולנוע ומועדוני התרבות יפסיקו את פעילותם. (צילום: אליהו הראתי)

האחיות הכריזו סכסוך: בהסכם המסגרת אין התייחסות לתביעותינו

חטיבת האחיות והאחים בבתי־החולים החליטה אתמול להכריז על סיכסוך עבודה לאחר שבהסכם המסגרת העומד להחתם בימים אלה בשירות הציבורי אין התייחסות לתביעות הייחודיות של חטיבת האחים והאחיות בבתי־החולים.
בהודעה, עליה חתמו ראשי חטיבת האחים והאחיות, נאמר, כי קיים מצב חמור במוסדות האישפוז. על סיכסוך העבודה שיגרו הודעה וחופה ליו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד ולשרת־הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו.

מחסור באחיות ב„סורוקה"
ניתוחים רבים נדחים במרכז הרפואי סורוקה בבאר־שבע ודחיות אלה נעשות לא רק בגלל שביתת הרופאים המרדימים, כי אם בגלל המחסור הכללי ברופאים אלה ובאחיות. כל כך מסר אתמול המנהל הרפואי של סורוקה, ד"ר יצחק רומם. הוא מתח ביקורת נוקבת על קיבוצי הנגב, על כך שאינם מאפשרים לאחיות מוסמכות לעבוד בבית החולים לתועלת האזור ומעדיפים להשאירן בקיבוץ, גם כשהן אינן עובדות שם כלל במקצוען זה. (עתי"ם)

מועצת ועדי העובדים תובעת הקמת ועדה לבדיקת סגירת „רום כרמל"

מאת קובי מגדל ויואב אביב כתבי „על משמר"
ריכוז מועצת ועדי העובדים שליד מפ"ם, שהתכנס אמש לישיבתו הראשונה, תובע להקים ועדת בדיקה בנושא סגירתו של מפעל „רום כרמל" ופיטורי עובדיו.
נציגי המועצה, המלווים את מאבקם של פועלי „רום כרמל" מתחילתו, הדגישו, כי „המאבק הפך למאבקו המאורגן של הציבור כולו למען זכות עבודה והעובד ונגד הספקולנטים והמשחקים בהון". הם הזכירו את דבריהם של חברי ועד העובדים במפעל שטענו, כי „הסגירה היא תוצאה של קנונייה עסקית שנעשתה בין ההנהלה לבין כל"ל למכירת שטח הקרקע השייך לאחים הורביץ ושעליו ממוקם המפעל".
עוד מאשימה מועצת הוועדים את הנהלת קונצרן אורדן באטימות ובזריקת העובדים לרחוב, וזאת לאחר שמוצו כל ההטבות שניתנו לה על־ידי משרד־המסחר־והתעשייה ב־3 השנים האחרונות, כשכעת מנסים להשיג הטבות נוספות על חשבון העובדים.
הריכוז דרש לבדוק את האינטרסים האמיתיים מאחורי סגירת המפעל.

מפגן הזדהות
נציגי עובדי מפעל „רום כרמל" נועדו אתמול עם מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ועם יו"ר מועצת המנהלים של חברת „כלל", אהרון דברת, לאחר שהמו"מ בינם לבין הנהלת „אורדן" הגיע שלשום למבוי סתום.
בכוונת ההסתדרות ליזום מפגן הזדהות לכל עובדי „כלל" עם עובדי „רום כרמל" אם לא תחול תזוזה בימים הקרובים במו"מ שמנהלים נציגי העובדים עם הנהלת „אורדן".
מחזיק תיק „רום כרמל" במועצת פועלי חיפה, יצחק מסיקה, מסר לכתבנו, כי מנכ"ל „אורדן", מיכאל תמרי, דבק בהתנגדותו לכל הצעה שהועלתה עד כה על־ידי נציגי העובדים. לדבריו, אף סירב תמרי לתת לעובדים שי לחג, בנימוק כי הדבר חייב להיות מעוגן בהסכם שיושג בין הצדדים.
30 מעובדי „רום כרמל" התגודדו אתמול בבוקר ליד שערי המפעל. הם חסמו את הכביש ולא הניחו למשאיות שבאו להוציא חומרי גלם להיכנס לשטח המפעל.
משטרת מרחב חיפה הגיעה למקום ושכנעה את העובדים לאפשר למשאיות להיכנס לשטח המפעל.

המופע „לחיי הספינות שבדרך" יפתח חגיגות ה־40 למדינה

מאת קובי מגדל
חגיגות ה־40 למדינת ישראל יפתחו באמצע החודש הבא בנמל חיפה במופע לציון פתיחת שערי הארץ — „לחיי הספינות שבדרך".
במסיבת עיתונאים שכונסה אתמול בחיפה, בהשתתפות יו"ר מטה חגיגות ה־40, יעקב אגמון, ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, מפיק המופע, שמואל ביאליק, מחבר החזיון, חיים חפר, והבמאי שי לביא, נמסר, כי המופע יכלול כ־400 משתתפים, ביניהם 14 בכירי שחקני הבמה העברית, ומקהלות וחבורות זמר מכל רחבי הארץ, זאת בצד ניצבים, אשר חלקם היו בעבר מעפילים.
המופע יביא במלל, צליל ותנועה את סיפור ההעפלה בשנים 45'—48', בהן עשו דרכן ארצה 67 ספינות מעפילים שעל סיפונה היו כ־115 אלף מעפילים.
לפני המופע יתקיים מפגש של מעפילים ופעילי עלייה בנמל חיפה במעמד יו"ר הכנסת, שלמה הלל.
יו"ר מטה חגיגות ה־40, יעקב אגמון, ציין, כי החגיגות לציון 40 שנה לעצמאות המדינה יעמדו בסימן מגילת העצמאות.
לדבריו, הבחירה בחיפה לפתיחת החגיגות אינה מהווה מחווה לעיר, אלא זו נבחרה בתוקף העובדה שנמל חיפה היווה שער עלייה למעלה ממליון יהודים.
מפיק המופע, שמואל ביאליק, ציין, כי בחיזיון יבואו לידי ביטוי המאבק באנגלים והנסיונות למציאת דרכי העפלה ועלייה. ובמהלכו ישוחזרו גם דרכי המאבק לעלייה.
ביאליק הדגיש, כי כתובותיהם של כל רבי־החובלים הזרים שהובילו מעפילים ואשר גרים כיום בחו"ל אותרו והם יוזמנו ליטול חלק באירוע.
כמו־כן ישולב באירוע הדגל הבריטי המקורי שהורד מהתורן לאחר שהנציב הבריטי עזב את גבולות הארץ.
התפאורה באירוע תתפרש על פני שני מפלסים, אחד על הרציף והאחר מעל הים.
מחבר המופע, חיים חפר, ציין, כי הרגיש חובה מוסרית לספר את הסיפור בעיקר במקום בו אירעו ההתרחשויות, שלעיתים היו האכזריות ביותר בתקופת ההעפלה.
לחיזיון הוזמנו כ־5000 צופים, בהם פעילי המאבק והעלייה, ההעפלה והבריחה, רבי־החובלים, שוהים ותושבי הסביבה.